

Univerzita Karlova
Právnická fakulta

Rigorózní práce

Zpracovala: Martina Erbová, Vidov 74, 370 07 České Budějovice

Rok zpracování: únor 2012

Výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí

„Prohlašuji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.“

.....

V Českých Budějovicích dne 10. 04. 2012

Mgr. Martina Erbová

1. Abstract

Jako téma své rigorózní práce jsem si zvolila výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí, jelikož se s ním setkávám v rámci své praxe každý den.

Exekuce je důležitým tématem současné společnosti a mělo by být samozřejmostí, že každý člověk se dokáže orientovat v základních institutech právní úpravy exekučního řízení.

Ve své práci se zabývám jednak platnou právní úpravou vykonávacího řízení, rozebírám jednotlivé právní instituty, které s řízením souvisejí. Zabývám se ale i změnami, které by mohly v rámci právní úpravy nastat a které se snaží zákonodárce prosadit. Upozorňuji i na problém současné dvojkolejnosti vykonávacího řízení s řízením exekučním prováděným na základě exekučního řádu soudními exekutory.

The English version:

I chose court's execution by sale of movables as a topic for my thesis because it's a part of daily routine in my current profession.

Execution is an important topic in the current society and it should be natural that everybody understands basic institutes of legal provisions in execution proceeding.

I analyze not only the current legal provision for execution proceedings. I assess specific law institutes that are connected with legal proceedings. I also assess the changes that can occur in the legal framework in the future and that government tries to pass. I also point out an issue of the current two-way character of court's execution done on the basis of Code of Civil Procedure with execution done by executor on the basis of Code of execution.

2. Obsah

1.	Abstract	4
2.	Obsah	5
3.	Úvod.....	7
4.	Výkon rozhodnutí	10
4.1.	Vykonávací řízení a řízení nalézací	11
4.2.	Zásady exekučního řízení.....	13
5.	Právní prameny exekučního práva.....	16
6.	Činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí	19
7.	Exekuční titul	24
7.1.	Vykonatelnost exekučního titulu.....	25
7.2.	Druhy exekučních titulů	27
8.	Řízení o výkon rozhodnutí před soudem prvního stupně	42
8.1.	Návrh na výkon rozhodnutí.....	42
8.2.	Podmínky řízení	50
8.3.	Účastníci řízení.....	57
8.4.	Právní nástupnictví.....	60
8.5.	Nařízení výkonu rozhodnutí.....	66
8.6.	Provedení výkonu rozhodnutí	69
8.7.	Odklad provedení výkonu rozhodnutí.....	83
8.8.	Zastavení výkonu rozhodnutí	86
8.9.	Náklady výkonu rozhodnutí.....	92
9.	Excindační a odporová žaloba	96
10.	Opravné prostředky.....	101
10.1.	Odvolání	101
10.2.	Žaloba na obnovu	104
10.3.	Žaloba pro zmatečnost.....	105
10.4.	Dovolání	107
11.	Právní úprava exekučního řízení na Slovensku	109
12.	Právní úprava de lege ferenda.....	113

12.1.	Dvojkolejnost exekučního řízení.....	113
12.2.	Připravované změny exekučního práva.....	118
13.	Závěr	122
14.	Seznam použitých zkratek	124
15.	Seznam použité literatury	125
16.	Seznam příloh	130
17.	Resumé.....	148
18.	Klíčová slova	150

3. Úvod

Právo je svým způsobem obrazem společnosti doby, ve které se utváří. Musí nebo alespoň by mělo vždy reagovat na soudobé, aktuální problémy. Mělo by být schopné reflektovat změny, které se ve společnosti odehrávají. Soudobý trend ve společnosti, kdy se lidé neustále zadlužují, vyúsťuje v situaci, která by se dala nazvat bludným kruhem. Neschopnost splácet své závazky se stávají až moc častým jevem ve společnosti. Lidé si často půjčí od věřitele peníze, které nejsou schopni řádně a včas splácet. Opatří si tedy další půjčku, kterou splatí původní dluh, ale opět se dostanou do situace, kdy nejsou schopni zaplatit dluh aktuální.

Oprávněním státu je možnost zasahovat do mezilidských vztahů. Stát má moc stanovit a vynutit si obranu jednoho subjektu, pokud mu je pácháno příkoří jiným subjektem. Nestačí však, že právní řád zajistí práva. Musí být zajištěno i to, že se daný subjekt bude moci dovolat jejich splnění u příslušného orgánu, pokud tak nebude ze strany druhého subjektu učiněno dobrovolně. Tak je učiněno i v našem právním řádu, kdy zákonodárce stanovil v § 251 o.s.ř., že pokud povinný nesplní dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí. Stát zde poskytuje ochranu subjektu, kterému nebylo ze strany žalovaného na základě vykonatelného titulu, jež byl vydán k tomu příslušným orgánem nebo subjektem, dobrovolně plněno. Stát zajišťuje to, co by mělo být v demokratickém státě vždy respektováno, totiž dodržování práv a povinností.

Svoji práci jsem koncipovala tak, že v úvodu srovnávám řízení exekuční s řízením nalézacím, následují zásady, na kterých je exekuční řízení postaveno a z jakých právních pramenů vychází. Následně na to rozebírám činnost soudu, která se odehrává před samotným nařízením výkonu rozhodnutí. V další kapitole se věnuji exekučnímu titulu, jeho vykonatelnosti a zvláště se pak rozepisuji o jednotlivých druzích exekučních titulů. Velkou kapitolu zaujímá samotný výkon rozhodnutí před soudem prvního stupně. Postupuji přesně tak, jak je to dáno v praxi, od samotného návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí, zkoumání podmínek řízení soudem, zabývám se účastníky řízení. V dalším sledu za sebou jde samotné nařízení výkonu, jeho provedení, odklad i

zastavení. V další kapitole pak zmiňuji žaloby, které jsou pro vykonávací řízení typické a možnost užití opravných prostředků v rámci exekučního řízení. Na závěr celé práce představuji zamýšlenou právní úpravu, která by měla odstranit dvojkolejnost exekučního řízení.

Cílem této práce je podat obraz současné právní úpravy vykonávacího řízení se zaměřením na výkon prodejem movitých věcí a jednotlivých institutů, zásad a základních pojmů, se kterými se můžeme v jeho rámci setkat. Kromě jiného představuji chystanou změnu jak občanského soudního řádu, tak řádu exekučního. To vše vychází ze širšího pohledu na současnou společnost a proměny, které se v ní odehrávají. Zároveň chci ukázat, že ačkoliv je výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí považován za způsob výkonu, jenž oprávněný volí, až jako poslední možnost, kdy není povinný zaměstnán nebo nemá žádný účet, i tak je nápad tohoto způsobu výkonu u soudu stále vysoký a nemá žádnou výraznou ustupující tendenci. Lze také vyzorovat, že tento způsob výkonu volí převážně oprávnění, kteří jsou ze zákona osvobozeni od placení soudního poplatku nebo ze zákona soudní poplatky přechází na osobu povinného (typicky zdravotní pojišťovny, OSSZ, města, aj.).

Nápad výkonů rozhodnutí prodejem movitých věcí u Okresního soudu v Českém Krumlově v letech 2002 až 2011

Nápad v roce 2002	2154
Nápad v roce 2003	1947
Nápad v roce 2004	1764
Nápad v roce 2005	1646
Nápad v roce 2006	1957
Nápad v roce 2007	2001
Nápad v roce 2008	1932
Nápad v roce 2009	2234
Nápad v roce 2010	2331
Nápad v roce 2011	1939

★ Údaje ohledně nápadu byly poskytnuty soudním vykonavatelem Okresního soudu v Českém Krumlově za svolení předsedkyně soudu

Jelikož tématem této práce je výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí před soudy prvního stupně dle občanského soudního řádu, chci na závěr zdůraznit, že v práci používám termín exekuční řízení jako synonymum pro řízení o výkon rozhodnutí dle o.s.ř. Tam, kde používám termín exekuční řízení probíhající na základě exekučního řádu, vždy toto zdůrazním a uvedu.

Práce je zpracována podle právního stavu ke dni 01.01.2012.

4. Výkon rozhodnutí

Občanskoprávním řízením se rozumí právním předpisem upravený postup soudu, účastníků řízení a dalších osob, jehož podstatou je poskytnutí ochrany subjektivním právům a zákonem chráněným zájmům.

Řízení o výkon rozhodnutí pak představuje tu část civilního řízení, kde dochází k vydobytí těch povinností, které byly povinnému uloženy vykonatelným zákonem stanoveným právním aktem příslušného státního orgánu či jiného zákonem daného subjektu. K vydobytí těchto povinností však dochází pouze na základě donucení a to za užití zákonem povolených donucovacích prostředků. Ve své vlastní podstatě jde o kumulaci specifických právních vztahů představovaných na straně jedné soudem a na straně druhé účastníky řízení, tj. především oprávněným a povinným. V rámci těchto vztahů se odehrává vlastní řízení výkonu rozhodnutí, kdy dochází na základě prováděných opatření ze strany soudu k nucené realizaci povinností a to vše na základě existujícího vykonatelného titulu, které povinného k plnění těchto povinností zavazuje.

Za nedílnou součást civilního procesu po účinnosti zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) je nutno považovat i to exekuční řízení, jež činí soudní exekutoři právě podle tohoto výše zmíněného předpisu. Soudní exekutor vykonává svoji činnost na základě pověření dané mu konkrétním soudem. Bez tohoto pověření by nemohl exekuční řízení vůbec vykonávat, z čehož plyne, že úkony exekutora se dají považovat za úkony soudu. Tak je stanoveno i přímo právní úpravou v § 28 poslední věta ex.ř. Nutno tedy říci, že donucení ke splnění konkrétní povinnosti není zde již prováděno pouze orgány státu, ale je přeneseno na soukromý subjekt, jehož činnost je však i nadále do značné míry ovládána úkony soudu, to vše je zaštiťováno dohledem a správou kompetencí Ministerstvem spravedlnosti.

4.1. Vykonávací řízení a řízení nalézací

Jak již bylo řečeno, řízení o výkon rozhodnutí představuje tu část civilního procesu, ve kterém dochází k nucenému splnění rozhodnutí a to těch rozhodnutí, která jsou výsledkem nalézacího řízení. Nalézací a vykonávací řízení spolu nepochybně souvisejí, časově na sebe navazují a obě tato stadia civilního procesu mají společný všeobecný účel a to ochranu subjektivních práv. Na straně druhé, je zde dána spousta odlišností. Již prvním neochvějným rozdílem je, že k exekučnímu řízení dochází jen tehdy, pokud nedojde povinným subjektem k dobrovolnému splnění povinností uložených mu v exekučním titulu vydaným právě v řízení nalézacím. To znamená, že k časové posloupnosti nedochází vždy. Obě dvě řízení se také odlišují v určitých zásadách, ze kterých vycházejí. Ty, které se projeví v jednom z nich, se nemusí nutně aplikovat a dát vůbec použít v druhém z řízení.

Úkolem exekučního soudu je vykonat exekuční titul, rozhodně jeho úkolem není nalézání hmotného práva, což právě spadá pod nalézací řízení. Pokud je exekučnímu soudu předložen exekuční titul spolu s návrhem na nařízení výkonu rozhodnutí, nemělo by na jeho rozhodování ohledně nařízení výkonu mít vliv to, co se odehrávalo v nalézacím řízení z pohledu hmotného práva. Hmotné právo již posouzeno bylo a jeho výsledkem je právě exekuční titul, z toho důvodu se jím soud již zabývat nebude.

Existují však určité výjimky a to v případě, pokud je jako exekuční titul předkládán exekutorský nebo notářský zápis se svolením k vykonatelnosti. Dle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 10.10.2000, sp.zn. 21 Cdo 267/2000 je „pro nařízení výkonu rozhodnutí podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti - obdobně jako u jiných titulů - podstatné, zda obsahuje všechny náležitosti stanovené pro jeho vykonatelnost, a nikoliv to, zda odpovídá skutečným hmotněprávním vztahům mezi účastníky; věcnou správností se soud při nařízení výkonu rozhodnutí nemůže zabývat ani v případě výkonu notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti. Na druhé straně notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není – na rozdíl od rozhodnutí soudů nebo jiných orgánů - vybaven účinky závaznosti a není ani sám o sobě samostatným zavazovacím důvodem.“ Exekuční soud se však hmotným základem takového exekučního titulu musí zabývat do té míry, pokud zjistí, že hmotněprávní základ

notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti nese vady a na základě takového titulu by mělo být vymáháno právo, na které nemá oprávněný nárok, pak by měl správně exekuční soud výkon rozhodnutí dle předkládaného exekučního titulu nařídit, pokud mu je předložen titul, který je vykonatelný jak z hlediska formálního, tak z hlediska materiálního, ale poté na základě § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. výkon rozhodnutí zastavit. Lze tak učinit na návrh, ale i bez návrhu. Dá se říci, že na soud exekuční do jisté míry přechází i řízení nalézací. Jde k tíži povinného předložit exekučnímu soudu skutková tvrzení, že oprávněný požaduje něco, na co nemá nárok nebo že sjednané podmínky, ať k nim dal povinný souhlas, jsou ujednána v rozporu s dobrými mravy, a proto navrhuje, aby výkon rozhodnutí nařízený na základě takového titulu, byl zastaven.

Základní zásadou exekučního řízení je zásada dispoziční, kdy k zahájení tohoto řízení dochází zásadně toliko na základě podnětu, tj. návrhu, a to tím, komu bylo v nalézacím řízení přiznáno právo (nebo na něj přešlo), které následně nebylo splněno, a proto se jeho splnění domáhá cestou exekučního řízení.

Co se týče rozlišností mezi těmito řízeními a to z pohledu skutkového, tak v rámci exekučního řízení se nevykonávají rozhodnutí o osobním stavu. Tato rozhodnutí se vykonávají již tím, že každý je povinen k nim přihlídnout a z nich vycházet.¹

Problémem svého druhu se jeví situace, kdy exekuční soud řeší otázku, zda byl exekuční titul vydán k tomu oprávněným orgánem. Obecně se dá říci, že k tomuto posouzení exekuční soud tuto zvláštní pravomoc má a jeví se to účelné hlavně v případech, kdy exekuční titul vydal jiný orgán na základě § 274 o.s.ř., jelikož až do této chvíle byl mimo soudní kontrolu, a proto je namístě zde aplikovat § 275 odst.2 o.s.ř., dle kterého se posuzuje formální vykonatelnost takového titulu (např. notářský nebo exekutorský zápis se souhlasem k vykonatelnosti).

¹ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.16

4.2. Zásady exekučního řízení

Exekuční právo je právem veřejnoprávním. Základní zásadou je, že v rámci tohoto řízení vystupují dvě strany, které stojí proti sobě. Na straně jedné je strana, která se domáhá splnění svého práva a na straně druhé, je to ten, na kterém se splnění práva vymáhá.

Řízení o výkon rozhodnutí musí tedy být vždy zahájen na návrh a to na návrh oprávněného, tj. stranou, která chce docílit splnění exekučním titulem mu přiznaného práva. Tato zásada se nazývá *zásadou dispoziční*. Určitou výjimku z této zásady představuje uplatnění § 273a o.s.ř. ve spojení s § 76a o.s.ř., kterým se nařizuje, v případě, že se nezletilé dítě ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny, aby bylo předáno do péče určené osoby. Z toho plyne, že soud z úřední povinnosti zajistí, aby došlo také k výkonu takového rozhodnutí, a to neodkladně, aby ohrožení dítěte bylo v co nejkratší době zažehnáno.

Dispoziční zásada však nepředstavuje pouze ten fakt, že výkon rozhodnutí může být nařízen pouze na návrh, ale i to, že oprávněný má možnost volby, jaký způsob výkonu zvolí, pokud vymáhá peněžité plnění. Tuto volbu musí oprávněný ve svém návrhu projevit a to jednoznačně. Dalším příkladem této zásady je možnost oprávněného navrhnout zastavení výkonu rozhodnutí a to zcela nebo v určité jeho části. Pokud toto oprávněný navrhne, soud se o další nezajímá a tomuto návrhu vyhoví, aniž by zkoumal názor povinného.

Po nařízení výkonu rozhodnutí je dispoziční zásada již oslabena a soud postupuje většinou bez návrhu tak, aby bylo v co nejkratší době dosaženo kýženého výsledku. Jako příklad může posloužit postup soudu při pořizování soupisu movitých věcí vykonavatelem a následná dražba nebo možnost odkladu a to i bez návrhu. Zde soud postupuje z úřední činnosti a nečeká na žádné podněty ze strany oprávněného. Tuto zásadu nazýváme *zásadou projednací*.

V rámci exekučního řízení rozhoduje soud vždy *samosoudcem*, bez jednání a bez slyšení povinného. Jednání se nařizuje jen ve výjimečných a zákonem daných případech.

Další zásadou, která ovlivňuje řízení o výkon rozhodnutí, je **zásada vyhledávací**. Tato zásada se silně uplatňuje především v té fázi exekučního řízení, kdy dochází k faktickému výkonu. Tehdy postupuje soud na základě své úvahy, tak aby bylo řízení efektivní a hospodárné a nedocházelo ke zbytečným průtahům. Soud tedy není vázán pouze tím, co předkládají strany řízení.

Soud nařizuje výkon rozhodnutí **bez jednání**. Existují však výjimky, kdy soud i v rámci řízení o výkon rozhodnutí je nucen přistoupit k nařízení jednání ve věci (např. je-li nutné provádět dokazování kupříkladu v návrhu o odklad výkonu rozhodnutí). Vyzvat strany k doplnění konkrétních důkazů mnohdy postačí v pouhé písemné formě, která se jeví dostačující.

Exekuční řízení je **řízením neveřejným**, princip veřejnosti se uplatní jen tehdy, pokud je nařízeno jednání. Rozhodně je však ovládáno **zásadou ústnosti a přímosti**, kdy je soud povinen vždy přihlídnout k ústním projevům účastníků a účastníci mají právo být v přímém kontaktu se soudem během celého řízení.

Důležitým principem řízení o výkon rozhodnutí je **princip ochrany povinného**. Jelikož ten se nemůže bránit, když ponejprv dojde k samotnému nařízení výkonu rozhodnutí a až po té k samotnému výkonu, kdy soudní vykonavatel při provádění výkonu na místě samém předává povinné straně nařizovací usnesení. Povinný po té může namítat, že přiznané právo bylo již splněno, tedy zaniklo nebo se může ohradit, že výkon je nepřipustný z jiného důvodu (§ 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.). Výrazem ochrany povinného je ostatně již to, že exekuci lze nařídit a provést jen těmi způsoby, jež jsou kogentně stanoveny exekučním právem, postupem, jež jsou jím upraveny rovněž, a jen v takovém rozsahu, jaký stačí k uspokojení oprávněného (viz § 257, §263 odst. 1 o.s.ř. a další), a i jinak má být majetková integrita povinného přiměřeně šetřena (viz kupř. § 321, § 322 o.s.ř.).² V rámci exekučního řízení se neuplatňuje pouze tato zásada, kdy je chráněn povinný, ale je poskytována i **ochrana třetím osobám**. I třetím osobám musí být poskytnu reálná možnost hájit svá práva, která byla výkonem dotčena (např. excindační žaloba). S těmito zásadami souvisí i **zásada**

² Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.27

rovnosti účastníků, vyplývající z čl. 96 odst. 1 Ústavy ČR a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, kdy má soud povinnost přistupovat ke všem účastníkům stejně, bez významu barvy pleti, rasy, vyznání, pohlaví, atd.

Důležitou zásadou je i to, že samotný výkon rozhodnutí není zaměřen na osobu povinného, ale **postihuje jeho majetek**. Tato zásada je v určité části svázána v případě, kdy se jedná o rozhodnutí o výchově nezletilých dětí.

Zásada, která se taktéž uplatňuje v rámci exekučního řízení, je **zásada tzv. materiální pravdy**. Soud je vždy povinen vycházet z náležitě zjištěného skutkového stavu věci, rozhodně však není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost exekučního titulu.

Nemůže být opomenut ani princip **legálního pořádku**, na základě kterého se exekuční řízení rozpadá do jednotlivých dílčích řízení (stadií), v rámci kterých lze činit jednotlivé úkony.

Pokud exekuční soud přistoupí k hodnocení důkazů, které účastníci předkládají (např. při povolování odkladu), musí tak soud vždy činit na základě **zásady volného hodnocení důkazů**. Soud tedy posuzuje důkazy podle své úvahy, jednotlivě a následně v souvislostech, aniž by zákon předepisoval jakou váhu, kterému důkazu dát. Soud není vázán ani souhlasným hodnocením účastníků. Při posuzování důkazů hrají důležitou roli právě zkušenosti soudce (popř. vyššího soudního úředníka nebo justičního čekatele).

V rámci exekučního řízení se uplatňují i zásady specifické, které jsou typické jen v určité fázi exekučního řízení. Tak tomu je i v případě **zásady přednosti**, kdy se přednostně z výtěžku uspokojují určité pohledávky, o kterých to stanoví právní předpis.

Specifickou je i **zásada priority**, kdy se uspokojují jednotlivé pohledávky v konkrétním, zákonem stanoveném pořadí.

Při rozdělování získaného výtěžku dochází také k uplatňování **zásady proporcionality**, podle níž se získaný výtěžek, pokud nestačí k uspokojení všech pohledávek, rozděluje poměrně podle výše uspokojovaných pohledávek.

5. Právní prameny exekučního práva

Na začátek nutno říci, že právní úprava výkonu rozhodnutí není obsažena v jediném samostatném kodexu. Pilířem celé právní úpravy je *občanský soudní řád*, tj. zákon č. 99/1963 Sb. v platném znění a to jeho část šestá nazvaná Výkon rozhodnutí, přesněji vymezeno § 251 až § 351a. Část šestá tohoto kodexu se dále člení do osmi hlav. Hlava první nazvaná Nařízení a provedení výkonu rozhodnutí (§ 251 až § 275) poskytuje obecnou úpravu výkonu rozhodnutí. Najdeme zde jednak předpoklady pro výkon rozhodnutí, který soud se výkonem rozhodnutí zaobírá, ustanovení týkající se účastníků řízení, způsobů výkonu rozhodnutí. Velká část hlavy první se věnuje činnosti soudu před nařízením samotného výkonu rozhodnutí. Další část se po tom věnuje samotnému nařízení výkonu rozhodnutí, tj. jak má vypadat a co všechno má mít za náležitosti návrh na nařízení výkonu rozhodnutí. Na tato ustanovení pak navazují obecná ustanovení upravující provedení výkonu, jeho zastavení, úpravu nákladů řízení, aj. Další hlavy, tj. hlava druhá až osmá se pak věnují jednotlivým způsobům výkonu rozhodnutí, přičemž hlava druhá až sedmá upravují způsoby výkonu rozhodnutí týkající se peněžitého plnění a hlava osmá věnuje pozornost uspokojování práv na nepeněžitá plnění. Hlava druhá upravuje výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, hlava třetí výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky, v další hlavě (již čtvrté) je upraven výkon rozhodnutí příkázáním k výplatě z účtu u peněžního ústavu. Hlava pátá přináší úpravu prodejem movitých věcí a nemovitostí. Další hlava upravuje zřízení soudcovského zástavního práva. Hlava sedmá obsahuje výkon rozhodnutí prodejem podniku a poslední hlava, jak bylo již zmíněno výše, pak upravuje uspokojení práv na nepeněžitá plnění. Část šestá občanského soudního řádu však není jedinou částí, která bývá v rámci výkonu rozhodnutí aplikována. Jak stanoví § 254 odst. 1, věta první o.s.ř. použije se na výkon rozhodnutí i ustanovení předcházejících částí, není-li v části upravující výkon rozhodnutí stanoveno jinak. I když je tedy výkon rozhodnutí relativně samostatně upraven v části šesté občanského soudního řádu, subsidiárně se v souvislosti

s exekučním řízením přiměřeně uplatňují také některá ustanovení, obsažená v jiných částech, jež předcházejí části šesté tohoto procesního předpisu.³

Jak bylo řečeno o něco výše, výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí upravuje hlava pátá v rozmezí § 321 až § 334a. Ve svém úvodu vymezuje věci, které nepodléhají výkonu rozhodnutí. Pak se věnuje jednotlivým úkonům, ke kterým může v rámci takového způsobu výkonu dojít. Stanovuje náležitosti nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí (např. institut generálního inhibitoria), upravuje, kdy má být usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí doručeno povinnému, aby nedošlo ke zmaření samotného výkonu. Upravuje, jak se postupuje při soupisu movitých věcí, kde všude může k soupisu dojít, co všechno musí povinný strpět, vymezuje zajištění movitých věcí, upravuje oceňování sepsaných movitých věcí, dražbu a její průběh, rozvrh, v závěru pak obsahuje úpravu situace, kdy dojde k postihu hotových peněz, cenných papírů či listin představujících právo na splacení dlužné částky.

Občanský soudní řád není jediným zdrojem právní úpravy výkonu rozhodnutí. Řízení o výkon rozhodnutí, respektive postup soudů v rámci tohoto řízení upravuje taktéž vyhláška č. 37/1992 Sb., ***jednací řád pro okresní a krajské soudy*** v platném znění, přičemž výkon rozhodnutí je upraven v části deváté, v ustanoveních §45 až §73 této vyhlášky. Nutno také brát za pramen právní úpravy i zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti v platném znění (***exekuční řád***), ale i zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví ***pravidla pro případy souběžně probíhajícího výkonu rozhodnutí***.

Prameny exekučního práva v oblasti vztahů s tzv. cizím (mezinárodním) prvkem představuje zákon č. 97/1963 Sb., ***o mezinárodním právu soukromém a procesním***, ve znění pozdějších předpisů, jakož i dvoustranné a vícestranné ***mezinárodní smlouvy***, jimiž je Česká republika vázána.⁴

³ Macur, J.: Kurs občanského práva procesního – Exekuční právo. C.H.Beck, Praha 1998, str. 18-19

⁴ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004,

Za pramen právní úpravy již nelze považovat Instrukci Ministerstva spravedlnosti ze dne 23.03.1998, č.j. 1100/98-OOD, kterou se vydává ***vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy***, ve znění pozdějších instrukcí, ani Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 21.08.1996, č.j. 1360/95- OOO, kterou se vydává ***řád pro soudní vykonavatele***. Obě instrukce mají pouze omezenou působnost a mají tak vliv pouze na vnitřní aparát soudu, tj. zavazují pouze zaměstnance soudu. To však rozhodně neznamená, že jsou zcela bez významu.

6. Činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí

Místně příslušným k činnosti před nařízením výkonu rozhodnutí je obecný soud povinného (§ 252 odst. 1 o.s.ř.) a v případě, kdy jde o činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí pro vymožení výživného nezletilého dítěte, je místně příslušným soud, v jehož obvodu má dítě bydliště (§ 252 odst. 3 o.s.ř.). Věcně příslušným je v tomto případě soud okresní (§ 85, § 85a o.s.ř.). Činnost soudu před nařízením výkonu rozhodnutí je postížena dle položky 25 Sazebníku poplatků, přílohy zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů, soudním poplatkem ve výši 1.000,00 Kč. Nebude-li tento soudní poplatek zaplacen a to ani po výzvě učiněné soudem, soud tento úkon neprovede (o tomto musí být poplatník poučen). I v rámci činnosti soudu před nařízením výkonu rozhodnutí jsou určité případy, kdy dochází k osvobození od soudního poplatku, jako například v rámci vymáhání výživného.

Dle § 260 odst. 1, 2 o.s.ř. postupuje soud jen před zahájením výkonu rozhodnutí a to především proto, že tato činnost vede ve své podstatě k tomu, aby si oprávněný zjistil současné majetkové poměry povinného, včetně toho, kde je zaměstnán, popř. zda je veden na úřadu práce, zda pobírá jiné sociální příplatky nebo může být povinný vyzván, aby sdělil, zda má veden u nějakého peněžního ústavu vkladový účet. Na základě takto získaných informací si oprávněný může zvolit nejvhodnější způsob vedení výkonu rozhodnutí, který již musí být konkrétně projeven v samotném návrhu na výkon rozhodnutí. Proto se k této činnosti v zásadě přistupuje před zahájením samotného řízení o výkon rozhodnutí.

Ustanovení § 259 a § 260 o.s.ř. zakotvují tři různé činnosti soudu:

I. Dle analogie s § 259 o.s.ř., požádá-li o to oprávněný, kterému přiznává vykonatelné rozhodnutí právo na peněžité plnění, před podáním samotného návrhu na výkon rozhodnutí nebo současně s tímto návrhem a požaduje-li to předseda senátu za účelné, předvolá povinného a vyzve ho k dobrovolnému splnění povinnosti, které mu ukládá rozhodnutí. Pokud se oprávněný rozhodne využít postupu dle § 259 o.s.ř., nepředepisuje zákon žádný specifický postup, z toho tedy plyne, že se uplatní obecné

požadavky zakotvené v § 42 odst. 4 o.s.ř. ve spojení s § 254 odst. 1 o.s.ř. Z takovéhoho podání musí být zřejmé, k jakému soudu je směřováno, kdo jej činí, proti komu směřuje a čeho se domáhá, tj. aby soud povinnou osobu vyzval k dobrovolnému splnění povinnosti, a dále musí uvést okolnosti, které vedou k závěru, že je takovýto postup soudu účelný. V neposlední řadě, jelikož jde o činnost soudu před samotným výkonem rozhodnutí a jelikož se tedy dá předvídat, že oprávněná osoba směřuje k zahájení takovéhoho řízení, musí být již v této fázi přiložen i vykonatelný exekuční titul (nemusí být předkládán pokud je podání předkládáno u soudu, který sám tento titul vydal). Pokud podání neobsahuje vše, co má, postupuje soud dle § 43 o.s.ř. a vyzve oprávněného k opravě, popř. doplnění podání, kde ho poučí jak podání doplnit či opravit a určí mu k tomu i přiměřenou lhůtu. Dále ho poučí i o následcích, pokud by tak ve stanovené lhůtě nebylo učiněno. Pak soud k takovémuto podání nebude přihlížet (§ 43 odst. 2 o.s.ř.). Pokud je dané podání v pořádku, popř. bylo dle výzvy soudu doplněno či opraveno, postupuje soud tak, že předvolá povinného k soudu, přičemž oprávněný se nepředvolává. Pouze v případě, že by to oprávněný sám vyslovil a jevílo by se to jako účelné. Jelikož je § 259 o.s.ř. z pohledu povinného dobrovolný, jde o výzvu ze strany soudu k dobrovolnému splnění povinnosti, aby nemuselo být přistoupeno k nucenému výkonu rozhodnutí, nedá se ani přítomnost povinného u soudu v této fázi řízení vynucovat pořádkovými pokutami. Dá se tedy považovat, pokud se povinný k soudu nedostaví, že o dobrovolné plnění nemá zájem.

Žádosti dle § 259 o.s.ř. však nemusí být vyhověno ze strany soudu bezpodmínečně. Kritériem je zde účelnost takovéhoho postupu a ta se posuzuje na základě určitých hledisek. Hlavním kritériem účelnosti je samotný charakter výkonu rozhodnutí, který využívá určitého momentu překvapení, tj. ani postupem dle § 259 o.s.ř. nesmí dojít ke zmaření samotného reálně hrozícího výkonu rozhodnutí. Dalším kritériem účelnosti jsou informace, které soudu v samotném podání poskytl oprávněný a to nejen předložením vykonatelného titulu, ale i předložením majetkových poměrů povinného, které jsou oprávněnému známy, ale mohou být známy i soudu přímo z jeho úřední činnosti nebo mu mohou být známy informace týkající se dalších exekucí vedených u jeho osudu proti osobě povinného. Soud postup dle § 259 o.s.ř. zakončí konečnou zprávou podanou oprávněnému, popř. sdělí, že se povinný k soudnímu roku nedostavil nebo že výslovně dobrovolné plnění odmítl. Jak již bylo řečeno, žádost o

postup dle § 259 o.s.ř. může být podána spolu s návrhem na zahájení řízení o výkon rozhodnutí. V takovém případě samozřejmě soud postupuje tak, že se nejprve zabývá návrhem dle § 259 o.s.ř. a teprve poté návrhem na zahájení řízení. Pokud na základě výzvy učiněné soudem dle § 259 o.s.ř. nedojde povinným k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti, bez dalšího soud přistoupí k tomu, že nařídí výkon rozhodnutí. Před samotným nařízením se samozřejmě zabývá tím, zda je návrh na zahájení řízení v pořádku, pokud ne, vyzve k jeho doplnění, popř. opravě, k čemuž stanoví přiměřenou lhůtu a samozřejmě poučí i o možných následcích, pokud nedojde k zákonem požadované nápravě. V neposlední řadě vyzve k zaplacení soudního poplatku, pokud ten nebyl zaplacen a zaplacen být měl. Činnost soudu dle § 259 o.s.ř. vykonává soudce nebo vyšší soudní úředník na základě § 10 písm. j zákona č. 189/1994 Sb., o vyšších soudních úřednících, ve znění pozdějších předpisů.

II. Další činností soudu před zahájením řízení o výkon rozhodnutí je postup soudu dle § 260 odst. 1 o.s.ř. V rámci této činnosti se soud omezuje pouze na případy vymáhání výživného pro nezletilé dítě. Místně příslušným je tedy soud, v jehož obvodu má nezletilý bydliště. Jelikož jde o výživné, tak je řízení osvobozeno od placení soudního poplatku. A žádost u soudu podává namísto nezletilého ten, který je oprávněn k jeho zastupování (ve většině případů tedy jeden z rodičů). Navrhovatel uvede kromě vykonatelného titulu jméno, příjmení, datum narození a nejlépe poslední známé bydliště povinného. Měl by také předložit, jaká sám provedl šetření k tomu, aby si požadované informace zjistil sám. Za správný se považuje ten postup soudu, kdy soud vyžaduje, aby v návrhu bylo uvedeno a popřípadě i důkazně doloženo, jaká šetření navrhovatel provedl sám, a ani přesto se nepodařilo žádané zjistit, a proto se obrací na soud. Pokud je podání v pořádku, přistoupí soud k tomu, že písemně povinného vyzve ke sdělení kýžené informace. Může zde však narazit na zákonnou hradbu, kdy neexistuje donucovací prostředek, který by měl oporu v zákoně, jak povinného donutit ke sdělení informace. Jelikož § 254 odst. 1 o.s.ř. odkazuje na předcházející části, může být v tomto případě aplikován § 128 o.s.ř., kdy je každý povinen bezplatně na dotaz sdělit soudu skutečnosti, které mají význam pro řízení a rozhodnutí, ale i na § 129 odst. 2 o.s.ř.,

kdy předseda senátu může uložit tomu, kdo má listinu potřebnou k důkazu, aby ji předložil, nebo jí opatří sám od jiného soudu, orgánu nebo právnické osoby. Všechny tyto možnosti zakotvené zákonem soud využít může, ale nemůže si je vynucovat např. pořádkovými pokutami, či dokonce předvedením. Činnost soudu dle § 260 odst. 1 o.s.ř. je zakončena ze strany soudu tak, že podá oprávněnému konečnou zprávu, co se mu podařilo, resp. nezdařilo zjistit. Toto může učinit i písemně.

III. Poslední možnou činností soudu před zahájením řízení je činnost soudu dle § 260 odst. 2 o.s.ř., kdy na žádost účastníka, kterému rozhodnutí přiznává právo na zaplacení peněžité částky, dotáže se soud toho, komu je zaplacení peněžité částky uloženo, zda a od koho pobírá mzdu nebo jiný pravidelný příjem, popřípadě u které banky, pobočky zahraniční banky nebo spořitelního a úvěrového družstva (peněžního ústavu) má své účty a jaká jsou čísla těchto účtů.⁵

Rozdíl mezi činností soudu dle § 260 odst. 1 o.s.ř. a činností soudu dle § 260 odst. 2 o.s.ř. je spatřována již v subjektu navrhovatele, kdy dle § 260 odst. 1 o.s.ř. může návrh podat osoba, která se domáhá výživného ve prospěch nezletilého dítěte, kdežto dle § 260 odst. 2 o.s.ř., může návrh podat kdokoliv je oprávněn zahájit později i samotné řízení o výkon rozhodnutí. Je zde ale i jisté omezení, které je spatřováno v tom, že právo přiznané oprávněnému vykonatelným rozhodnutím musí znít na peněžité plnění.

Místně příslušným soudem je obecný soud povinného (§ 252 odst. 1 o.s.ř.), v případě vymožení výživného pro nezletilce, je obecným soudem soud, v jehož obvodu má nezletilý bydliště (§ 252 odst. 3 o.s.ř.). Co se týká samotného návrhu, platí zde obecné náležitosti dle § 42 odst. 4 o.s.ř. Co se týče vázanosti soudu návrhem, je zde bezpodmínečně dáno, že soud zjišťuje pouze ty informace, které oprávněný vypíše, tj. chce-li se oprávněný ve svém návrhu omezit pouze na zjištění čísla účtu, provede soud činnost jen v tomto rozsahu a ne větším. Pokud je návrh

⁵ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.39

shledán bez závad, vyzve soud, a to i pouze písemně, bez nařízeného jednání, povinného, aby sdělil požadované informace. Ke sdělení informací poskytne soud povinnému dostatečnou lhůtu v rozmezí jednoho týdne, a pokud v této lhůtě povinný neodpoví nebo odpoví lživě, může soud přistoupit k pořádkové pokutě (§ 53 o.s.ř.). O tomto však musí být účastník řízení předem poučen. Pokud jako donucovací prostředek nepostačí pořádková pokuta, jeví se jako účelné a praktické předvedení povinného k soudnímu rohu. Podle § 52 odst. 1 o.s.ř. musí být účastník o této možnosti opět předem poučen. O předvedení soud rozhodne usnesením, které je doručeno současně při provádění předvedení. Postup dle § 260 odst. 2 o.s.ř. je opět zakončen sdělením navrhovateli o tom, co bylo zjištěno, tj. buď se oznámí, co dotazovaný sdělil nebo se mu oznámí, že se požadované informace nepovedlo zjistit a uvede se důvod, proč se je zjistit nepodařilo. Toto stačí oznámit přípisem, usnesení se nevydává. Činnost soudu dle § 260 odst. 2 o.s.ř. může krom soudce provádět vyšší soudní úředník, ale i justiční čekatel, popř. soudní tajemník.

Z praxe se jeví, že činnost soudu dle § 260 odst. 2 o.s.ř. nemá moc vysoké procento úspěšnosti z hlediska zájmu oprávněného. Řízení buď končí z toho důvodu, že se povinného vůbec nepodaří dohledat a tím pádem, se mu nedaří ani doručit usnesení, natož ho po té nechat předvést Policií ČR. Pokud povinný požadované informace, ať již dobrovolně či nedobrovolně po provedeném předvedení soudu sdělí, ve většině případů jde o informace, že povinný je nezaměstnaný, bez podpory v nezaměstnanosti, bez jakýchkoliv dalších sociálních dávek a ve většině případů není majitelem ani žádného vkladového účtu.

Na Slovensku byla tato činnost soudu před nařízením samotného výkonu rozhodnutí v důsledku značného omezení provádění výkonů u soudu zcela zrušena. Majetkové poměry povinného si tak zjišťuje sám exekutor, který je provedením exekuce pověřen.

7. Exekuční titul

Exekuční řízení slouží k nucené realizaci povinností, uložených konkrétnímu subjektu nikoli jakkoliv, nýbrž specifickým způsobem, právní akt, jenž je podle zákona (výlučně) způsobilým podkladem pro nařízení a provedení exekuce, se v nauce i praxi nazývá exekučním titulem.⁶

Na základě způsobilého právního aktu, v němž je jednomu subjektu přiznáno právo vůči subjektu druhému, který tuto povinnost dobrovolně nesplnil, může dojít k nařízení výkonu rozhodnutí, pokud je předložen spolu s řádně podaným návrhem k tomu oprávněným subjektem.

Právní akt způsobilý zahájit exekuční řízení musí splňovat 2 základní podmínky. Za prvé musí jít o zákonem stanovený právní akt a za druhé, tento právní akt musí být vykonatelný (viz § 251 a § 274 a další o.s.ř.).

Nejběžněji bývá exekučním titulem především rozhodnutí soudů vydaná v rámci občanského řízení, v rámci řízení správního a v neposlední řadě rozhodnutí vycházející z řízení adhezního. Způsobilým exekučním titulem jsou ale i rozhodnutí jiných (tj. správních) orgánů, ale i dalších subjektů, o kterých to stanoví přímo zákon, jako jsou např. rozhodci, exekutoři, ale i rozhodnutí zahraničních soudů. Za exekuční titul jsou ale považovány i listiny, které rozhodnutími nejsou, ale musí tak vycházet přímo ze zákona.

⁶ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.65

7.1. Vykonatelnost exekučního titulu

a. *Vykonatelnost formální*

Formální vykonatelnost exekučního titulu znamená, že s právním aktem jsou spojeny i cílené účinky, tj. nastal okamžik, kdy subjekt, který je vázán určitou povinností, musí tuto povinnost splnit. Pokud tomu tak není, je právní akt způsobilý vyvolat účinky nuceného splnění povinností. Účinek vykonatelnosti nastává v momentě, který stanoví právní předpis, na základě kterého došlo k vydání příslušného právního aktu. Tak kupříkladu § 160 odst.1 o.s.ř. stanoví, uložil-li soud povinnost, je třeba ji splnit do tří dnů od právní moci rozsudku a dále to samé ustanovení říká, že rozsudek je vykonatelný jakmile uplyne lhůta stanovená ke splnění povinnosti. A jestliže je povinnost uložena usnesením, stává se toto usnesení vykonatelným taktéž uplynutím lhůty k plnění, ale tato lhůta počíná běžet od doby, kdy došlo k doručení tohoto usnesení, který stanovuje danou povinnost (§ 171 odst. 1 o.s.ř.).

Je-li tedy exekučním titulem rozhodnutí, musíme od sebe odlišovat dva pojmy a to: formální vykonatelnost a právní moc. Pokud se stane rozhodnutí pravomocným, znamená to, že je rozhodnutí závazné pro všechny účastníky řízení a zároveň jde o konečný výsledek, kdy věc nemůže být v rámci řízení znovu projednána, samozřejmě kromě mimořádných opravných prostředků. Zatímco vykonatelnost spojujeme s okamžikem, kdy má dojít k faktickému splnění uložené povinnosti. Pravomocné rozhodnutí tudíž nemusí být i vykonatelné a zároveň již vykonatelné rozhodnutí nemusí být ještě pravomocné.

Ne tak častým, ale ani ne tak vzácným exekučním titulem může být i seznam přihlášek dle zákona o konkursu a vyrovnání. V tomto případě vykonatelnost nastupuje s momentem, kdy je konkurs zrušen.

Formální vykonatelnost zkoumá soud vždy. Buď vychází z potvrzení o vykonatelnosti, které na exekuční titul vyznačí orgán, který jej vydal, může tak ale činit i na základě vlastního šetření a to především z nalézacího spisu (§ 275 odst. 2 o.s.ř.). Aby nastala formální vykonatelnost musí být exekuční titul řádně doručen. Pokud

exekuční soud při svém šetření zjistí, že při doručování nebylo správně postupováno, není v jeho pravomoci toto sám doručit. Může tak udělat jen orgán, který exekuční titul vydal. Při šetření soudu, zda doručování proběhlo, jak mělo, musí soud samozřejmě postupovat dle předpisů, na základě kterých došlo k vydání exekučního titulu. Samozřejmě pokud nebylo doručeno správně, postrádá rozhodnutí formální vykonatelnost.

b. Vykonatelnost materiální

Materiální vykonatelnost je po té stavem, kdy se zkoumá, zda povinnost uložená v rozhodnutí je natolik určena, aby mohlo dojít k jejímu reálnému splnění, tj. musí být určité, kdo má plnit co a komu. Pokud toto není z rozhodnutí zřejmé, nenastává ani materiální vykonatelnost, jelikož povinnost nelze fakticky splnit. To, co platilo u formální vykonatelnosti, platí i zde. Pokud vykonávací soud zjistí, že exekuční titul nelze vykonat, jelikož ho nelze fakticky provést, není v jeho pravomoci jakkoliv takovýto titul doplňovat, a to ani v případě, pokud by provedl vlastní šetření. Pokud tedy exekuční soud na základě své úvahy dospěje k závěru, že exekuční titul není materiálně vykonatelný, pak mu nezbývá nic jiného, než návrh na zahájení řízení o výkon rozhodnutí zamítnout.

Důležitou součástí při posuzování exekučního titulu, je i to, zda byl titul vydán k tomu oprávněným orgánem. Pokud by tomu tak nebylo, bude návrh na zahájení řízení zamítnut, popř. pokud se na toto přišlo až ve stadiu, kdy již řízení bylo zahájeno, pak musí dojít k jeho zastavení (§268 odst.1 písm. h) o.s.ř.).

V neposlední řadě nutno také poukázat na to, že ne všechna rozhodnutí, jsou vykonatelná (v tomto případě mám na mysli např. rozhodnutí týkající se osobního stavu).

7.2. Druhy exekučních titulů

Exekuční tituly vyjmenovává ve svém ustanovení § 274 o.s.ř., dle kterého exekučním titulem mohou být:

- a) vykonatelná rozhodnutí soudů a jiných orgánů činných v trestním řízení, pokud přiznávají právo nebo postihují majetek (§ 274 odst. 1 písm. a) o.s.ř.)
- b) vykonatelná rozhodnutí soudů ve správním soudnictví (§ 274 odst. 1 písm. b) o.s.ř.)
- c) vykonatelná rozhodnutí rozhodčích komisí a smírů jimi schválených (§ 274 odst. 1 písm. c) o.s.ř.)
- d) vykonatelná rozhodnutí státních notářství a dohody jimi schválené (§ 274 odst. 1 písm. d) o.s.ř.)
- e) notářské a exekutorské zápisy se svolením k vykonatelnosti sepsané podle zvláštních zákonů (§ 274 odst. 1 písm. e) o.s.ř.)
- f) vykonatelná rozhodnutí orgánů veřejné správy včetně platebních výměrů, výkazů nedoplatků ve věcech daní a poplatků, jiná rozhodnutí, jakož i vykonatelné smíry (§ 274 odst. 1 písm. f) o.s.ř.)
- g) vykonatelná rozhodnutí a výkazy nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení (§ 274 odst. 1 písm. g) o.s.ř.)
- h) rozhodnutí orgánů Evropských společenství (§ 274 odst. 1 písm. h) o.s.ř.)
- i) jiná vykonatelná rozhodnutí, schválené smíry a listiny, jejichž soudní výkon připouští zákon (§ 274 odst. 1 písm. i) o.s.ř.)

- *Tituly soudní - občanskoprávní*

Exekučními tituly vydanými v rámci občanského soudního řízení mohou být rozsudky, usnesení, platební rozkazy, směnečné (šekové) platební rozkazy a soudem schválení smíry za předpokladu, že jsou vůbec soudně vykonatelné. Rozhodně se však nedá říci, že každé rozhodnutí, které je vydáno v rámci občanského soudního řízení, se může stát exekučním titulem. Kromě již zmíněných rozhodnutí o osobním stavu se v řízení o výkon nevykonávají např. rozhodnutí o dědictví vydaná podle § 175q odst.1 písm. c) a d) o.s.ř. Aby se tedy rozhodnutí mohlo stát exekučním titulem, musí výrok vyzývat ke splnění nějaké povinnosti a zároveň tato povinnost musí být realizovatelná v rámci výkonu rozhodnutí. Nevykonávají se tedy ani ta rozhodnutí, kterými se stanoví někomu povinnost dostavit se k soudu. Tuto povinnost vynucuje soud následně, dá se říci represivně, uložením pořádkové pokuty nebo nařízeným předvedením. Usnesení, kterým se ukládá pořádková pokuta, však již podkladem pro výkon rozhodnutí, tedy exekučním titulem, být samozřejmě může.

V rámci výkonu rozhodnutí jako exekuční titul neslouží ani rozhodnutí vydaná na základě žaloby o vydání věci a taktéž i žaloby o uložení povinnosti uzavřít dohodu o vydání věci. Tato rozhodnutí jsou již sama o sobě podkladem pro zápis do katastru nemovitostí a není zde již dána možnost nuceného výkonu.

Jako exekuční titul neslouží ani usnesení soudu, kterým se vyzývá k zaplacení soudního poplatku. Pokud nedojde k zaplacení soudního poplatku ani na výzvu soudu ve stanovené lhůtě, řeší tuto situaci právní úprava tak, že řízení zastaví pro nezaplacení soudního poplatku. Exekučním titulem je však rozhodnutí vydané na základě § 9 odst. 6 zákona o soudních poplatcích, kterým se řízení končí a soud rozhodne i o zaplacení poplatku, pokud byly naplněny podmínky § 9 odst. 4 zmíněného zákona a soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení nezastavil.

Exekučními tituly jsou tedy taková rozhodnutí, která ukládají povinnost nějakého plnění – dare, facere, pati či bitttere.⁷

⁷ Tripes, A.: Exekuce v soudní praxi – C.H.Beck v Praze, 1997, str. 15

- ***Tituly soudní - trestněprávní***

Rozhodnutí vydaná v rámci trestního řízení mohou vystupovat jako adekvátní exekuční tituly, pokud ukládají povinnému povinnost spočívající v náhradě škody poškozenému (tzv. adhezní řízení). § 228 odst. 2 trestního řádu stanoví, že výrok, kterým se stanoví povinnost k náhradě škody musí přesně označovat osobu oprávněného a nárok, který mu byl přiznán. V adhezním řízení může soud rozhodnout i tak, že poškozeného odkáže na civilní soudnictví, v rámci kterého si náhradu škody vysoudí. Pak jako exekuční titul slouží rozhodnutí vydaná soudem v rámci civilního řízení, popř. rozhodnutí vydaná jiným orgánem, k tomu oprávněným. Pokud dojde v rámci adhezního řízení k určení, že oprávněnému má být nahrazena vzniklá škoda, pak aniž by ve výroku byla stanovena jakákoliv lhůta ke splnění, stává se takovéto rozhodnutí vykonatelné okamžikem, kdy nabyde právní moci. Pokud jsou umožněny splátky, pak vykonatelnost nastává podle toho, jak jsou určeny podmínky jednotlivých splátek.

Exekučním titulem mohou být také usnesení, kterými je povinný zavázán k zaplacení nákladů řízení, znalečného, tlumočného, nebo usnesení, kterými se ukládá pořádková pokuta bez rozdílu, zda tuto pokutu stanovil předseda senátu, vyšetřovatel nebo státní zástupce.

- ***Tituly rozhodčích komisí***

Dalším možným titulem mohou být rozhodnutí rozhodčích komisí a smíry jimi schválené. Těmito rozhodnutími jsou rozhodnutí vzešlá z pracovně – právních sporů řešené rozhodčími komisemi. Rozhodčí komise ustavovaly a řídily odborové orgány, a platilo, že spory mezi organizací a pracovníkem o nároky z pracovního poměru projednávají a rozhodují v rozhodčím řízení rozhodčí komise a soudy.⁸ Po novele zákoníku práce, zákonem č. 3/1991 Sb., účinnou od 01.02.1991 došlo ke zrušení těchto

⁸ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str. 116

komisí a od teďka spory z pracovně-právního poměru projednávají a rozhodují pouze soudy. Přesto rozhodnutí a schválené smíry těchto komisí zůstávají nadále adekvátními exekučními tituly.

- ***Tituly státních notářství***

Exekučním titulem jsou i rozhodnutí státních notářství a dohody jimi schválené, přestože zákon č. 95/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o státních notářství byl ke dni 01.01.1993 zrušen. Jde především o rozhodnutí, kterými byla schválena dohoda dědiců nebo bylo potvrzeno nabytí dědictví podle dědických podílů. Musela však být splněna podmínka, dle které by v rámci vypořádání plnili dědici vzájemně.

Zákon č. 146/1984 Sb., o notářských poplatcích, ve znění zákona č. 201/1990 Sb., stanovoval do dne 01.01.1993 podmínky, za kterých dochází k placení jednotlivých notářských poplatků, např. za jednotlivé úkony učiněné státním notářstvím, z dědictví, z darování, apod. I zde platí, že pokud nedošlo v určitých případech k zastavení řízení z důvodu nezaplacení notářského poplatku, byla i tato rozhodnutí, kterými byla stanovena poplatková povinnost, způsobilým exekučním titulem. Jako oprávněný k zahájení řízení o výkon rozhodnutí zde byl okresní soud, v jehož obvodu mělo to konkrétní státní notářství své sídlo, a který v těchto případech zastupoval stát. Kromě těchto poplatků vyměřovala státní notářství i penále a určovala i výši náhrady nákladů.

- ***Notářské zápisy se svolením k vykonatelnosti***

Co se týče exekučního titulu v podobě notářského zápisu, jak stanoví občanský soudní řád, musí být sepsány podle zvláštního předpisu, kterým je v tomto případě zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). Notářský zápis jako exekuční titul musí naplňovat určité formální a obsahové náležitosti. Podle § 71b notářského řádu sepíše notář na žádost notářský zápis, který je založen na dohodě jednoho účastníka, který se zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok druhému účastníkovi, vyplývající ze závazkového právního vztahu, v níž svolí, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí a aby byl takový notářský zápis

exekucním titulem, jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní. Dohoda účastníků tedy musí také obsahovat ustanovení pro případ, že by nedošlo ke splnění závazku řádně a včas, na základě kterého se bude jeho splnění vymáhat v rámci výkonu rozhodnutí. V takovéto dohodě musí být označeni účastníci, dále musí být zřejmý závazek zavazující k plnění, právní důvod, předmět a doba plnění, a musí obsahovat i svolení povinného k vykonatelnosti. Mohou být uvedeny i podmínky vážící se ke splnění závazku. Notářským zápisem může získat věřitel poměrně rychle exekucní titul, aniž by musel absolvovat soudní spor. Může jít o závazek občanskoprávní, obchodní i jiný.⁹ Notářský zápis má povahu veřejné listiny a jelikož jde o dohodu, musí být sepsán jak s oprávněným, tak i s povinným, přičemž nehraje roli, zda byl sepsán s oběma účastníky najednou (tj. ve formě jediného zápisu), nebo byl sepsán s jedním z účastníků a následně na to k tomuto zápisu byl sepsán zápis s druhým účastníkem. Pod institutem svolení k vykonatelnosti si pak zákon představuje projev vůle povinného, kterým do budoucna říká, že pokud nebude závazek včas a řádně z jeho strany splněn, pak bude tento notářský zápis bez dalšího vystupovat jako relevantní exekucní titul. Jde o prohlášení učiněné povinným, musí být součástí notářského zápisu a musí být srozumitelné, určité a výslovné.

Dohoda oprávněné a povinné osoby, obsažená v notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti, nemá hmotněprávní povahu. Jde o jednu z náležitostí, kterou musí notářský zápis se svolením k vykonatelnosti obsahovat, aby byl – jakožto titul ve smyslu ustanovení § 274 odst. 1 písm. e) o.s.ř. – z materiálního hlediska vykonatelný. Dohoda oprávněné a povinné osoby tedy sama o sobě nemá za následek vznik, změnu nebo zánik práv nebo povinností účastníků právního vztahu.¹⁰ Jde výhradně o dohodu procesní, přestože není výsledkem žádného procesu, jako je tomu např. u soudního smíru. Jde o právní akt, který má zákonem stanovené náležitosti. Pokud chtějí účastníci sjednat nějakou změnu hmotného nároku, např. jiné úroky, nemohou tak učinit v rámci

⁹ Tripes, A.: Exekuce v soudní praxi – C.H.Beck v Praze, 1997, str. 16

¹⁰ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str. 125 –

této dohody, která má pouze procesní charakter, ale musí tak učinit v rámci dodatku, který pozmění plnění z hlediska hmotněprávního. Na základě § 71a notářského řádu, pak může být součástí tohoto dodatku i sjednání vykonatelnosti, pokud má charakter notářského zápisu. V případě notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti jde o dvoustranný právní akt, kdy jeden z účastníků jej navrhne a druhý jej přijme. Pokud tedy např. dlužník uzná závazek a to se svolením k vykonatelnosti, ale věřitel toto nepotvrdí, pak nemůže jít o notářský zápis na základě § 71b notářského řádu a nemůže vystupovat jako adekvátní exekuční titul. Může však být považován za exekuční titul na základě § 71a notářského řádu, pokud jsou splněny notářským řádem dané náležitosti. Při sepisování notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti musí být notář, jak plyne ze zákona, nezávislý, musí postupovat nestranně, musí poučit obě strany o důsledcích, které z uzavření takovéto dohody plynou a pokud by mělo dojít k porušení zákona, musí notář takovýto úkon odmítnout provést. Toto vše musí notářský zápis naplňovat. Na notářský zápis se kladou dost velké procesní nároky. Je tomu tak z jednoho hlavního důvodu, a to, že takovýto zápis je veřejnou listinou, které mají zvláštní postavení a jako takové musí naplňovat určité kvalifikované znaky. Za sepsání náleží notáři odměna dle sazby notářského tarifu.

I dle slovenské právní úpravy mohou být notářské zápisy exekučním titulem, pokud splňují všechny zákonem stanovené náležitosti. Notářský zápis se nemusí týkat pouze peněžitého plnění, může znít na jakékoliv plnění, důležité je, aby dlužník svolil k vykonatelnosti takovéhoto zápisu.

- ***Exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti***

Co se týče exekutorského zápisu, platí zde obdobné jako u zápisu notářského. Specifickým zákonem v tomto případě je exekuční řád, který ve svém ustanovení § 78 praví, že exekutor v rámci další činnosti sepíše na žádost exekutorský zápis za o dohodě, kterou se účastník zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka vyplývající ze závazkového právního vztahu, v níž svolí, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí nebo exekuce, jestliže svou povinnost

řádně a včas nesplní. Exekutorský zápis musí obsahovat: místo, den, měsíc a rok úkonu, dále jméno a příjmení exekutora a jeho sídlo. Dále musí být řádně označeni účastníci, popř. jejich zástupci, předmět plnění, doba plnění, musí být uvedena skutečnost, na které se pohledávka nebo jiný nárok zakládá a v neposlední řadě prohlášení povinné osoby o svolení k vykonatelnosti zápisu. Krom toho musí zápis splňovat další řadu formálních a obsahových náležitostí, aby mohl být exekučním zápisem. Stejně jako notářský zápis může i exekutorský zápis obsahovat též podmínky, popř. vzájemné povinnosti oprávněné osoby, na jejichž splnění je poskytnutí předmětu plnění vázáno. Exekutorský zápis je veřejnou listinou. Pokud exekutorský zápis nespĺňuje všechny zákonem dané náležitosti, např. není-li uvedena lhůta k plnění či poměr, ve kterém jsou účastníci povinni plnit dělitelné plnění, nelze exekuci takového exekutorského zápisu nařídít a návrh na nařízení exekuce musí být zamítnut. Pokud nemá exekutorský zápis všechny zákonem dané náležitosti, a není-li pak tedy vůbec exekutorským zápisem, pak exekutor podle ustanovení § 32 odst. 1 a 2 ex.ř. odpovídá za škodu, kterou tím způsobil.

Stejně tak, jak bylo uvedeno výše u notářského zápisu, platí i zde totožné, že projevy účastníků vyjadřující jejich vůli mohou být obsaženy v jednom exekutorském zápisu. Mohou však rovněž být vyjádřeny v samostatných exekutorských zápisech, kdy jeden z účastníků přistoupí k projevu vůle druhého účastníka vyjádřeného v dřívějším exekutorském zápise.

Za sepsání exekutorského zápisu náleží exekutorovi dle § 3 odst. 1 a § 90 odst. 1 exekučního řádu odměna a náhrada hotových výdajů. Tyto náklady se stanoví ve výši odměny a nákladů notáře za sepsání notářského zápisu téhož obsahu postupem podle vyhlášky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví ve znění vyhlášky č. 42/2002 Sb., jejíž nedílnou součástí je příloha – sazebník odměny notáře za úkony notářské činnosti (notářský tarif).

Sepsání exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti není povinností exekutora. Ten se může rozhodnout, zda takovýto úkon na žádost provede, či nikoliv. Na rozdíl od notářských zápisů, kde je v notářském řádu výslovně uvedeno, že provedení notářského zápisu nesmí být v rozporu se závaznými právními předpisy, exekuční řád takového ustanovení nemá. I přesto by jej měl exekutor určitě dodržet a případně jej odmítnout provést, stejně tak jako to přikazuje řád notářský. Dá se tedy říci,

že právní úprava exekutorských zápisů není tak striktní, jako tomu je u zápisů notářských. Ač v obou případech jde o veřejnou listinu, požadované nároky jsou různé. Mají-li však mít oba exekuční tituly rovnocenné postavení, měly by mít i stejná pravidla pro jejich pořizování.¹¹ Chystaná novela exekučního řádu by měla exekutorské zápisy zcela zrušit. To se samozřejmě nelíbí exekutorům, jelikož by tak přišli o určitý zisk. Exekutoři ale argumentují, že jim tato pravomoc byla již jednou svěřena a tak nevidí důvod, proč by se to mělo měnit a koncentrovat tak sepisování zápisů jen do rukou notářů. Notáři naopak argumentují tím, že po soupisu notářského zápisu nadále v řízení již nevystupují, sepsáním zápisu jejich práce končí. Kdežto exekutoři jsou často na základě exekutorského zápisu v dalším řízení činní. Dostávají se tak do postavení toho, kdo závazek na základě takového zápisu dále vymáhá. Důvodová zpráva k chystané novele exekučního řádu obhajuje svůj postoj ke zrušení exekutorských zápisů tím, že jednotlivé činnosti v oblasti práva by měly být principiálně rozděleny mezi jednotlivé právnické subjekty. Hlavní činností notářů krom dědického řízení by tedy mělo být sepisování veřejných listin a soudní exekutoři by se měli věnovat nucenému výkonu rozhodnutí.

- ***Správní tituly***

Správním rozhodnutím je akt vydaný správním orgánem jako výsledek správního řízení, a to s cílem autoritativně stvrdit nebo zasáhnout do právních vztahů nebo postavení účastníků správního řízení.¹²

Rozhodnutí orgánů veřejné správy včetně smírů mohou být vykonávána v rámci správního řízení na základě ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Může být ale podán i návrh na soudní výkon rozhodnutí dle o.s.ř.

¹¹ Jindřich, M.: Úvaha o smluvních exekučních titulech s důrazem na dohody o splnění nároku se svolením k vykonatelnosti a na pravidla jejich pořizování. Ad Notam č. 4/2010

¹² Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str. 132

Záleží tedy zcela na oprávněném, zda si vybere cestu správní exekuce nebo cestu výkonu rozhodnutí u soudu. Dispoziční zásada se projevuje také v tom, že může být nejprve zvolena cesta správní exekuce a pokud skončila bezvýsledností, pak si může vymáhající strana zvolit i cestu soudního výkonu rozhodnutí, který umožňuje vícero způsobů provedení výkonu než řád správní. Rozhodně však nemůže dojít k tomu, aby byla pohledávka vymáhána stejným způsobem jak cestou správní, tak i soudní zároveň. Pokud k takovéto situaci dojde, pak orgán vymáhající pohledávku od jejího výkonu upustí, pokud se dozví, že ta samá pohledávka je vymáhána i soudním výkonem rozhodnutí.

Kromě rozhodnutí vydaných na základě správního řádu, které jsou vykonatelné tři roky od uplynutí lhůty stanovené pro splnění povinnosti (prekluzivní lhůta), pokud zvláštní předpis nestanoví jinak, mohou být exekučním titulem pro soudní výkon rozhodnutí i rozhodnutí ukládající např. pokutu za přestupek, náhradu škody, ale i náhradu nákladů řízení (vykonatelná jsou po dobu pěti let od uplynutí lhůty stanovené k jejich zaplacení, pak nastává prekluze). Naproti tomu zákon o správě daní a poplatků počítá nikoliv s prekluzí, ale s promlčením. Pokud má být vykonáno rozhodnutí, které bylo vydáno ve správním řízení a u něhož po uplynutí lhůty ke splnění povinnosti nastává prekluze, pak platí, že soudní výkon v této lhůtě musí být nejen zahájen, ale i skončen. U promlčení pak platí, že pokud povinný vznese námitku promlčení po nařízení výkonu rozhodnutí, pak soud takovéto řízení, ať na návrh nebo bez něj, zastaví dle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

Zvláštním titulem jsou pokutové bloky uložené v blokovém řízení podle § 84 až § 86 zákona č. 200/1990 Sb. Co se týče náležitostí, tak na pokutovém bloku se vyznačí, komu byla pokuta udělena, kdy se tak stalo a za jaký přestupek byla uložena. Uvede se poučení, jakým způsobem má dojít k zaplacení pokuty, lhůta k zaplacení a následky, které nastanou, pokud nebude ve stanovené lhůtě řádně zaplaceno. Krom obsahových náležitostí musí blok splňovat i náležitosti formální.

Exekučním titulem podle § 274 odst. 1 písm. f) o.s.ř. jsou také platební výměry a výkazy nedoplatků ve věcech daní a poplatků. Rozhodnutí vydaná na základě tohoto

předpisu musí obsahovat označení oprávněného správce daně, který rozhodnutí vydal, označení příjemce rozhodnutí, lhůta plnění, částka, která má být zaplacená, včetně uvedení účtu, kam má být zaplacená a poučení o době, formě a místě podání oprávněného prostředku, aj. Odůvodnění obsahuje, jen pokud tak stanoví zákon.

Co se týče podmínek formální vykonatelnosti jednotlivých rozhodnutí, stanoví jej vždy konkrétní správní předpis, na jehož základě došlo k vydání příslušného rozhodnutí. Rozhodnutí pak musí po formální stránce obsahovat záhlaví, kde jsou označeni účastníci, kterého rozhodnutí se týká, orgán, který rozhodnutí vydal, následuje výroková část, odůvodnění (to není nutné, pokud se vyhovuje všem účastníkům) a poučení o možnosti podání odvolání, resp. rozkladu. Pokud byla výrokem stanovena nějaká povinnost a ve výroku chybí údaj o tom, do kdy má být povinnost splněna, pak tento chybějící údaj může doplnit orgán, který toto rozhodnutí vydal, rozhodně tak však nemůže učinit exekuční soud. Pokud však lhůta ke splnění upravuje specifický zákon a není-li lhůta ve výroku uvedena, pak soud bude vycházet z ustanovení zvláštního zákona, který lhůtu uvádí.

Návrh na zahájení řízení o výkon rozhodnutí podává buď účastník řízení, nebo orgán, který v prvním stupni vydal rozhodnutí nebo schválil smír, popř. vyhotovil výkaz nedoplatků. Správní orgán pak návrh podává jménem státu nebo je k tomu způsobilý a podává jej pak sám za sebe, má tedy způsobilost být účastníkem řízení.

- ***Tituly sociálního zabezpečení***

Exekučním titulem dle § 274 odst. 1 písm. g) o.s.ř. jsou i vykonatelná rozhodnutí a výkazy nedoplatků ve věcech nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení. Titulem tedy mohou být vykonatelné platební výměry, výkazy nedoplatků, popř. rozhodnutí vydaná k tomu oprávněným orgánem. Oprávněný je může opět vymáhat cestou správní nebo soudní exekuce, záleží na jeho volbě. Právní úpravu vydávání takovýchto exekučních titulů zajišťuje zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Ten ve svém § 1 stanoví, že

upravuje organizační uspořádání sociálního zabezpečení, působnost orgánů státní správy v sociálním zabezpečení a k výběru příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, státní sociální podpory a sociální péče. Spadají sem rozhodnutí vydaná jak okresními správami sociálního zabezpečení, tak i rozhodnutí zdravotních pojišťoven. Jde zejména o rozhodnutí, kterými jsou ukládány pokuty, rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek na dávce, aj.

Kromě obsahových náležitostí takovýchto rozhodnutí, zákon vymezuje dvě specifické formy rozhodnutí a to formu platebního výměru a formu výkazu nedoplatků.

Úpravu nemocenského pojištění nadále zakotvuje zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, řízení ve věcech nemocenského pojištění, však právní úprava svěřuje výše uvedenému zákonu č. 582/1991 Sb. Na postup dle zákona č. 582/1991 Sb. odkazuje také zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Podobně tak činí i zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Důležitým z hmotněprávního hlediska je i zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

- ***Rozhodnutí orgánů Evropských společenství***

Za titul pro soudní výkon rozhodnutí se považují i rozhodnutí orgánů Evropského společenství. Rozhodnutí, která jsou přijata některým z orgánů Evropského společenství, jsou závaznými právními akty. Tato rozhodnutí se ovšem vztahují pouze na ty subjekty (členské státy, firmy nebo jednotlivce), jimž jsou adresována.

- ***Evropský exekuční titul***

Dne 21. října 2005 nabylo účinnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 805/2004 z 21. dubna 2004. Toto nařízení navazuje na nařízení Rady č. 44/2001 o soudní příslušnosti a uznání výkonu soudních rozhodnutí ve věcech občanských a obchodních, které navazuje na Bruselskou úmluvu o pravomoci soudů a výkonu

rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ze dne 27. září 1968. Obě normy, jak č. 805/2004, tak 44/2001, je tedy nutné aplikovat společně.

Nařízení č. 805/2004 zavádí evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky. Podstatou má být především značně zjednodušit výkon určitých soudních rozhodnutí a jiných exekučních titulů, o nichž tak stanoví nařízení. Selekcí exekučních titulů, na které se dá tato norma aplikovat, určuje termín nesporné pohledávky. Tento pojem není nikde přesně vymezen, ale dá se dovodit, že jde o nárok, proti němuž dlužník nikdy nevznesl žádné námitky, nebo jej výslovně uznal, nebo prostřednictvím smíru, jej schválil soud nebo který byl v průběhu řízení uzavřen. Dále může jít i o nárok, o němž bylo vedeno řízení, kterého se dlužník nezúčastnil, ani nebyl nijak zastoupen, a tato neúčast se dá považovat dle právního řádu příslušného členského státu za konkludentní vyslovení souhlasu s nárokem. Nebo může jít o nárok, který dlužník výslovně uznal v úřední listině. Dlužník tedy nepopírá peněžitou pohledávku co do jejího druhu, ani výše a věřitel získal proti dlužníkovi soudní rozhodnutí nebo jiný exekuční titul založený na výslovném souhlasu dlužníka (soudní smír schválený soudem, notářský nebo exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti, aj.). V době příprav přijetí tohoto nařízení se uvažovalo také o tom, že by byla stanovena určitá hranice jistiny, ale od této verze bylo nakonec upuštěno a žádný strop stanoven nebyl.

Má-li se exekuční titul stát evropským exekučním titulem, je nutné, aby v zemi původu bylo vydáno tzv. *osvědčení evropského exekučního titulu*. Toto osvědčení se vydá na formuláři, který tvoří přílohu č. I nařízení. Proběhne tedy jednoduché formální řízení, které vede k prohlášení vykonatelnosti, čímž toto řízení již odpadá ve druhém členském státě a evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky je tedy vykonán bez dalšího. Hledí se na něj jako by šlo o tuzemský exekuční titul, kdy nesmí podléhat ani přezkoumání ve věci samé. I evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky však musí být vykonatelný.

Na návrh je tedy exekuční titul opatřen doložkou vykonatelnosti, přičemž platí, že proti rozhodnutí o vydání potvrzení o tom, že má charakter evropského exekučního titulu pro nesporné pohledávky, není přípustný opravný prostředek. Kterýkoliv z účastníků však může požádat o zrušení tohoto potvrzení nebo jeho omezení či opravu, pokud nastaly skutečnosti, které vedou ke změně nebo zjištění nových skutečností, nebo

pokud byly zjištěny chyby či další nesprávnosti. Potvrzení o tom, že titul má povahu evropského exekučního titulu pro nesporné pohledávky, vyznačí u nás soud, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. U ostatních veřejných listin tak učiní orgán, o kterém tak stanoví každý členský stát. Úprava nestanoví, kdo o toto potvrzení může požádat, nejčastěji tak ale bude činit právě oprávněný.

Důležité také je, že dlužník musí být poučen o možnosti toho, že daný titul se může stát evropským exekučním titulem pro nesporné pohledávky. Dle čl. 17 nařízení č. 805/2004 musí být o tomto dlužník poučen již v dokumentu, kterým se zahajuje řízení. To znamená, že poučení mu musí být známo v momentě, kdy má poprvé možnost se k věci vyjádřit. Nejčastěji tak tedy bude učiněno přípisem ze strany soudu.

V neposlední řadě platí, že jako evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky může být potvrzen titul, který byl vydán po 21. lednu 2005 (tj. po té co vstoupilo nařízení v platnost), přičemž o vydání potvrzení je možné zažádat až po 21. říjnu 2005, kdy se nařízení stalo účinným.¹³

- ***Ostatní tituly***

Pod ustanovení § 274 odst. 1 písm. i) o.s.ř. se pak podřazují všechna ostatní rozhodnutí, schválené smíry a listiny, jejichž soudní výkon připouští zákon. Jsou jimi např. rozhodčí nálezy, rozhodnutí vydaná na základě zákona o konkursu a vyrovnání, aj.

Základním rozdílem u těchto titulů podřazených pod písmeno i), na rozdíl od předcházejících skupin, je to, že nejsou titulem bez dalšího, ale musí tak stanovit

¹³ Nejvyšší soud ČR vynesl stejný závěr ve svém usnesení sp. zn. 20 Cdo 4758/2007, ze dne 22.10.2009, kdy ve svém závěru vynesl, že „jako evropský exekuční titul může být potvrzen takový titul, který byl vydán po 21. lednu 2005, přičemž o vydání potvrzení o evropském exekučním titulu je možné žádat až po 21. říjnu 2005, tedy po datu vstupu EEO v účinnost. V literatuře byl ovšem vyjádřen i jiný názor, a to že jako evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky může být potvrzen jen takový titul, který byl vydán teprve po 21. říjnu 2005. Příčinu těchto dvou názorů je nutné spatřovat v rozdílném překladu článku 26 nařízení EEO. Anglická, španělská, francouzská a italská verze nařízení EEO používá termínu po vstupu tohoto nařízení v platnost (tedy po 21.01.2005), oproti tomu v německé verzi je použit termín po vstupu tohoto nařízení v účinnost (tedy po 21.10.2005). Vzhledem k české tištěné verzi článku 26 nařízení EEO zastává Nejvyšší soud názor, že toto nařízení je možné použít na tituly vydané po 21.01.2005 s tím, že o vydání potvrzení o evropském exekučním titulu je možné žádat až po 21.10.2005.

zvláštní zákon. Pokud tedy je takovéto rozhodnutí předloženo jako exekuční titul, musí soud před nařízením výkonu rozhodnutí zkoumat, zda právě konkrétní zákon tomuto rozhodnutí přiznává tu vlastnost, že může exekučním titulem vůbec být.

Zvláštním exekučním titulem, který můžeme zahrnout pod ustanovení § 274 odst. 1 písm. i) o.s.ř. je seznam přihlášek, dle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů. Způsobnost být titulem pro soudní výkon zakládá seznam přihlášek pouze v části nevykonatelných pohledávek. Vykonatelnost tohoto titulu nastává dnem, kdy došlo ke zrušení konkursu. Seznam přihlášek má povahu veřejné listiny.

Exekučním titulem jsou i rozhodnutí, o nichž to stanoví normy mezinárodního práva soukromého. Tou je v českém právním řádu zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů. Před tímto zákonem však ještě stojí mezinárodní smlouvy, tj. pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána stanoví odlišnou úpravu, má přednost před obecnou úpravou zmíněného zákona.

Nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak, je podle § 63 zákona č. 97/1963 Sb., podmínkou pro to, aby cizozemské rozhodnutí mohlo být podkladem pro tuzemským soudem nařízeného výkonu rozhodnutí, že podle potvrzení příslušného cizího orgánu nabylo právní moci a že bylo českým soudem jako takové uznáno. Rozhodně však není k tomuto třeba nějakého specifického řízení, ale cizozemské rozhodnutí je uznáno českým soudem tehdy, pokud k němu náš soud prostě přihlédne a bere ho v potaz, jako by šlo o rozhodnutí českého orgánu. Znamená to, že tuzemský soud výkon rozhodnutí na základě takovéhoho titulu prostě bez dalšího nařídí a v rámci výkonu rozhodnutí se nadále řídí českým právním systémem, stejně tak jako, když jde o titul tuzemský. Pokud soud předkládaný cizozemský titul jako titul neuzná a rozhodne, že na základě něho nemůže dojít k nařízení výkonu rozhodnutí, ani zde o tom nebude vydáno žádné specifické rozhodnutí, ale jednoduše tuzemský soud řízení o nařízení výkonu rozhodnutí zamítne a zdůvodní, proč tak učinil.

Pod ustanovení § 274 odst. 1 písm. i) o.s.ř. lze zařadit natolik různorodou směsici rozhodnutí, smírů a listin, že jej nelze taxativně vyjmenovat, ani snad rozdělit

do nějakých sourodých skupin, které by slučovaly tituly podobné povahy. Proto byly vyjmenovány opravdu jen některé z nich.

8. Řízení o výkon rozhodnutí před soudem prvního stupně

8.1. Návrh na výkon rozhodnutí

Zahájení řízení o výkon rozhodnutí je zcela ovládáno zásadou dispoziční (§ 261 o.s.ř. odst. 1, věta první). K tomu, aby řízení o výkon rozhodnutí mohlo být zahájeno (a posléze výkon rozhodnutí nařízen) je nutné (§ 251 o.s.ř.), aby byl podán odpovídající procesní návrh tím, kdo se představuje jakožto nositel zájmu nuceně vykonat rozhodnutí (případně jiný zákonem uznaný titul), jímž mu bylo proti jinému přiznáno právo.¹⁴

Aby mohlo dojít k nařízení výkonu rozhodnutí, musí být návrh bezvadný, tj. musí splňovat všechny zákonem stanovené podmínky pro návrh, který vede k zahájení řízení. Pokud tomu tak není, je zde zákonem stanovená povinnost soudu, kdy soud musí oprávněného usnesením vyzvat k opravě svého návrhu (§ 254 odst. 1 a 3 o.s.ř.). V usnesení soud poučí oprávněného o tom, co všechno musí návrh obsahovat, v čem spatřuje jeho nesprávnost, nesrozumitelnost, popř. vadu a dále poučí, jakým způsobem má být návrh opraven, popř. doplněn. A dále určí lhůtu, do kdy má být návrh opraven, popř. doplněn (§ 43 odst. 1 o.s.ř.). Není-li přes výzvu návrh řádně opraven nebo doplněn a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. O těchto následcích musí být účastník poučen (§ 42 odst. 2 o.s.ř.). Proti usnesení, kterým soud na základě § 43 odst. 1. o.s.ř. poučuje oprávněného ohledně odstranění vad samotného návrhu, není odvolání přípustné (§ 202 odst. 1. písm. d). Toto usnesení se doručuje pouze oprávněnému, popř. jeho právnímu zástupci. Proti usnesení, kterým soud návrh na zahájení řízení odmítl pro neodstranění vad podání, odvolání přípustné je.

¹⁴ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.181

Co se týká obecných náležitostí návrhu, je třeba vycházet z § 42 odst. 4 o.s.ř., dle kterého musí být z podání, kterým je i návrh, patrné, kterému soudu je podání určeno, kdo je činí, které věci se týká, co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. To znamená, že v návrhu musí být přesně označen soud (např. Okresnímu soudu v Českém Krumlově), musí být možná identifikace toho, kdo návrh činí (tj. uvést jméno, příjmení, adresu bydliště, popř. datum narození nebo rodné číslo). Dále musí být vylíčeny rozhodující okolnosti a musí být jasné, čeho se navrhovatel domáhá. Oprávněný musí svůj návrh podepsat a datovat. Kromě těchto obecných náležitostí musí návrh dle § 79 odst. 1 o.s.ř. obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popř. rodná čísla, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí z něj být patrné, čeho se navrhovatel domáhá. Ve věcech vyplývajících z obchodních vztahů musí dále návrh obsahovat identifikační číslo právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popř. další údaje.

Dle § 261 odst. 1 o.s.ř. musí být již v návrhu přesně zvolen způsob výkonu rozhodnutí, pokud je vymáháno peněžité plnění, tj. musí být přímo navrženo oprávněným, že podává návrh na výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí. I zde se tedy prosazuje dispoziční zásada oprávněného. Jen na něm závisí, jaký způsob výkonu si zvolí. Oprávněný by měl tedy vycházet ze zjištěných informací ohledně osoby povinného, pro jaký způsob výkonu se rozhodne. V případě exekuce probíhající u soudního exekutora tato rozhodovací část oprávněnému odpadá, neboť o způsobu provedení exekuce rozhoduje sám exekutor na základě informací o majetkových poměrech povinného, které si zjistí sám exekutor.

Návrh na zahájení řízení o výkon rozhodnutí lze učinit písemně nebo ústně. Písemné podání se činí v listinné nebo elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě, telegraficky nebo telefaxem (§ 42 odst. 1 o.s.ř.). Pokud je návrh podán telegraficky, musí být do 3 dnů doplněn písemně u soudu, pokud je učiněn telefaxem nebo elektronicky, musí být ve stejné lhůtě doplněn originálem, případně písemným podáním stejného znění. Pokud se tak v dané lhůtě nestane, soud k takovému návrhu nepřihlíží (§ 42 odst. 3 o.s.ř.). Je to jako by nikdy žádný návrh neobdržel a takovýto návrh nevyvolává ani žádné procesní následky. Ústně do protokolu lze učinit návrh na

zahájení řízení pouze omezeně, např. návrh na zahájení řízení ve věcech týkajících se vymáhání výživného pro nezletilé děti.

V návrhu se v první řadě uvede, kterému soudu je určen, přitom relevantní je označení soudu v samotném návrhu. Pokud je např. na obálce uveden jiný soud než v samotném návrhu nebo pošta doručí jinému než označenému soudu, zašle tento soud bez dalšího (v co nejkratší možné lhůtě) v návrhu označenému soudu, aniž by o tom vydával nějaké další rozhodnutí. Další podstatnou náležitostí návrhu je podpis toho, kdo návrh podává. U fyzické osoby to je vlastnoruční podpis, popř. pokud je zastoupen advokátem postačí otisk podpisového razítka, jehož vzor je uložen u soudu (§ 42 odst. 2, věta druhá o.s.ř.). U právnické osoby podepíše návrh statutární orgán, popř. jiná osoba, která má pravomoc za právnickou osobu jednat. Podpisem projevuje ten, kdo návrh podává, že ho podává opravdu on a že jde o jeho projev vůle. Pokud nebude takto návrh podepsán a ani přes výzvu soudu nebude tento nedostatek doplněn, nelze dále v řízení pokračovat a k nařízení výkonu rozhodnutí nedojde.

Další náležitostí návrhu je, aby byl tento datován, pokud však není uvedeno datum a ani na výzvu soudu není doplněno, nejde o takovou překážku, že by se nedalo v řízení pokračovat. Důležitým je okamžik, kdy došel návrh k soudu, popř. kdy byl u něj podán.

Dle analogie § 79 odst. 1 o.s.ř. je nutné dostatečně označit účastníky řízení, tj. oprávněného i povinného. U těchto musí být uvedeno jméno, příjmení a bydliště, pokud se jedná o právnickou osobu, uvede se obchodní firma nebo název, sídlo a identifikační číslo, označení státu a orgánu, který za stát jedná. Pokud některý z druhů výkonu rozhodnutí zakládá účastenství i dalších subjektů, označí se řádně i tito. Pokud došlo k přechodu povinnosti nebo práva na jiný subjekt, je toto nutné v návrhu uvést jako podstatnou událost, aby bylo soudu na první pohled zřejmé, proč v návrhu vystupují jiní účastníci, že došlo k přechodu povinnosti, popř. práva na někoho jiného. Pokud je návrhovaatel zastoupen zmocněncem, je nutné toto doložit písemnou plnou mocí k zastupování, ve které se i vymezí rozsah zastoupení, nebo se toto sdělí ústně do protokolu (§ 28 odst. 1 o.s.ř.). Pokud není plná moc doložena rovnou i s návrhem, vyzve soud k jejímu doplnění.

V neposlední řadě musí oprávněný vylíčit rozhodné skutečnosti (79 odst. 1 o.s.ř.). Především uvede na základě jakého titulu se nařízení výkonu rozhodnutí domáhá, tj. označí orgán, který titul vydal, datum vydání a jeho spisovou značku (číslo jednacích nebo jinou identifikační značku) a uvede, jak bylo rozhodnuto. Identifikace exekučního titulu je jednou z nejdůležitějších – a podstatnou – náležitostí návrhu, jehož nedostatek brání tomu, aby v řízení bylo pokračováno (§ 43 odst. 1, 2 o.s.ř.). Jen náležitě určený exekuční titul může sloužit coby podklad pro věcné posouzení návrhu na nařízení exekuce, včetně posouzení toho, zda je titulem formálně a materiálně vykonatelným, a zda se návrhem žádá provedení takového způsobu exekuce, jenž povinnosti, která byla titulem uložena, odpovídá.¹⁵ Opět i zde platí, pokud není v návrhu exekuční titul řádně označen, pokud je označen nedostatečně nebo vůbec, tedy soud není schopen titul řádně správně identifikovat, zakládá se i zde povinnost soudu postupovat dle § 43 odst. 1 o.s.ř. Soud musí i zde oprávněného vyzvat, aby tuto nesprávnost ve svém návrhu opravil, popř. doplnil. Poskytne mu k tomu dostatečnou lhůtu a zároveň ho poučí o následcích, které budou spojeny s tím, pokud ve stanovené lhůtě exekuční titul řádně neoznačí, tj. poučí ho o tom, že návrh na nařízení výkonu rozhodnutí bude v souladu s § 43 odst. 2 o.s.ř. odmítnut. Zde je také nutno poukázat na to, že kromě správné identifikace exekučního titulu, má oprávněný ještě jednu povinnost vyplývající z § 261 odst. 2 o.s.ř. a to povinnost připojit stejnopis rozhodnutí, opatřený potvrzením o jeho vykonatelnosti. Tento není nutné předkládat v případě, kdy je návrh podáván u soudu, který o věci rozhodoval jako soud nalézací v prvním stupni. Tehdy má soud titul již k dispozici. Tyto dvě povinnosti, tj. povinnost dostatečně titul označit a povinnost tento titul předložit, jsou dvě různé povinnosti a obě musí být naplněny. Rozdíl nastává tehdy, pokud nebude exekuční titul k návrhu připojen. I v tomto případě vyzve soud oprávněného k jeho doplnění, ale neudělá tak na základě postupu dle § 43 odst. 1 o.s.ř., a to z toho důvodu, že se nejedná o nedostatek návrhu. Pokud ani na výzvu soudu, která má formu usnesení a doručuje se pouze oprávněnému, popř. jeho právnímu zástupci a ve které je i určena lhůta, do kdy má být titul zaslán soudu, nebude titul soudu doložen, bude návrh na zahájení řízení zamítnut. O těchto

¹⁵ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.191-

následcích musí být oprávněný poučen. Z praxe je známo, že dochází i k situaci, kdy v návrhu označený titul se neshoduje s titulem k návrhu připojeným. V tomto případě je oprávněný vyzván, aby buď opravil návrh, kde správně označí titul, nebo aby na základě § 261 odst. 2 o.s.ř. připojil správný exekuční titul, na základě kterého se ve svém návrhu domáhá splnění povinnosti.

V té části návrhu, kde oprávněný líčí rozhodné události pro nařízení výkonu rozhodnutí, je právě místo, aby označil splnění povinnosti, která je exekučním titulem povinnému uložena. Pokud je uloženo více povinností, označí je oprávněný všechny, popř. sdělí, zda povinný v nějaké části již plnil nebo neplnil vůbec. Pokud již k nějakému plnění došlo, sdělí, v jaké výši bylo plněno. Pokud je splnění povinnosti vázáno na nějakou podmínku, popř. je plnění vzájemné, uvede i toto oprávněný v návrhu. Sdělí, zda byla podmínka splněna, popř. u vzájemného plnění, že on svůj díl již splnil nebo je připraven ji splnit.

„Petitem“ návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí je procesní návrh oprávněného, aby soud nařídil výkon konkrétního (identifikovaného) rozhodnutí, k vynucení vymezené povinnosti (včetně nákladů řízení o výkon rozhodnutí), a jakým způsobem.¹⁶

V návrhu nesmí rozhodně chybět ani údaj, jakým způsobem má být výkon proveden (§261 odst. 1, věta druhá o.s.ř.). Pokud toto není zřejmé, opět i zde postupuje soud tak, že vyzve oprávněného k doplnění tohoto údaje. Jak vyplývá z § 263 odst. 2 o.s.ř. může oprávněný navrhnout i vícero způsobů zároveň. Pokud by však k uspokojení postačil jen jeden ze způsobů, nařídí soud ten způsob, který postačí k uspokojení pohledávky oprávněného. Současná praxe v případě, kdy je oprávněným navrženo vícero způsobů výkonu rozhodnutí, postupuje tak, že jednotlivé možné způsoby výkonu rozhodnutí vyloučí k samostatnému řízení. Na tomto místě může oprávněný pocítit určité omezení dispoziční zásady. Může sice navrhnout vícero způsobů provedení výkonu, ale pokud soud shledá okolnosti, že by postačil pouze některý ze způsobů k dosažení uspokojení pohledávky, pak tuto dispozici oprávněného částečně omezí.

¹⁶ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.195

Pokud chce oprávněný v rámci výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, aby došlo k prodeji konkrétních věcí, musí tyto označit již ve svém návrhu (§ 323 odst. 1 o.s.ř.). Přičemž uvede, kde se tyto věci nacházejí, pokud mu to je známo, pokud ne, není podmínkou návrhu uvést, kde se tyto věci nalézají. Pokud ve svém návrhu konkrétní věci neoznačí, nařídí soud výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí bez konkrétního určení, které věci mají být výkonem postiženy. Záleží pak na posouzení vykonavatele, které z věcí sepíše. Přičemž bude postupovat tak, že sepíše věci, o kterých bude přesvědčen, že se budou dát nejsnáze prodat v dražbě. V úvahu musí vzít i očekávanou výši, za jakou se věc vydraží. Vykonavatel při soupisu movitých věcí postupuje dost často na základě svých dosavadních, získaných zkušeností.

Další náležitostí návrhu by mělo být i sdělení, jakým způsobem má být vyplacen získaný výtěžek z prodeje movitých věcí. Zda na účet, pak ho oprávněný uvede, nebo složenkou, pak uvede platební místo. Pokud toto není v návrhu uvedeno, sdělí toto oprávněný v momentě, kdy ho o to soud požádá a to bez zbytečných průtahů, tak aby mohlo dojít k převodu získaného výtěžku.

Oprávněný má taktéž právo být přítomen soupisu movitých věcí. Toto může taktéž sdělit již v návrhu, kde oznámí, že svého práva využívá nebo naopak se ho vzdává. Opět platí, že pokud toto není v návrhu uvedeno, poučí soud oprávněného o tomto právu. V tomto případě stačí běžný přípis, kde bude sděleno oprávněnému, že může tohoto práva využít a bude mu sděleno i datum, kdy k pokusu o soupis movitých věcí dojde. Oprávněný nebo jeho zástupce se k soupisu buď dostaví, nebo tak neučiní. Za vhodné se považuje domluvit se přímo se soudním vykonavatelem na přesném času a místě konání pokusu o soupis movitých věcí. Soupis movitých věcí je úkonem soudu. Otázkou zůstává, pokud by se oprávněný při tomto úkonu, kterého se účastní, nevhodně choval, narušoval by svým jednáním klidný průběh soupisu a zasahoval by tak do práce soudního vykonavatele, zda může v takovémto případě vykonavatel zasáhnout. Zastávám názor, že tak učinit může a to po předchozím upozornění. Pokud ani na výzvu vykonavatele oprávněný své jednání nepřizpůsobí tomu, aby mohl být soupis řádně vykonán, může vykonavatel oprávněného z místa soupisu vykázat. Toto by měl rozhodně uvést do protokolu o soupisu movitých věcí. Je rozhodně v zájmu

oprávněného, aby pokyny vykonavatele dodržoval, jelikož jde o uspokojení právě jeho pohledávky.

Dnem, kdy podal oprávněný svůj návrh u soudu nebo dnem, kdy došel návrh k soudu, začíná řízení o výkon rozhodnutí. Oprávněný podává návrh v dostatečném množství tak, aby jeden stejnopis zůstal u soudu a založil se do spisu a jeden stejnopis byl doručen povinnému, popř. dalším účastníkům (např. manželovi/manželce povinného). Tento se samozřejmě předává až na místě samém, při pokusu o soupis movitých věcí soudním vykonavatelem spolu s nařizovacím usnesením a to z toho důvodu, aby nedošlo ke zmaření výkonu rozhodnutí.

Za návrh na nařízení výkonu rozhodnutí se dle zákona o soudních poplatcích (zákon č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů), platí soudní poplatek. Dle položky 21 se za návrh na nařízení výkonu rozhodnutí, je-li vymáháno plnění do částky 25.000,00 Kč včetně, platí soudní poplatek ve výši 500,00 Kč. Je-li vymáháno peněžité plnění v částce vyšší než 25.000,00 Kč, platí se soudní poplatek ve výši 2% z této částky, nejvýše však 75.000,00 Kč. V ostatních případech se platí 1.500,00 Kč. Za návrhy na druhé a další nařízení výkonu rozhodnutí na základě téhož vykonatelného rozhodnutí proti témuž účastníku se zaplatí polovina příslušných poplatků, ne však méně než 500,00 Kč. Zákon o soudních poplatcích ve svém § 11 odst. 1 dále zakotvuje osvobození od placení poplatku, v tomto případě jde o osvobození věcné. Zákon na tomto místě vyjmenovává, kdy se soudní poplatek platit nebude. Jde např. o řízení ve věcech péče o nezletilé, ve věcech sociálního zabezpečení, důchodového a nemocenského pojištění, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, aj. Osvobozeno od poplatku je také sepsání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti u soudu do protokolu. Pokud není návrh od poplatku osvobozen, platí, že poplatková povinnost vzniká v okamžiku podání návrhu a tehdy je i splatná. Jestliže poplatek z návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nebyl zaplacen, vyzve k zaplacení soud a to usnesením, ve kterém určí lhůtu, do kdy má být poplatek zaplacen. Pokud uplyne stanovená lhůta, aniž by došlo k zaplacení poplatku, soud řízení zastaví. O tomto následku musí být účastník poučen (§ 9 odst. 1 zákona). Takovéto usnesení se zašle pouze tomu, komu vznikla poplatková

povinnost. Zaplatí-li však oprávněný poplatek do konce lhůty pro odvolání proti usnesení o zastavení řízení, soud, který je vydal, toto usnesení zruší.

O osvobození od soudního poplatku pojednává i ustanovení § 138 odst. 1 o.s.ř., kdy může být na návrh od placení poplatku osvobozen účastník řízení, buď zcela, nebo zčásti, a to tehdy, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva, přičemž ustanovení § 138 odst. 1 o.s.ř. nerozlišuje mezi fyzickou a právnickou osobou, tj. toto právo je přiznáno oběma bez rozdílu. Pokud soud rozhodne, že zde nejsou dány podmínky pro osvobození na základě § 138 odst. 1 o.s.ř., vyzve účastníka k zaplacení poplatku. A i zde platí, že pokud není poplatek zaplacen ani ve stanovené lhůtě, bude řízení zastaveno.

8.2. Podmínky řízení

S ohledem na § 254 odst. 1 o.s.ř. se i v rámci řízení o výkon rozhodnutí uplatní znění § 103 o.s.ř., dle kterého kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení). Přičemž je rozhodující, zda nedostatek podmínky je takové povahy, že jej lze odstranit, či nikoliv. Postup soudu upravuje § 104 odst. 1 a 2 o.s.ř., § 104a o.s.ř. a § 105 o.s.ř. Pokud nedostatek podmínky řízení je takového rázu, že ho nelze odstranit, soud řízení zastaví. Pokud nedostatek lze odstranit, pak učiní soud všechna vhodná opatření, aby k jeho odstranění došlo. Pokud se ani přes všechna možná opatření nedostatek nepodaří odstranit, řízení se zastaví.

Ustanovení § 107 o.s.ř. upravuje ještě poněkud jiný institut, kterým jsou překážky postupu řízení. Zásadní rozdíl mezi institutem podmínek řízení a překážkami postupu řízení je dán v okamžiku, kdy dochází ke zkoumání a posuzování těchto institutů. Zatímco podmínky řízení se váží k momentu zahájení řízení, k překážkám postupu řízení dochází až během samotného řízení, tedy o něco později. Ztratil-li ten, kdo podle návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí má být účastníkem exekučního řízení, způsobilost jím být před tím, než řízení bylo zahájeno, jde o neodstranitelný nedostatek podmínky řízení (§ 103 a násl. o.s.ř.), který nemůže vést k jinému procesnímu opatření, než k zastavení řízení, zatímco dojde-li k tomu v jeho průběhu, jde o překážku postupu řízení (§ 107 o.s.ř.), jež k zastavení řízení vést nemusí, a v řízení může být – bezprostředně nebo po jeho (dočasném) přerušení - pokračováno s procesními nástupci původního účastníka.¹⁷ Platí však, že při výkonu rozhodnutí nelze přerušit řízení z důvodů uvedených v části třetí o.s.ř. (§ 254 odst. 2, věta první o.s.ř.).

Ustanovení § 103 o.s.ř. vymezuje časové období, kdy se k podmínkám řízení přihlíží a zákon jej vymezuje spojením „kdykoli za řízení“. Přestože se zkoumání podmínek řízení váže k době zahájení řízení, tj. k momentu obdržení návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí, než dojde k samotnému nařízení, může se stát, že podmínky řízení budou zkoumány i během řízení, tj. po jeho nařízení. Pokud se tedy zjistí nedostatek

¹⁷ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.208

podmínek řízení až po jeho nařízení a je-li tento nedostatek neodstranitelným, pak nezbyvá nic jiného, než řízení zastavit.

Je též nutné, aby v rámci řízení o výkon rozhodnutí byly posuzovány jen ty podmínky řízení, které posuzovány být mají a které jsou pro toto řízení příznačné. Dobře se dá toto ukázat právě na samotném exekučním titulu, který představuje nějaký výsledek nalézacího řízení. Úkolem zkoumání podmínek řízení v rámci výkonu rozhodnutí u exekučního titulu je posuzovat hledisko materiální a formální vykonatelnosti, ale rozhodně není jeho podstatou zkoumat správnost takového rozhodnutí.

Jaké podmínky řízení tedy zkoumat?

- a) Jelikož je zahájení řízení o výkon rozhodnutí ovládáno zásadou dispoziční, posuzuje se v první řadě, zda byl podán návrh na zahájení takového řízení. Přičemž se posuzuje, zda byl podán **opravdu návrh na zahájení exekučního řízení**, zda je podání projevem vůle oprávněného usilující o zahájení řízení. To, že není návrh zcela bezvadný, nehraje při posuzování podmínek řízení žádnou roli. Nejde o nedostatek podmínek řízení. Zde jsou na místě postupy soudu, které směřují k odstranění vad návrhu (o tomto bylo pojednáno v předchozí kapitole). Pokud však soud zjistí při zkoumání podmínek řízení, že zde návrhu není, jedná se o neodstranitelný nedostatek a řízení musí být zastaveno. V praxi rozpoznání návrhu od jiného podání nedělá velkých obtíží. O trochu složitější situace nastává, vezme-li oprávněný svůj návrh zpět. Pak záleží, ve které fázi řízení se tak stalo. Vezme-li návrh zpět ve fázi, kdy ještě nedošlo k nařízení výkonu, pak soud prvního stupně řízení zastaví (§ 96 odst. 2, věta první o.s.ř.). Bylo-li již ve věci rozhodnuto, avšak rozhodnutí není ještě v právní moci, rozhodne soud v rozsahu zpětvzetí též o zrušení rozhodnutí (§ 96 odst. 2, věta druhá o.s.ř.). Pokud bylo zpětvzetí podáno ve fázi, kdy došlo k podání včasného odvolání, rozhodne o zastavení a zrušení rozhodnutí soud odvolací (§ 222 odst. 1 o.s.ř.). Pokud dojde zpětvzetí k soudu v momentě, kdy již bylo o odvolání rozhodnuto, ale rozhodnutí není prozatím pravomocné, pak o zpětvzetí rozhodne soud prvního stupně. Ten rozhodne i za situace, kdy zpětvzetí bylo podáno

v momentě, kdy je již vydané rozhodnutí pravomocné. Pak nezbyvá soudu prvního stupně nic jiného, než vyslovit, že zpětvzetí je neúčinné (§ 96 odst. 5 o.s.ř.).

- b) Další podmínkou řízení, která se zkoumá, je **pravomoc soudu** k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí. Pokud je předložen „domácí“ exekuční titul, nebude problém v praxi pravomoc soudu dovodit, jelikož je dána vždy. Tato pravomoc může být krom soudu v jistých případech svěřena i dalšímu orgánu, to však nevylučuje pravomoc soudní. Komplikovanější situace vyvstává, když je předložen cizí (zahraniční) exekuční titul. Pak se otevírá otázka, zda může být podkladem pro nařízení a následné provedení výkonu rozhodnutí. Právním pramen, kde budeme hledat v konkrétním případě odpověď, jak posoudit pravomoc soudu v případě exekučního titulu s cizím prvkem, je zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ale především dvoustranné a vícestranné mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána. Podle § 37 odst. 1 zákona č. 97/1963 se uplatní, že pravomoc českých soudů v majetkových sporech je dána, je-li dána podle českých předpisů jejich příslušnost, kdy příslušností se rozumí příslušnost místní. Ustanovení § 39 zmíněného zákona pak konkretizuje pravomoc českých soudů ve věcech týkajících se nezletilých, kdy platí, že pravomoc českých soudů je dána i tehdy, žije-li nezletilý český občan v zahraničí. Je dána i ve věcech výživného, které uplatňuje nezletilý cizinec žijící v cizině vůči českému občanovi. Pokud soud zjistí, že nemá dostatek pravomoci, jde o neodstranitelný nedostatek a pak musí být řízení zastaveno.
- c) Krom již dvou zmíněných podmínek řízení se taktéž zkoumá podmínka řízení, která je ukryta v institutu **příslušnosti soudu**. Tu dělíme na věcnou, místní a funkční:
- **Věcná příslušnost** řízení o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí je vždy svěřena okresnímu soudu (§ 9 odst. 1 o.s.ř.). Přičemž za užití § 11 odst. 1 o.s.ř. platí, že pro určení věcné příslušnosti jsou až do skončení řízení platné okolnosti, které zde byly v době zahájení řízení. Pokud se kdykoli během celého řízení zjistí, že zde není dána věcná příslušnost, pak jde o neodstranitelný nedostatek řízení a soud

jej musí bez dalšího zastavit. Pokud došlo k nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí věcně nepřislušným soudem, pak je toto odvolacím důvodem dle § 205 odst. 2 písm. a) o.s.ř. Odvolací soud takové rozhodnutí zruší (§ 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř.) a věc k řízení postoupí věcně příslušnému soudu (§ 221 odst. 1 písm. b) o.s.ř.)

- **Místní příslušnost** upravuje § 252 o.s.ř. Pokud není stanoveno něco jiného, je místně příslušným obecný soud povinného. Dle § 85 odst. 1 o.s.ř. je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje. Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale. Obecným soudem právnické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo (§ 85 odst. 3 o.s.ř.). Pokud nemá povinný obecný soud nebo jeho obecný soud není v České republice, pak je k nařízení a provedení příslušný soud, v jehož obvodu má povinný majetek (§ 252 odst. 2 o.s.ř.). V případě, kdy se výkonem rozhodnutí prodejem movitých věcí vymáhá dlužné výživné pro nezletilého, je obecným soudem soud, v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popř. jiných rozhodujících skutečností své bydliště. V praxi to pak vypadá tak, že např. místně příslušným soudem pro vymožení dlužného výživného je Okresní soud v Českém Krumlově, povinný má však bydliště v Českých Budějovicích, pak dojde k tomu, že řízení nařídí soud v Českém Krumlově, ale jeho faktické provedení na základě institutu „dožádání“ uskuteční soud v Českých Budějovicích. Zkoumání zda byla splněna podmínka místní příslušnosti, je spojena s okamžikem zahájení řízení, tj. ve chvíli, kdy dojde soudu návrh na zahájení řízení, se zkoumá, zda soud, u něhož byl návrh podán, je místně příslušným. V případě nějakých nejasností ohledně obecného soudu povinného se v praxi provádějí dotazy na poštu, zda si povinný na adrese uvedené v návrhu přebírá poštu, zda tam má označenou

schránku, může se požádat o pomoc Policii ČR, zda jí není z její činnosti známo, kde se povinný zdržuje a zpravidla se žádá i o výpis z centrální evidence obyvatel, kde má povinný hlášen trvalý pobyt. Pokud soud žádá o takovouto pomoc příslušné instituce, aby měl dostatečných informací k rozhodnutí o místní příslušnosti, musí zdůraznit, že jde o informace důležité pro výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí, a proto je nutné, aby se o jeho zahájení povinný nedozvěděl předčasně z takovéhoho šetření a nebyl tak výkon zmařen. Během řízení se místní příslušnost zkoumá, pouze pokud to navrhne povinný (v praxi to nejčastěji bývá jako odvolací důvod). Pokud soud zjistí, že není místně příslušný, vydá o tom usnesení, kde toto uvede a zároveň označí místně příslušný soud. Toto usnesení se zašle oprávněnému, po té se celý spis převede k místně příslušnému soudu, který v řízení pokračuje a až při provádění výkonu, tak aby nebyl zmařen účel, se usnesení o místní nepříslušnosti předá i povinnému, popř. dalším účastníkům. Pokud soud, na něhož byla příslušnost převedena, s tímto nesouhlasí, postoupí věc k rozhodnutí soudu nadřazenému, tj. soudu krajskému, který o místní příslušnosti rozhodne.

- **Funkční příslušnost** je vymezena jednoduše a to tak, že odvolacím soudem je krajský soud. Pokud se tedy chce některý z účastníků řízení odvolat, učiní tak ke krajskému soudu v 15-ti denní lhůtě od doručení rozhodnutí, proti kterému se účastník odvolává.

d) Další podmínkou, kterou je soud povinen se zabývat, je podmínka **způsobilosti být účastníkem řízení**. V tomto případě je nutné rozlišovat, zda byl účastník nezpůsobilý od začátku řízení nebo zda se nezpůsobilým stal až za řízení. Pokud je nezpůsobilý být účastníkem řízení od samého počátku, pak jde o neodstranitelnou překážku řízení a soud jej musí zastavit. Pokud na počátku řízení byl účastník způsobilý a během řízení tuto vlastnost ztratil, pak je namístě aby soud postupoval dle § 107 o.s.ř. Toto ustanovení říká, že pokud účastník ztratí způsobilost po zahájení řízení, ale dříve než bylo řízení pravomocně skončeno, v první řadě soud posoudí podle povahy věci, zda

může v řízení pokračovat (§ 107 odst. 1, věta první o.s.ř.). Jak plyne z ustanovení § 254 odst. 2 o.s.ř. nelze řízení přerušit. Pokud soud rozhodne, že povaha věci umožňuje v řízení pokračovat, pak se procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, stávají dědici, popř. ti z nich, kteří podle výsledku dědického řízení převzali právo nebo povinnost, o něž v řízení jde (§ 107 odst. 2 o.s.ř.). Ti, kteří nastoupí na místo původního účastníka řízení, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení (§ 107 odst. 4 o.s.ř.). Pokud povaha věci neumožňuje v řízení pokračovat, pak soud řízení zastaví a pokud již bylo ve věci rozhodnuto, pak toto rozhodnutí zruší (§ 107 odst. 5 o.s.ř.). Pokud by se však během řízení zjistilo, že účastník nemá způsobilost jím být, ale tuto způsobilost nemá již od počátku celého řízení, nezastaví soud řízení na základě ustanovení § 107 o.s.ř., ale bude postupovat dle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. a zastaví samotný výkon rozhodnutí. Od nedostatku způsobilosti být účastníkem řízení musí být odlišeno i to, že účastník je v návrhu nedostatečně označen. Toto není nedostatečnou podmínkou řízení, ale jde o vadu návrhu, kdy bude soud postupovat dle § 43 o.s.ř. a vyzve oprávněného k nápravě.

- e) V řízení samostatně vystupovat a sám za sebe jednat u soudu nazýváme **procesní způsobilostí**, což je další podmínka řízení, která musí být naplněna. Tuto plnou procesní způsobilost získává každá fyzická osoba dosažením zletilosti. Může ji pozbýt pouze za podmínek daných § 10 odst. 1 a 2 obč.zák. na základě rozhodnutí soudu. Pokud tedy bude účastníkem řízení osoba, která nemá plnou procesní způsobilost, bude jí soudem ustanoven opatrovník, který jej bude v řízení zastupovat a to v tom rozsahu, v jakém je účastník řízení ve své způsobilosti omezen. Nezletilý budou v řízení o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí zastoupeni nejčastěji svým zákonným zástupcem. Nedostatek procesní způsobilosti je tedy nedostatkem odstranitelným. Právnícká osoba má vždy plnou procesní způsobilost.
- f) Pokud se účastník řízení rozhodne, že se v rámci řízení nechá zastupovat zmocněncem, musí tak udělat na základě předložené **plné moci** k takovému zastupování. I toto spadá mezi podmínky řízení. Pokud není plná moc přiložena, vyzve soud účastníka, aby ji ve stanovené lhůtě doložil.

Soud pak jedná se zástupcem a na účastníka řízení se obrací jen v případě, je-li nutné, aby něco vykonal přímo sám osobně.

- g) Pokud soudu dojde nový návrh na zahájení řízení o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí, učiní tzv. lustraci, která vede k tomu, aby bylo zjištěno, zda u soudu neprobíhá totožné řízení, zkoumá tím další podmínku řízení. Bylo-li by zjištěno, že u soudu je veden totožný výkon rozhodnutí (vykonáván stejným způsobem), pak nemůže být dalšímu návrhu vyhověno, jelikož se jedná o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. V případě exekučního řízení se musí řízení shodovat v několika znacích. Musí být totožné v účastnících, v pohledávce, v exekučním titulu, ale i ve způsobu výkonu. Není překážkou, pokud u soudu běží řízení na základě totožných exekučních titulů, účastníků, ale rozdílnými způsoby, např. výkon srážkami ze mzdy a prodejem movitých věcí. Toto se v praxi děje velice často, oprávněný si tak zvyšuje své šance na úspěch. **Překážka litispedence** způsobuje nedostatek podmínek řízení, jen pokud řízení trvá. Pokud bylo řízení skončeno a pohledávka nebyla uspokojena nebo byla uspokojena jen z části, nic oprávněnému nebrání v tom, aby dal podnět k zahájení nového řízení. U výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí to v praxi není nic výjimečného, jelikož již z podstaty věci, si ten, kdo je výkonem postižen, časem pořídí věci nové.
- h) Poslední ze zkoumaných podmínek je **překážka rozsouzené věci**. V případě výkonu prodejem movitých věcí, jde o situaci, kdy oprávněný požadoval prodej konkrétních věcí, došlo k dražbě těchto věcí a získání výtěžku, který byl vyplacen oprávněnému, přesto pohledávka nebyla uhrazena zcela a oprávněný se domáhá pro zbytek pohledávky nového výkonu prodejem těch samých věcí, které již byly prodány. Zde vzniká překážka již rozsouzené věci, která se nedá odstranit. Jiná situace ovšem je za podmínky, že věci se nepodařilo vydražit ani v opakované dražbě, byly vráceny povinnému a řízení bylo zastaveno. V tomto případě překážka rozsouzené věci nevznikla a oprávněný může podat nový návrh prodejem těch samých movitých věcí, jelikož o nich dosud nebylo rozhodnuto, pouze se je nepodařilo prodat. Je na zvážení oprávněného, zda si myslí, že se tentokrát věci podaří prodat.

8.3. Účastníci řízení

Účastníky řízení jsou oprávněný a povinný (§ 255 odst. 1 o.s.ř.). V případě výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí se účastníkem řízení poměrně často stává i manžel povinného, jelikož jsou postiženy věci spadající do společného jmění manželů (viz § 255 odst. 2 o.s.ř.). Oprávněným je ten, kdo podal návrh na zahájení řízení a v tomto návrhu se za oprávněného označil. Je to ten subjekt, komu exekuční titul přiznává určité právo a on se dožaduje jeho splnění. Povinným je pak ten, kdo má splnit určitou povinnost stanovenou v exekučním titulu a jako povinný byl v návrhu oprávněným označen. Jak již bylo uvedeno výše, oprávněný musí na základě ustanovení § 79 odst. 1 o.s.ř. řádně účastníky označit, tj. musí u nich uvést jméno, příjmení, bydliště, popř. i datum narození nebo rodné číslo. Pokud toto nebude řádně uvedeno a nebude-li moci být vada odstraněna postupem dle § 43 o.s.ř., pak půjde o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení a soud jej bude muset zastavit. Účastníci řízení se mohou nechat, jak bylo zmíněno výše, zastoupit zmocněncem. K tomu však musí předložit plnou moc k zastupování. Pokud je účastníkem řízení nezletilý, zastupuje ho v řízení jeho zákonný zástupce.

Podle § 251 o.s.ř. nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí. Aktivně legitimován je tedy ten (procesně) oprávněný, jemuž svědčí právo z rozhodnutí nebo jiného titulu, jenž má být vykonán, a pasivně legitimován ten (procesně) povinný, komu je tímto titulem uložena povinnost.¹⁸

V praxi může nastat situace, že v exekučním titulu byli účastníci označeni chybně, neznamená to, že není titul vykonatelný, pokud lze účastníky správně a bez jakýchkoli pochybností dovodit. V návrhu na zahájení řízení o výkon rozhodnutí se pak účastníci označí již správně. Pokud však toto není zřejmé a v návrhu uvedení účastníci by nekorespondovali s účastníky exekučního titulu, pak by se práva domáhal někdo jiný nebo by oprávněný vyžadoval splnění povinnosti po někom jiném, než jak vyplývá

¹⁸ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.238

z exekučního titulu. Pak by soud návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zamítnul, jelikož by zde nebyla dána aktivní nebo pasivní legitimace, popř. obě dvě.

Může se také stát, a nejde o situaci ojedinělou, že aktivní nebo pasivní legitimaci může nést více subjektů zároveň. Pak může dojít k tomu, že návrh mohou podat všichni oprávnění, ale může jej podat také pouze některý z nich. U výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí není přípustné, aby bylo řízení vedeno proti více povinným. Pokud by byl takový návrh podán, pak by muselo dojít k vyloučení jednotlivých povinných do samostatného řízení, to platí i v případě manželů.

Návrh může podat také někdo jiný, než komu svědčí právo z exekučního titulu a to tehdy, pokud prokáže, že toto právo na něj přešlo. To samé platí i u povinného (§ 256 odst. 1 o.s.ř.). Přechod tohoto práva se váže na dobu od vydání exekučního titulu do doby zahájení řízení. A takovýto přechod musí být prokázán jen listinou vydanou nebo ověřenou státním orgánem nebo notářem, pokud nevyplývá přímo z právního předpisu (§ 256 odst. 2 o.s.ř.).

U výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí se velice často účastníkem řízení stává i manžel povinného (§ 255 odst.2 o.s.ř.), resp. se jím stává jen pro určitý úsek řízení. Tento však nemusí být v návrhu jako účastník označen, jelikož oprávněnému nemusí být známo, že věci, které budou pojaty do soupisu, spadají do společného jmění manželů. Oprávněnému nemusí toliko být ani známo vůbec, že povinný není svobodný. Pokud však oprávněný o této situaci ví, je dobré toto sdělit již v samotném návrhu na zahájení řízení.

Účastníky řízení o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí se v určité fázi řízení mohou stát i věřitelé, kteří přihlásili své pohledávky, které mají vůči povinnému zajištěny zadržovacím nebo zástavním právem, těch věcí, které mají být prodány v dražbě. Účastníky se stanou ve fázi řízení, kdy dochází k rozvrhu výtěžku získaného v dražbě.

Na druhou stranu se účastníkem řízení nestává ten, kdo tvrdí, že sepsaná movitá věc patří do jejího vlastnictví. V takovém případě poučí soud (v praxi to zpravidla bývá soudní vykonavatel) o možnosti podání excindační žaloby ohledně sepsané věci, ke které třetí osoba uplatňuje své vlastnické právo. Pokud bude v rámci civilního řízení

rozhodnuto, že věc opravdu není ve vlastnictví povinného, ale patří třetí osobě, bude ohledně této věci, v rámci výkonu rozhodnutí, řízení zastaveno podle § 268 odst. 1 písm. f) o.s.ř.

8.4. Právní nástupnictví

Jak bylo řečeno v předchozí kapitole, návrh na zahájení řízení o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí může podat ten, komu svědčí přiznané právo z exekučního titulu. A toto právo může uplatňovat pouze proti tomu, kdo jej má, jak plyne z exekučního titulu, splnit. Toto právo nebo povinnost však může za zákonem daných podmínek přejít na někoho jiného. A nemusí se tak stát pouze ve fázi od vydání exekučního titulu do zahájení řízení, ale může se tak stát i až po zahájení samotného řízení.

Procesní nástupnictví nastává jen za předpokladu, že osoba, která byla v návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí označena za účastníka řízení, měla způsobilost být účastníkem řízení alespoň v den zahájení řízení (v den, kdy soudu došel návrh na nařízení výkonu rozhodnutí). Tam, kde byla v návrhu označena za účastníka řízení fyzická osoba, která již před zahájením řízení zemřela (byla prohlášena za mrtvou), nebo právnická osoba, která v den zahájení řízení není a nebyla zapsána v obchodním nebo jiném rejstříku nebo která před zahájením řízení zanikla výmazem z obchodního nebo jiného rejstříku, popř. zanikla jinak (stanoví-li zákon, že právnická osoba zaniká jinak než výmazem z rejstříku), jde o nezpůsobilost být účastníkem řízení.¹⁹ Šlo by o neodstranitelný nedostatek řízení a soud by jej musel zastavit.

Při posuzování procesního nástupnictví se v praxi soud zaměřuje, jednak kdy k přechodu došlo a jednak, zda jde o nástupnictví na straně oprávněného nebo povinného, a zda k němu došlo, protože účastník pozbyl způsobilosti být účastníkem řízení nebo že došlo k přechodu práva nebo povinnosti.

¹⁹ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.260

a) Právní nástupnictví na straně oprávněného

Způsobilost být účastníkem řízení ztrácí fyzická osoba smrtí nebo prohlášením za mrtvého. U právnické osoby se tak stává výmazem z obchodního nebo jiného rejstříku, pokud zákon nestanoví jinak. Právním nástupcem oprávněného se pak stává ten, na koho přešla práva z exekučního titulu. U fyzické osoby se tento nástupce řeší v rámci dědického řízení, ale může k tomu dojít, aniž by byl nástupce výsledkem dědického řízení, ale stává se tak automaticky ze zákona, pokud to zákon připouští a jsou naplněny všechny jím stanovené podmínky. U některých práv k přechodu na někoho jiného nenastává vůbec. Je to proto, že toto právo se váže přímo k osobě oprávněného a jeho smrtí jednoduše zaniká. Pokud by právo na nikoho nepřešlo, jelikož tu není nikdo, na koho by mohlo být postoupeno, pak musí soud řízení zastavit, jelikož zde vzniká během řízení neodstranitelný nedostatek řízení v podobě toho, že zde chybí oprávněný. A jelikož výkon rozhodnutí je ovládán zásadou dispoziční, není tu již nikoho, kdo by měl zájem na vymožení svého práva. Pokud se toto stane ve fázi, kdy již byl výkon rozhodnutí nařízen, zastaví soud podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

U právnické osoby přechází právo na toho, na koho přešlo jmění zaniklé společnosti, pokud byla zrušena bez likvidace.

Výše popsané situace popisovaly přechod práva na někoho jiného z důvodu, že oprávněný ztratil způsobilost být účastníkem řízení. Právo z exekučního titulu však může přejít i na základě právního úkonu učiněného oprávněným, kdy oprávněný své právo převádí na někoho jiného, např. může své právo převést na někoho jiného na základě uzavřené smlouvy o postoupení pohledávky. K přechodu práva může dojít i na základě právní skutečnosti, tj. skutečnosti, jejímž výsledkem je, že dojde k převedení práva na někoho jiného.

Pokud dojde k takovému přechodu práva na jinou osobu, je oprávněna podat návrh na výkon rozhodnutí tato osoba, která právo nabyla, nikdo jiný.

b) Právní nástupnictví na straně povinného

I povinný může ztratit způsobilost být účastníkem řízení. Právním nástupcem se pak stává ten, na koho tato povinnost z exekučního titulu přešla. Víceméně platí to, co bylo řečeno u právního nástupce oprávněného. I zde může povinnost přejít na dědice řízení. Nepřejde na něj, pokud zůstavitel neponechal buď žádný majetek a dědické řízení tak bylo zastaveno, nebo ponechal majetek jen nepatrné hodnoty, pak tato povinnost na dědice nepřechází. Přešla by na něj jen za situace, že tento nepatrný majetek je právě předmětem výkonu rozhodnutí. Také zde platí, že nepřejde ani ta povinnost, která se vážala výhradně na osobu povinného.

V rámci výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí platí to, že dědic, na kterého přešla povinnost vyplývající z exekučního titulu, odpovídá za zůstavitelovy dluhy jen do výše nabytého majetku. Pokud tedy peněžitá pohledávka převyšuje hodnotu nabytého majetku, musí být řízení v této převyšující části zastaveno. V případě, že byla nařízena likvidace dědictví povinného, musí být po skončení likvidace vždy řízení o výkon rozhodnutí zastaven, popř. výkon rozhodnutí zastaven, byl-li již nařízen. Pravomocným skončením likvidace totiž zaniknou proti dědicům všechny i neuspokojené pohledávky, tato skutečnost mimo jiné znamená, že na dědice zůstavitele nemohla přejít, a je i důvodem k zastavení výkonu rozhodnutí podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř.²⁰

Pokud dojde k přechodu povinnosti a v řízení může být pokračováno, pak soud rozhodne o tom, že nadále se v řízení pokračuje s právním nástupcem povinného. U výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí může dojít k situaci, že povinnost přešla na někoho jiného, pak se oprávněný může domáhat splnění této povinnosti po tomto nástupci. Může ale dojít také k tomu, že výkonem rozhodnutí jsou postiženy movité

²⁰ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.265

věci, které v rámci dědického řízení nabyt dědic, ale povinnost přešla na jiného dědice. Pak se může uspokojit jednak zpeněžením již do soupisu pojatých věcí, ale i uspokojením prodejem movitých věcí toho, na koho povinnost přešla. V tomto případě by však musel být podán nový návrh na výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí, kde jako povinný by vystupovala tato osoba, na kterou povinnost přešla.

Stejně jako u oprávněného, může povinnost přejít na někoho jiného, aniž by povinný ztratil způsobilost být účastníkem řízení a to na základě právního úkonu (např. převzetí dluhu nebo prodej podniku) nebo právní skutečnosti, které zakládají přechod této povinnosti na někoho jiného, než toho, kdo je označen v titulu. Pokud k tomuto dojde, musí oprávněný vznést podnět, že chce, aby bylo v řízení pokračováno s tímto nabyvatelem, a soud tomuto návrhu musí vyhovět. Pokud takovýto podnět vzešel od oprávněného v době, kdy ještě nedošlo k nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, pak jej soud schválí bez dalšího zkoumání, zda na nabyvatele přešel i majetek, ze kterého má být podle návrhu pohledávka oprávněného uspokojena. Pokud nabyvatel vlastní movité věci dle návrhu, pak soud tomuto návrhu vyhoví a nařídí jej. Pokud movité věci nevlastní, pak musí oprávněný svůj návrh pozměnit, tak, že pohledávka má být uspokojena z prodeje movitých věcí, které jsou ve vlastnictví nabyvatele. Pokud oprávněný navrhne, aby v řízení bylo pokračováno s nabyvatelem povinnosti až po nařízení výkonu rozhodnutí, pak mu soud vyhoví jen tehdy, pokud na nabyvatele přešly i ty movité věci, které byly výkonem postiženy, tj. byly pojaty do soupisu. Pokud tomu tak není, pak musí soud řízení zastavit na základě § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

c) Rozhodování soudu o procesním nástupnictví

Pokud došlo u oprávněného nebo povinného k právnímu nástupnictví, bude soud s ohledem na ustanovení § 254 odst. 1 o.s.ř. postupovat dle § 107 o.s.ř. nebo podle § 107a o.s.ř.

- Podle § 107 o.s.ř. bude soud rozhodovat v případě, že některý z účastníků ztratil po zahájení řízení způsobilost tímto účastníkem být. V praxi to vypadá tak, že zjistí-li soud, že některý z účastníků ztratil způsobilost účastníkem být, podnikne, a to i bez návrhu, z úřední povinnosti, nezbytná šetření k tomu, aby zjistil, kdo převzal právo nebo povinnost vyplývající z exekučního titulu, popř. zda vůbec toto na někoho přešlo. Nejčastěji se začne šetřením, zda bylo zahájeno dědické řízení. Dále osloví zbývající účastníky řízení, zda není jim známo, na koho přešlo nástupnictví, popř. se obrátí na toho, o kom se domnívá, že u něj nástupnictví vzniklo. Přitom pokud toto nástupnictví nevyplývalo přímo z právního předpisu, musí vždy soud vycházet při prověřování nástupnictví z listin vydaných nebo ověřených státním orgánem nebo notářem. U výkonu rozhodnutí platí jedna výjimka a to, že řízení nemůže být přerušeno, jak praví ustanovení § 254 odst. 2 o.s.ř. O tom, s kým bude v řízení pokračováno, rozhodne soud usnesením. Usnesení se doručí účastníkům řízení a navíc i nabyvateli práva nebo povinnosti. Ti jsou oprávněni taktéž k podání odvolání. Ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního účastníka řízení, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení (§ 107 odst. 4 o.s.ř.). Znamená to, že je vázán všemi úkony učiněnými do té doby v rámci řízení jeho předchůdcem, to se samozřejmě týká i vzniklých nákladů řízení. Zjistí-li soud, že oprávněný nebo povinný nemá nástupce, pak řízení zastaví. Záleží však na tom, v jaké fázi se řízení nachází. Pokud bude muset soud řízení zastavit, přičemž doposud nedošlo řízení do fáze nařízení výkonu rozhodnutí, bude soud postupovat dle § 107 odst. 5 o.s.ř. Pokud již

k nařízení výkonu rozhodnutí došlo, pak bude výkon rozhodnutí zastaven dle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

- Pokud k přechodu práva nebo povinnosti došlo na základě právního úkonu nebo právní skutečnosti, s níž právní předpis spojuje převod práva nebo povinnosti, bude soud postupovat dle § 107a o.s.ř. Přičemž, aby vzniklo procesní nástupnictví na straně oprávněného nebo povinného, musí být splněno několik kroků. Předně od oprávněného musí vzejít podnět (návrh) směřující k tomu, aby na straně oprávněného nebo povinného bylo v řízení o výkon rozhodnutí postupováno s někým jiným, s někým na koho právo nebo povinnost přešly. Ve svém návrhu, na základě kterého má být nadále v řízení pokračováno s jiným oprávněným nebo povinným, musí oprávněný uvést na základě jakého právního úkonu nebo právní skutečnosti o toto žádá. Musí uvést, kdy k takovému úkonu (skutečnosti) došlo a musí označit i nabyvatele práva nebo povinnosti. Z toho vyplývá, že procesním nástupnictvím se soud nezabývá z úřední povinnosti, ale pouze na návrh. Pokud je všechno splněno a doloženo, musí o procesním nástupnictví rozhodnout soud usnesením. Před tím než soud návrhu usnesením vyhoví, musí zkoumat jednak, že je zde dána právní skutečnost, s níž právní předpis spojuje přechod nebo převod práva na někoho jiného. Tato právní skutečnost se týká práva nebo povinnosti uplatňované v rámci výkonu rozhodnutí. A tato skutečnost vznikla až po zahájení řízení o výkon rozhodnutí. I zde platí ustanovení § 256 odst. 2 o.s.ř. Posledním požadovaným úkonem k tomu, aby došlo k procesnímu nástupnictví, je souhlas toho, kdo má vstoupit na místo oprávněného. Souhlas povinného nutný není (§ 107a odst. 2 o.s.ř.). Pokud by k návrhu ze strany oprávněného, aby bylo pokračováno v řízení s někým jiným, nedošlo, pak by musel být návrh na zahájení řízení zamítnut nebo výkon rozhodnutí zastaven, jelikož původnímu oprávněnému již právo nesvědčí nebo mu nesvědčí vůči v návrhu na zahájení řízení označenému původnímu povinnému, který již tuto povinnost nemá.

8.5. Nařízení výkonu rozhodnutí

Jelikož je zahájení řízení o výkon rozhodnutí ovládáno zásadou dispoziční, pak k tomu, aby došlo k nařízení výkonu rozhodnutí, je nutné, aby u soudu byl podán návrh na nařízení výkonu rozhodnutí. K nařízení pak dojde, jsou-li splněny všechny podmínky nutné k nařízení. Předně zde musí být bezvadný návrh, který podal ten, komu svědčí právo přiznané exekučním titulem. V praxi to znamená, že soud nejprve zkoumá návrh oprávněného, zda jsou u něj naplněny všechny podstatné znaky stanovené zákonem, zda vůbec jde o návrh. K návrhu musí být připojeny všechny listiny, které připojeny být mají. Předně musí být připojen stejnopis exekučního titulu, na kterém je vyznačena doložka vykonatelnosti tohoto titulu, tuto doložku připojí orgán, který titul vydal. Krom exekučního titulu musí být např. předložena plná moc k zastupování zmocněncem, pokud jím je oprávněný zastoupen, dále listinné důkazní materiály, kterými může např. být i smlouva o postoupení pohledávky, pokud k takovému postoupení došlo.

Dále se soud zabývá samotným exekučním titulem, zkoumá zda byl vydán k tomu oprávněným orgánem, zda jsou oprávněný i povinný z tohoto titulu legitimováni (pokud ne, tak zkoumá, zda došlo k přechodu nebo převodu práva nebo povinnosti na někoho jiného), zkoumá, zda nedošlo k prekluzi práva, zda není právo vymáháno v širším rozsahu, než může být vymáháno a v neposlední řadě zkoumá samotnou vykonatelnost exekučního titulu. Přičemž v rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 31.03.1966, sp.zn. 9Co 148/66, uveřejněném pod č. 50/1967 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, byl vysloven závěr, že postačí, pokud je exekuční titul vykonatelný v době, kdy se soud uchýlí k rozhodování ohledně nařízení výkonu rozhodnutí. To znamená, že nemusí být vykonatelný v době, kdy je návrh u soudu podáván. Toto však neplatí bezvýjimečně. Právě v případě výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí se tato zásada neuplatní. Titul předkládaný u návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí právě prodejem movitých věcí, musí být vykonatelný již v době, kdy je tento návrh u soudu podáván. Pokud by tomu tak nebylo, pak by musel soud takový návrh odmítnout a to i tehdy, když by se titul vykonatelným, v době, kdy by soud o jeho nařízení rozhodoval, stal. Je to z toho důvodu, že u výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí rozhoduje o pořadí pohledávek den, kdy byl u soudu návrh podán. Proto

musí být v této době již exekuční titul vykonatelným. Co však soud nemůže rozhodně přezkoumávat je věcná správnost vykonávaného rozhodnutí. Dále se ani nezabývá tím, zda oprávněný nenavrhuje, aby byly výkonem rozhodnutí postiženy movité věci, které podle § 321 nebo 322 o.s.ř. výkonu nepodléhají. Touto otázkou se soud zabývá až v okamžiku, kdy je taková věc pojata do soupisu a je vznesen návrh, aby ohledně této věci byl výkon zastaven.

Kromě zkoumání návrhu se musí soud zabývat i podmínkami řízení. O těchto bylo pojednáno již dříve.

Jak již bylo řečeno, zahájení řízení o výkon rozhodnutí je ovládáno zásadou dispoziční. Krom této zásady se uplatňuje ještě další a to zásada vázanosti soudu návrhem, tj. soud o návrhu rozhodne jen v tom rozsahu, v jakém je předkládán. Pokud by oprávněný požadoval více, než na co má nárok, musel by soud v této části návrh zamítnout.

Pokud jsou splněny všechny předpoklady, soud nařídí výkon rozhodnutí a to vždy usnesením. Usnesení se doručí všem účastníkům (§ 168 odst. 2 o.s.ř.) Nejprve se však doručí oprávněnému, povinnému se v případě výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí doručuje nejdříve až při realizaci samotného výkonu, a to z toho důvodu, aby nebyl samotný výkon předem zmařen. To znamená, že nařizovací usnesení spolu s návrhem na nařízení výkonu předá soudní vykonavatel na místě samém, kde se pokouší o soupis movitých věcí. Pokud není povinný v momentě soupisu (nebo jeho pokusu) přítomen, zašle se nařizovací usnesení spolu s návrhem a vyrozuměním o uskutečněném soupisu dodatečně poštou. Pokud by byly výkonem postiženy věci spadající do společného jmění manželů, doručí se i manželovi povinného. V usnesení soud předně označí oprávněného a povinného, dále uvede výši pohledávky včetně jejího příslušenství (úroky, poplatky z prodlení, náklady řízení atd.). Pokud oprávněný v návrhu přesně vymezil věci, které mají být výkonem postiženy, uvede toto soud ve výroku usnesení také a je tímto po celou dobu výkonu vázán. Pokud toto není v návrhu uvedeno, nařídí soud výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí bez dalšího konkrétního vymezení. Usnesení musí také mít výrok, ve kterém soud povinnému zakazuje s věcmi jakkoliv nakládat a to od okamžiku, kdy mu bylo usnesení doručeno, popř. od okamžiku, kdy došlo k soupisu movitých věcí.

S nařízením výkonu rozhodnutí se spojují účinky, jež pro celé exekuční řízení mají zásadní význam nejen proto, že jím bylo rozhodnuto o návrhu oprávněného ve věci samé, nýbrž i proto, že se odtud odvíjejí postupy směřující k tomu, co je skutečným smyslem tohoto řízení, totiž k faktickému provedení výkonu.²¹

²¹ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.324

8.6. Provedení výkonu rozhodnutí

Provedení výkonu rozhodnutí znamená, že dochází k faktickému výkonu. Tato fáze nastává až po nařízení výkonu rozhodnutí (§ 265 odst. 1 o.s.ř.). Při provádění výkonu rozhodnutí zpravidla postupuje soud z úřední povinnosti, tak aby došlo naplnění cíle vykonávacího řízení, tj. aby byla povinnost splněna. Přičemž jednotlivé úkony při provádění výkonu rozhodnutí může činit zaměstnanec soudu (vykonavatel), stanoví-li tak zákon nebo zvláštní právní předpisy, nebo pověří-li ho tím předseda senátu. Při své činnosti se řídí pokyny předsedy senátu (§ 265 odst. 2, věta první o.s.ř.). V této souvislosti se však nesmí zapomenout na užití ustanovení § 38a o.s.ř., ze kterého vyplývá, že pravomoc předsedy senátu za použití zvláštního zákona přechází na vyššího soudního úředníka. Tímto zvláštním zákonem v tomto případě je zákon č. 189/1994 Sb., o vyšších soudních úřednících, ve znění pozdějších předpisů. Vyšší soudní úředník se při výkonu své práce řídí pouze zákonem a jinými právními předpisy, avšak pokud je zapotřebí pověření soudce, a jde-li o úkon, který nespočívá v rozhodnutí, je povinen respektovat soudcův písemný a závazný pokyn, pokud takový učinil (§ 5 zákona č. 189/1994 Sb.). Soudce může věc svěřenou vyššímu soudnímu úředníkovi odebrat jen tehdy, pokud jde o věc skutkově nebo právně mimořádně složitou (§ 7 z. č. 189/1994 Sb.).

Při provádění výkonu rozhodnutí se uplatní také vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy a to především ustanovení § 45 odst. 2, který stanoví, že úkony, jež vyžaduje výkon rozhodnutí, provádějí zaměstnanci určení k tomu rozvrhem práce (vykonavatelé). Další odstavec § 45 stanoví, že vykonavatelé jsou při své práci vázáni příkazy soudce nebo vyššího soudního úředníka.

V praxi to vypadá tak, že po nařízení výkonu rozhodnutí, dá vyšší soudní úředník pokyn soudnímu vykonavateli, aby se pokusil o soupis movitých věcí na místě, které bylo učeno v návrhu. Krom tohoto předá vykonavatel na místě samém nařizovací usnesení spolu s návrhem a vyzve povinného k dobrovolné úhradě pohledávky.

Podle § 46 odst. 2 vyhlášky provádějí vykonavatelé při výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí zejména:

- prohlídku povinného a prohlídku jeho místností, skříní a jiných schránek (§ 325a o.s.ř.)
- soupis movitých věcí (§ 326 o.s.ř.)
- prodej věcí, které se rychle kazí, mimo dražbu (§ 326b o.s.ř.)
- zajištění sepsaných věcí (§ 327 odst. 1 a 2 o.s.ř.)
- označení sepsaných věcí, které nebyly zajištěny (§ 327 odst. 3 o.s.ř.)
- odhad sepsaných movitých věcí, pokud nebyl přizván znalec (§ 328 o.s.ř.)
- prodej sepsaných věcí v dražbě (§ 328b o.s.ř.)
- úkony potřebné ke zpeněžení sepsaných cenných papírů (§ 334a o.s.ř.)

a) Soupis movitých věcí

Pokud soud nařídí výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí, pak vyšší soudní úředník pověří vykonavatele faktickým provedením výkonu. Prvním úkonem, který soudní vykonavatel učiní z úřední povinnosti, bude pokus o soupis movitých věcí. Při pokusu o soupis movitých věcí předá vykonavatel povinnému usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí spolu s návrhem a dále vyzve povinného k dobrovolné úhradě pohledávky. Z toho plyne, že v době, kdy soudní vykonavatel přistupuje k soupisu movitých věcí, není usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí dosud pravomocné. Záměrem postupu, že se usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí doručuje povinnému až na místě samém, je samotná podstata tohoto způsobu výkonu, která využívá momentu překvapení, aby povinný nemohl předem věci ukrýt, zničit, popř. poškodit. Pokud povinný dobrovolně pohledávku uhradí, pak vykonavatel od provedení soupisu ustoupí, vydá povinnému doklad o zaplacení a pokud je oprávněný přítomen soupisu, okamžitě mu hotovost předá, pokud přítomen není zašlou se mu peníze buď na účet, nebo složenkou. Pokud povinný uhradí pohledávku pouze z části, sepíše vykonavatel movité věci jen v takovém rozsahu, který bude stačit k uspokojení zbývajících pohledávek. Pokud dojde k soupisu a vykonavatel zjistí, že sepsaný majetek spadá do společného jmění manželů, stává se i tento účastníkem řízení a musí mu být předáno taktéž usnesení spolu

s návrhem, pokud není manžel povinného přítomen, dodatečně se mu zašle. Soupis movitých věcí může namísto vykonavatele provést i přímo soudce nebo jím může pověřit justičního čekatele, popř. vyššího soudního úředníka.

Zúčastnit se soupisu má právo i oprávněný (§ 326 odst. 7 o.s.ř.). Toto může oprávněný uvést již ve svém návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí, kde uvede, zda chce nebo nechce být přítomen soupisu. Pokud toto není soudu známo, musí o tom oprávněného poučit. Soud oprávněného vyrozumí běžným přípisem, kdy a na jakém místě se bude soupis konat. Pokud se oprávněný ani po vyrozumění nedostaví včas a na místě určeném, může být soupis proveden i bez jeho účasti. K soupisu může být přibrána vhodná osoba, podle možností jím zpravidla bývá zástupce obce. Tuto osobu musí soud zavázat slibem mlčenlivosti týkající se všeho, co se na místě soupisu dozví. K přibrání vhodné osoby se nepřistupuje vždy, ale pouze např. není-li povinný soupisu přítomen nebo musel-li být zjednán přístup do bytu nebo jiné místnosti. Je-li třeba využít služeb zámečnicka, který byt odemkne, přibírá se k takovému úkonu v praxi Městská policie.

Soupis může být proveden v bytě nebo sídle povinného, v místě jeho podnikání nebo v jiné místnosti povinného, jakož i všude jinde (na každém jiném místě), kde má povinný umístěné své věci. Věcmi povinného se tu rozumí i věci, které povinný má ve společném jmění se svým manželem nebo zaniklém společném jmění se svým manželem (rozvedeným nebo zemřelým manželem), které dosud nebylo vypořádáno.²² Sídlem povinného, který je právnickou osobou, je adresa, na které právnická osoba skutečně sídlí. Bytem fyzické osoby se pak rozumí, byt kde se povinný skutečně zdržuje a kde má své věci, přičemž nezáleží na tom, zda k takovému bytu má vlastnické právo. To znamená, že povinný se musí v bytě skutečně zdržovat, nepostačí, pokud se tam objevuje pouze občas nebo pokud tam chodí jen na návštěvu. Místem podnikání povinného, pak je místo, kde fyzická nebo právnická osoba vykonává podnikatelskou činnost. V praxi někdy bývá značně obtížně zjistitelné, zda se jedná skutečně o byt povinného, kde se skutečně zdržuje. V takových případech soud vychází z dostupných

²² Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.486

informací, jako je označení zvonku, schránky, jmenovky na dveřích, z informací získaných od okolních sousedů, ale např. i z místních znalostí samotného vykonavatele.

Povinný umožní tomu, kdo provádí výkon rozhodnutí, přístup na všechna místa, kde má své movité věci umístěny. Pokud tak neučiní, zjedná si vykonavatel přístup a to i překonáním případného odporu povinného nebo může k otevření bytu přivolat zámečníka. Byt musí být poté opět uzamčen, klíče předány povinnému, pokud to není možné, nechá se povinnému např. na dveřích bytu vyrozumění o tom, kde si může klíče vyzvednout. Pokud jsou byt, sídlo nebo místo podnikání nebo jiná místnost povinného umístěny v objektu, který je ve vlastnictví třetí osoby, musí i tato osoba umožnit vykonavateli provedení soupisu.

Pokud není na výzvu soudního vykonavatele nebo toho, kdo soupis provádí, pohledávka dobrovolně uhrazena, přistoupí vykonavatel k provedení samotného soupisu. Při tomto může vykonat osobní prohlídku povinného, včetně prohlídky šatů, které má povinný na sobě. Osobní prohlídku může provádět pouze osoba stejného pohlaví. Kromě osobní prohlídky má vykonavatel oprávnění provést prohlídku celého bytu včetně jeho příslušenství jako je sklep, půda, atd. To samé platí pro prohlídku sídla nebo místa podnikání, popř. jiných místností povinného. Pokud vykonavatel nalezne movité věci, které budou pojaty do soupisu, vyhotoví o tom pečlivý záznam, kde movité věci sepíše, napíše vždy počet kusů u každé movité věci, popř. blíže identifikuje barvou, značkou a podobně. Pokud rovnou nedojde k zajištění sepsaných věcí, označí je vykonavatel štítkem, že tyto věci byly exekučně zabaveny. Vykonavatel sepíše movité věci jen v takovém rozsahu, aby byla pohledávka uspokojena případným výtěžkem z dražby a to spolu s příslušenstvím i náklady řízení. Pokud návrh oprávněného uváděl konkrétní movité věci, které mají být výkonem postiženy, sepíše vykonavatel pouze tyto věci. Pokud oprávněný konkrétní věci nevymezil, sepíše vykonavatel nejprve věci, které půjdou nejsnáze prodat, tj. sepíše nalezenou finanční hotovost, vkladní knížky, cenné papíry, zlaté předměty, motorová vozidla a spotřební elektroniku. Do soupisu nemohou být pojaty movité věci, které nemohou být výkonem postiženy na základě ustanovení § 321 o.s.ř. a § 322 o.s.ř. Jsou to věci, jejichž prodej je zakázán zvláštními předpisy a dále jsou to věci, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, nebo jejichž prodej by bylo

proti dobrým mravům. Z výkonu jsou takto vyloučeny, např.: běžné oděvní součásti, obvyklé vybavení domácnosti, snubní prsteny, zdravotnické potřeby, hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu. Do soupisu nespádají ani věci povinného, který je podnikatelem a které nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti. To se ovšem netýká těch věcí, na kterých vázne zástavní právo a jde-li o vymožení pohledávky oprávněného, která je tímto zástavním právem zajištěna (§ 322 odst. 3 o.s.ř.).

Slovenská právní úprava týkající se věcí, které nemohou být pojaty do soupisu, je v tomto případě přísnější. Do soupisu tak např. nemohou být pojaty věci jako je lednička, sporák, rádio, hračky, atd. (zákon je přímo vyjmenovává). Tyto věci (až na hračky) bývají u nás v praxi velice často postihovány.

Někdy může vykonavatel přímo na místě jen velmi těžko posoudit, zda nalezené věci spadají pod ustanovení § 321 a § 322 o.s.ř. a neměly by tedy tak být do soupisu pojaty nebo se mu nepodaří zjistit, kdo je skutečným vlastníkem nalezených věcí. Toto zákon řeší tak, že vykonavatel povinného, popř. třetí osobu, která tvrdí, že věci jsou jejím majetkem, poučí o možnosti podání vylučovací žaloby ohledně těchto věcí. Pokud povinný tvrdí, že věci podléhají ustanovení § 321 a § 322 o.s.ř., mohou být ze soupisu vyloučeny, pokud s tím souhlasí oprávněný, pokud ten souhlas nevysloví, pak musí být povinný poučen o možnosti podat návrh na zastavení výkonu rozhodnutí ohledně takové věci na základě § 268 odst. 1 písm. d) o.s.ř.

Do soupisu nebudou spadat ani věci, které tvoří příslušenství nemovitosti a jako takové tvoří součást nemovitosti. Jejich oddělením od nemovitosti by mohlo dojít ke snížení hodnoty nemovitosti, jakož i ztrátu funkčnosti. V praxi jsem řešila případ, kdy soudní vykonavatel sepsal krbová kamna. Posléze bylo zjištěno, že kamna jsou pevně spjata s komínem a pokud by došlo k jejich oddělení od komína, došlo by jednak ke ztrátě funkčnosti kamen, ale i snížení hodnoty nemovitosti. Z toho důvodu byla tato věc ze soupisu vyloučena a řízení bylo ohledně této věci zastaveno.

Pokud proti stejnému povinnému vymáhá svou pohledávku řízením o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí více oprávněných, musí být soupis proveden pro každého z nich zvlášť. Přičemž do soupisu mohou být pojaty zcela totožné movité věci,

ale i věci různé, vždy je nutné se řídit rozsahem pohledávky včetně jejího příslušenství i nákladů řízení. O pořadí pohledávek vždy rozhoduje den, kdy došel návrh na nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí na soud.

O soupisu vyhotoví soud protokol, ve kterém budou uvedeny obecné údaje o tom, který soud protokol vyhotovil, jméno vykonavatele, který soupis prováděl, vyznačí se účastníci řízení, tj. oprávněný i povinný a uvede se výše pohledávky včetně příslušenství i nákladů řízení. Dále se uvede datum, kdy došlo k soupisu, na jakém místě k němu došlo a kdo všechno byl soupisu přítomen. V protokolu nesmí chybět informace, zda došlo k předání usnesení a návrhu. Pokud povinný dobrovolně plnil, uvede i toto vykonavatel v protokolu a uvede přesně, jakou částku převzal. Dále v soupisu vypíše jednotlivé nalezené movité věci, uvede u nich, zda byly ponechány na místě soupisu nebo zda byly nějakým způsobem zajištěny. Do protokolu se také zaznamenají informace o povinném zjištěné na místě, jako je zaměstnavatel, zda je povinný svobodný a podobně. Do soupisu je také vhodné zaznamenat, zda vykonavatel přítomné osoby poučil o tom, že se sepsanými věcmi nesmí povinný nijak nakládat. Pokud nebyl povinný soupisu přítomen, vyrozumí se o tom písemně a sdělí se mu, které věci byly do soupisu zahrnuty. O sepsaných movitých věcech se vyrozumí i oprávněný, pokud nebyl soupisu přítomen.

Pokud se vykonavateli nepodaří u povinného žádné movité věci nalézt nebo pokud na určeném místě povinného nenalezne vůbec, vyzve soud oprávněného, aby sdělil jiné možné místo, kde by se mohl povinný zdržovat a kde by se dali věci povinného najít. I o tomto vyhotoví vykonavatel protokol, kde kromě obecných náležitostí uvede zjištěný stav, jako že povinný se na místě samém nenachází nebo se tam nachází, ale zcela bez jakýchkoliv movitých věcí, které by mohly být do soupisu pojaty. Pokud ani oprávněný nesdělí další místo možného soupisu, soud na základě § 326a o.s.ř. řízení pro bezvýslednost zcela zastaví.

b) Zajištění sepsaných movitých věcí

Institut zajištění sepsaných movitých věcí slouží k tomu, aby sepsané movité věci byly ochráněny před tím, že by je povinný např. poškodil, zničil nebo někam

schoval. Proto mu jsou movité věci okamžitě po soupisu odňaty a uschovány u soudu nebo u jiného vhodného schovatele, pokud nelze věc uschovat u soudu (např. při zajištění movité věci větších rozměrů) a to až do doby než dojde k dražbě či jinému zpeněžení.

K zajištění movitých věcí se přistoupí buď na návrh oprávněného, nebo z úřední povinnosti, vyplývá-li tak ze zákona nebo jiného právního předpisu. K zajištění se přistupuje vždy, pokud jsou sepsány hotové peníze, ať v české měně nebo měně cizí, dále cenné papíry, vkladní knížky nebo jiné cenné listiny nebo zlato. Pokud zajištění navrhuje oprávněný, může tak učinit již ve svém návrhu, ale i během řízení, nejpozději však při soupisu movitých věcí. Přičemž nemusí požadovat zajištění všech movitých věcí, ale jen některých. Pokud zajištěním vzniknou náklady, vyzve soud oprávněného, aby složil zálohu, ten je povinen ji složit nejpozději při soupisu movitých věcí. Pokud došlo k zajištění movitých věcí, poznamená se toto do protokolu, vždy u konkrétní věci, u které došlo k zajištění.

Věci, které nebyly zajištěny, se ponechají na místě soupisu, označí se štítkem, že byly exekučně zabaveny. Na štítku musí být uveden soud, který soupis provedl a které věci se týká (uvede se spisová značka, pod kterou je u soudu řízení vedeno). Štítek se nalepí tak, aby nedošlo k znehodnocení věci. Věci zůstávají na místě až do případné dražby. Před konáním dražby se povinný písemně vyzve, aby sepsané movité věci odevzdal u soudu, pokud tak povinný neučiní, postará se o jejich svoz soud sám a to i tehdy, pokud by musel být překonán odpor povinného.

c) Ocenění sepsaných věcí

Věci, které půjdou do dražby, musí být oceněny. V jednoduchých případech, kdy mají být oceněny běžné movité věci, určí cenu vykonavatel na základě svých znalostí a zkušeností. Pokud má dojít k ocenění ne tak běžné movité věci, ustanoví k určení její ceny soud usnesením soudního znalce, který na pokyn soudu vypracuje znalecký posudek ohledně odhadu ceny. Odhad ceny, ať stanovený vykonavatelem nebo znalcem, je důležitý z toho hlediska, že se z této ceny vychází při stanovení nejnižšího podání podle § 329 odst. 2 o.s.ř. Výše rozhodné ceny se uvede ve spise. Zákon

nepřipouští účastníkům řízení žádný možný opravný prostředek, kterým by mohli rozhodnou cenu napadnout. Rozhodná cena slouží pouze k určení výše nejnižšího podání.

d) Prodej movitých věcí

- **mimo dražbu**

K prodeji movitých věcí mimo dražbu soud přistoupí tehdy, pokud sepsal věci, které se rychle kazí. V takovém případě okamžitě věc povinnému odebere, stanoví cenu a prodá ji tomu, kdo o ni má zájem a zaplatí za ní. S kupujícím se uzavře kupní smlouva. Pokud se nikdo, kdo by věc koupil, nenajde, nabídne se za určenou cenu oprávněnému. Pokud nemá zájem ani ten, vyloučí se věc bez dalšího ze soupisu a okamžitě se vrátí povinnému.

Mimo dražbu se dle § 328a o.s.ř. prodají i zvláště významná výtvarná díla a památky, rukopisy zvláště významných literárních děl, osobní památky a korespondence zvláště významných spisovatelů a kulturních činitelů, jakož i jiné upomínkové předměty muzeální povahy po těchto osobách, předměty větší kulturní historické hodnoty a jejich soubory, a takovéto věci se ke koupi nabídnou těm institucím, jejichž posláním je péče o takové památky, a to nejméně za rozhodnou cenu. O tomto soud takovou instituci vyrozumí, uvede, o jaký předmět se jedná a jaká je jeho rozhodná cena. Pokud instituce do 30 dnů neodpoví a nesloží hotové peníze, prodá se i takováto movitá věc v dražbě. Pokud instituce má zájem a peníze složí, uzavře se s ní kupní smlouva.

- **dražba**

Sepsané movité věci se prodávají v dražbě, pokud zákon nestanoví jinak. Mohou být prodány buď samostatně nebo jako soubor věcí (§ 328b odst. 1 o.s.ř.). Dražba se může konat u soudu, na místě, kde došlo k soupisu movitých věcí nebo na jiném vhodném místě. Konání dražebního roku (tj. místo, datum a čas konání dražby) se

oznámi dražební vyhláškou oprávněnému, povinnému, manželu povinného a orgánu obce, v jehož obvodu se dražba koná a v jejímž obvodu má povinný bydliště. Dražební vyhlášku je také nutné uveřejnit způsobem v místě dražby obvyklým (§ 328b odst. 3 o.s.ř.). Dražební vyhláška bývá v praxi vyvěšena na úřední desce soudu, může být vyvěšena také na úřední desce obce, v místních novinách a je také vyvěšena na internetových stránkách příslušného soudu. Dražební vyhláška obsahuje jednak datum, přesný čas a místo konání dražby. Vymezuje, kterých řízení se týká. Je v ní uveden podrobný seznam dražených věcí včetně nejnižšího možného podání, a zda se tato věc draží samostatně nebo jako soubor věcí.

Dražbu provádí vykonavatel, soudní tajemník nebo vyšší soudní úředník. Ti dražbu nejen řídí, ale zúčastněným osobám poskytují potřebná poučení, dbají na to, aby při dražbě byl zachováván pořádek, aby dražba mohla proběhnout důstojně a nerušeně. Dražba jako taková není jednáním, ale je jiným úkonem soudu. Ten, kdo dražbu řídí, si může pořádek zjednat i tím, že toho, kdo i po upozornění dražbu narušuje svým jednáním, může nechat z místa konání dražby vykázat.

Na začátku každé dražby musí být poučeni účastníci o jejím průběhu. Poté se přistoupí k dražbě jednotlivých věcí. Oznámi se, která věc je právě dražena, zda je dražena jednotlivě nebo jako soubor věcí a dá se na vědomí nejnižší možné podání, které činí jednu třetinu rozhodné ceny (§ 329 odst. 2 o.s.ř.). Ten, kdo učiní podání, je jím vázán, pokud nebylo učiněno podání vyšší. Dražit nemohou soudci, zaměstnanci soudů, povinný ani manžel povinného. Dokud dražitelé činí podání, probíhá dražba věci. Může se přihazovat nejméně o 50,00 Kč. Pokud je nejnižší podání nižší než 50,00 Kč, pak je možné přidávat i o nižší částku. Dražitelé jsou vyzýváni k dalším příhozům slovy poprvé, podruhé, a pokud je příhoz schválen slovy potřetí a nikdo již neučinil vyšší příhoz nebo alespoň stejný, je věc vydražena a náleží tomu vydražiteli, který učinil nejvyšší podání (§ 329 odst. 3 o.s.ř.). Pokud je více dražitelů, kteří dali nejvyšší podání, pak je soud poučí o tom, že se mohou dohodnout o tom, komu bude příklep udělen, nebo se rozhodne losem, přičemž sdělí, jakým způsobem losování proběhne. Vydražitel musí okamžitě nejvyšší podání zaplatit. Zaplatí-li řádně a včas, přechází na něj okamžikem udělení příklepu vlastnické právo se všemi právními účinky. Přechodem vlastnictví na vydražitele zanikají zástavní a zadržovací práva a další závady

váznoucí na věci (§ 329 odst. 7 o.s.ř.). Pokud by se během dražby zjistilo, že výtěžek již stačí k uspokojení pohledávky, pak se další věci již dražit nebudou a vrátí se povinnému.

Příklep udělený v dražbě movitých věcí není soudním rozhodnutím. Jde o úkon soudu, jímž se potvrzuje, který z dražitelů se stal vydražitelem a že má proto právo na koupi věci za jím učiněné nejvyšší podání. Jestliže tak neučiní, pozbývá příklep své právní účinky a soud bez dalšího přistoupí k nové dražbě stejné věci. Vydražitel, který nezaplátil nejvyšší podání (obmeškaý vydražitel), nesmí při této nové dražbě stejné věci znovu dražit.²³

Pokud se nepodaří prodat v dražbě všechny movité věci a výtěžek doposud získaný nestačí k uspokojení všech oprávněných a včas přihlášených věřitelů, nařídí soud opětovnou dražbu (§ 330 odst. 2 o.s.ř.). Soud postupuje stejně jako v případě běžné dražby. Opět musí uveřejnit dražební vyhlášku o místě a datu konání dražebního roku, obeznámit o jejím konání všechny účastníky, atd. Pouze u jednotlivých věcí uvede, že jsou draženy opakovaně. Zákon nijak neupravuje v jakém časové rozestupu od konání první dražby, se má provést dražba opětovná. S ohledem ovšem na to, že musí být zachovány všechny znaky dražby, tj. vyvěšení na úřední desce apod., není možné, aby se opětovná dražba konala ve stejný den jako dražba první. Pokud se některé z věcí nepodařilo prodat ani v opětovné dražbě, nemůže již být více dražena. Nabídne se jako věcné plnění oprávněnému a to za jednu třetinu rozhodné ceny. Pokud je více oprávněných, kteří by měli o nevydraženou movitou věc zájem, rozhoduje jejich pořadí pohledávek. Pokud ani oprávněný nemá o nevydraženou movitou věc zájem, soud ji po uplynutí 15-ti denní lhůty, od vyrozumění oprávněného o možnosti věc nabýt, usnesením ze soupisu vyloučí a ohledně této věci řízení zastaví. Usnesení se zašle oprávněnému, povinnému, popř. manželovi povinného a po právní moci se věc vrátí povinnému. Pokud by nebylo možné věc povinnému vrátit (např. není známo, kde se povinný zdržuje a na výzvy soudu nereaguje), pak po uplynutí tří let od právní moci usnesení o vyloučení věci ze soupisu, případně věc státu, pokud se o tuto věc nikdo nepřihlásil. Po celou dobu je věc dána do soudní úschovy.

²³ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.499

- **jiné zpeněžení sepsaných movitých věcí**

Pokud byly do soupisu movitých věcí pojaty hotovost v cizí měně, vkladní knížky nebo jiné jim podobné listiny a cenné papíry, dochází ke zpeněžení jinak než prodejem v dražbě nebo mimo ni.

Pokud byly sepsány peníze v cizí měně nebo jiná depozita, tak se prodají nebo smění na měnu České republiky a to podle zvláštních předpisů (devizový zákon). Výtěžek takto získaný se rozvrhne podle stejných pravidel jako je naloženo s výtěžkem získaným dražbou.

Co se týče vkladních knížek, vkladních listin nebo obdobných vkladů, předloží je soud peněžnímu ústavu a vybere z ní částku, na kterou má povinný nárok (§ 334 odst. 1 o.s.ř.). Vybere však nejvýše částku, která uspokojí pohledávku s veškerým příslušenstvím, zbytek se ponechá. Peněžní ústav je povinen provést výplatu i tehdy, kdy je vkladní knížka vázána na heslo.

Pokud byly sepsány cenné papíry, a je-li s tímto cenným papírem spojeno právo na peněžité nebo jiné plnění, je povinností povinného, aby toto plnění přešlo na soud a ten jej pak převedl na oprávněného k umoření jeho pohledávky. Povinný ale nadále zůstává majitelem cenného papíru, pouze se vzdává svého výnosu ve prospěch oprávněného. Tzv. úkojné právo v první řadě poskytuje soudu oprávnění sepsaný cenný papír prodat (převést za úplatu na jiného). Je-li s cenným papírem spojeno právo na plnění, jako je například právo na zaplacení dlužné částky ve jmenovité hodnotě dluhopisu ke dni splatnosti dluhopisu a na vyplacení výnosů z něho nebo právo na zaplacení směnečné nebo šekové sumy, poskytuje tzv. úkojné právo soudu legitimaci k tomu, aby od zavázané osoby (poddlužníka) stanovené plnění vybral. Tzv. úkojné právo v tomto případě poddlužníka zavazuje, aby stanovené plnění poskytl soudu, čímž se současně zproští své povinnosti vůči povinnému.²⁴ Kdyby ovšem v době, kdy soud

²⁴ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.503

vyzval poddlužníka k plnění, neměl vůči němu na toto plnění povinný nárok nebo by té doby zaniklo, nemá poddlužník povinnost takovéto plnění poskytnout ani soudu.

e) Rozvrh získaného výtěžku

Pokud došlo k dražbě nebo jinému zpeněžení movité věci, která byla sepsána pouze pro jediného oprávněného, vyplatí se získaný výtěžek bez dalšího oprávněnému. Pokud během řízení vznikly nějaké náklady jako např. při vypracování znaleckého posudku, náklady na zámečníka apod., uhradí se z výtěžku nejprve tyto vzniklé náklady a zbytek se po té vyplatí oprávněnému. Pokud však byla movitá věc sepsána postupně pro více pohledávek nebo pokud se včas přihlásili další oprávnění nebo věřitelé, rozvrhne se výtěžek podle jejich pořadí (§ 331 odst. 2 o.s.ř.). I v tomto případě se nejprve uhradí vzniklé náklady.

Došlo-li k prodeji movité věci, na které vázlo zadržovací právo, vyplatí se výtěžek z dražby nejprve věřiteli, jehož pohledávka byla zajištěna tímto zadržovacím právem (§ 331a odst. 1 o.s.ř.). Zástavnímu věřiteli a věřiteli, jehož pohledávka byla zajištěna převodem práva, se výtěžek vyplatí podle pořadí pohledávky.

Pokud má tedy být rozdělen výtěžek mezi více oprávněných, postupuje soud podle pořadí, které se odvíjí od toho, kdy došel soudu návrh na nařízení výkonu rozhodnutí, anebo, kdy byla podána další přihláška (§ 332 odst. 1 o.s.ř.). Může také nastat situace, kdy několik pohledávek má stejné pořadí. Pak, pokud tomu výtěžek stačí, se uspokojí všechny pohledávky, pokud však není výtěžek tak veliký, uspokojí se tyto pohledávky poměrně (§ 332 odst. 3 o.s.ř.). Pro pořadí zástavního práva a zajišťovacího převodu práva je rozhodující den jejich vzniku (§ 332 odst. 2 o.s.ř.). Mezi více oprávněnými a věřiteli může dojít ke sporu o to, kdo má lepší pořadí. Takovýto spor se řeší v rámci tzv. odporové žaloby. Dokud nebude o této žalobě pravomocně rozhodnuto, nemůže soud přistoupit k vyplacení výtěžku v rámci výkonu rozhodnutí.

Pokud má být z výtěžku uspokojeno vícero pohledávek, vydá soud rozvrhové usnesení, ve kterém určí pořadí pohledávek a v jaké výši bude každá pohledávka uspokojena. Výtěžek může být vyplacen až po právní moci takového rozhodnutí. Proti rozvrhovému usnesení je přípustné odvolání.

f) Souběh exekucí

Může nastat situace, kdy soudní vykonavatel pojme do soupisu věci, které jsou sepsány pro již jiné probíhající exekuce (např. správní nebo exekuce probíhající u soudního exekutora). Takovýto střet řeší zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí. Podle tohoto zákona postihují-li exekuce souběžně stejnou movitou věc povinného, provede se ta exekuce, v níž byla tato věc nejdříve sepsána (§ 11 odst. 1 zmíněného zákona). Řízení v ostatních exekucích se ohledně této věci přerušují. Lze v nich pokračovat pouze tehdy, jestliže věc v exekuci, pro niž byla nejdříve sepsána, do jejího pravomocného skončení nebyla prodána a ani jinak použita k uspokojení oprávněného nebo jestliže byla ještě před skončením této exekuce z ní vyloučena a jestliže vymáhaná pohledávka ještě nezanikla (§ 11 odst. 2 z.č. 119/2001 Sb.).

V praxi bývá nejčastějším problémem to, že dochází k velkým průtahům. Není výjimkou, že pokud soudní vykonavatel pojme do soupisu movitou věc, která již podléhá jiné exekuci (např. byla sepsána soudním exekutorem v rámci exekučního řízení), pak vykonávací řízení ohledně této movité stojí i několik let. Je to z toho důvodu, že exekutor věc sepíše, s povinným si sjedná splátkový kalendář, který v případě vyšších částek je sjednán na dobu i několika let a pokud povinný tento splátkový kalendář dodržuje, pak nemá exekutor důvod přistupovat k dražbě, jelikož mu je z praxe jasné, že prodejem sepsané movité věci by nedosáhl takového uspokojení oprávněného, jaký mu přinese splátkový kalendář, pokud je ze strany povinného dodržován. Oprávněný tak sice na své peníze čeká delší dobu, dostává je po částech, ale za to jej může vymoci v plné výši, kdežto dražbou by mohlo často dojít k uspokojení pouze částečnému. A jelikož není právní úpravou stanovena žádná lhůta, ve které by muselo dojít k dražbě sepsané movité věci, pak si exekutor ponechává tuto sepsanou movitou věc jako možnost určitého legálního nátlaku (pokud povinný nebude splátky dodržovat, pak bude movitá věc prodána). V praxi je tato situace u soudů řešena tak, že se dělá v pravidelných intervalech dotaz, zda byla sepsaná movitá věc již prodána nebo zda došlo k uspokojení pohledávky jiným způsobem. Pokud se věc vydraží pro jinou exekuci, pak se musí vyloučit a řízení ohledně ní zastavit.

Oprávněný, jehož řízení bylo ohledně sepsané movité věci přerušeno, může se svou pohledávkou přistoupit do prováděné exekuce jako další oprávněný (§ 12 odst. 1 z.č. 119/2001 Sb.).

8.7. Odklad provedení výkonu rozhodnutí

Odložit provedení výkonu rozhodnutí může soud jak na návrh, ale také z úřední povinnosti. Na návrh může být výkon rozhodnutí odložen tehdy, pokud je prokázáno, že se povinný bez své vlastní viny dostal do tíživé situace, která může být ekonomického rázu, ale i třeba povahy sociální nebo zdravotní. Povinný se tedy do takovéto situace musí předně dostat bez svého vlastního zavinění a důležitým bodem je, že tato situace u povinného je pouze dočasná. Není tedy důvodem pro odklad výkonu rozhodnutí situace, která má trvalý charakter a není zde tedy reálná naděje, že tento stav se v budoucnu zlepší. Pro odklad tedy nesvědčí, pokud povinný tvrdí, že má trvale nízký plat nebo zdravotní problémy trvalého rázu. Další podmínkou je, že pokračování ve výkonu rozhodnutí přes takovouto situaci by mělo za následek způsobení nepříznivých následků jak pro povinného, ale také pro jeho rodinu a zároveň by odklad pro oprávněného neznamenal vážnou škodu (§ 266 odst. 1 o.s.ř.). To znamená, že soud, který posuzuje návrh povinného na odklad výkonu rozhodnutí, nehodnotí pouze situaci na straně povinného, ale musí brát na vědomí i situaci oprávněného, zda ho případným odkladem zásadně nepoškodí.

Bez návrhu může odložit výkon rozhodnutí soud tehdy, pokud se dá předpokládat, že výkon rozhodnutí bude zastaven podle § 268 o.s.ř. (§ 266 odst. 2 o.s.ř.). Tato pravděpodobnost se zásadně nespojuje již se samotným tvrzením povinného, nýbrž je zpravidla zapotřebí, aby zde již existovalo (bylo zahájeno) relevantní řízení, z něhož mohou objektivně vyvstat závěry (rozhodnutí), jež zastavení výkonu rozhodnutí přímo zakládají (§ 268 o.s.ř.), nebo aby byly k dispozici alespoň takové poznatky, jež jsou pro zastavení výkonu podle § 268 o.s.ř. přímým podkladem.²⁵ Pokud tedy povinný podává návrh na odklad výkonu rozhodnutí podle § 266 odst. 2 o.s.ř., musí povinný uvést takové skutečnosti, na základě kterých se předpokládá, že dojde k zastavení výkonu podle § 268 o.s.ř. Takovou skutečností musí být tvrzení, že bylo zahájeno řízení, které by mělo mít za následek to, že bude zastaven i samotný výkon rozhodnutí.

²⁵ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.338

Jak již bylo zmíněno, aby mohl být odklad povolen, musí být podmínky umožňující odklad pouze dočasného rázu, tj. odklad se povoluje na dobu, kdy jsou podmínky odkladu naplněny, po jejich pominutí se ve výkonu rozhodnutí pokračuje (pokud nebyl výkon zastaven). Odklad se povoluje usnesením, ve kterém se určí doba, na kterou je odklad povolen. Tato doba může být vymezena termínem, do kdy se odklad povoluje (např. do 30.06.2012). Může být, ale také vymezen časovým údajem po jakou dobu se výkon rozhodnutí odkládá (např. na dobu 3 měsíců od doručení nebo právní moci usnesení povolující odklad). A ve výrokové části usnesení se může objevit i podmínka, na kterou je odklad vázán (odklad trvá pokud povinný pravidelně splácí dohodnuté splátky). Proti usnesení, kterým se odklad povoluje, je možné podat odvolání.

Pokud se během odkladu změnila podmínky, za kterých byl odklad povolen, může se ve výkonu rozhodnutí pokračovat i před uplynutím této lhůty. O tom, že se ve výkonu rozhodnutí pokračuje, a to proto, že uplynula lhůta, na kterou byl povolen, nebo proto, že se změnila podmínky, za nichž došlo k povolení odkladu, vydá soud usnesení. V usnesení se ve výrokové části uvede, že se ve výkonu rozhodnutí pokračuje. V odůvodnění se může uvést, zda povinný během odkladu něčeho z pohledávky dobrovolně uhradil. Pokud ano, pokračuje se ve výkonu jen pro zbytek této pohledávky.

Podat návrh na povolení odkladu provedení výkonu rozhodnutí podle § 266 odst. 1 o.s.ř. může pouze povinný. Oprávněný tuto aktivní legitimaci postrádá. Návrh na odklad výkonu rozhodnutí musí splňovat všechny podmínky návrhu, jak ty obecné, jako je označení soudu, účastníků apod., ale i ty specifické jako je zdůvodnění, na základě jakých skutečností o odklad žádá. Povinný nese důkazní břemeno, a proto musí doložit všechny důkazy, kterých se dovolává. Pokud návrh nespĺňuje všechny náležitosti, bude soud postupovat dle § 43 odst. 1 o.s.ř. Jednání k rozhodnutí o povolení odkladu není nutné, pokud vše lze posoudit na základě písemně předložených důkazů. Pokud je nutné provést širší dokazování, pak se jednání nařídí. Návrh na odklad výkonu rozhodnutí dle § 266 odst. 1 o.s.ř. může podat jen povinný, může také podat návrh na odklad dle § 266 odst. 2 o.s.ř., zde však není soud jeho návrhem vázán.

Pokud byl odklad povolen, neznamená to, že by se v řízení po dobu odkladu neprováděly žádné úkony. Rozhodně může dojít k soupisu movitých věcí, po dobu

odkladu však nesmí dojít k jejich prodeji. Účinky odkladu jsou spojeny s okamžikem doručení usnesení o něm, tj. nečeká se na právní moc a odložit se dá výkon i jen částečně, pokud se např. mezi oprávněným a povinným vede spor jen ohledně části pohledávky.

Po té, co uplynula lhůta, na kterou byl odklad povolen, se v řízení pokračuje. V praxi se běžně dělá dotaz na oprávněného, zda ve výkonu rozhodnutí chce pokračovat, zda nebyla jeho pohledávka během odkladu povinným dobrovolně uhrazena.

8.8. Zastavení výkonu rozhodnutí

Zahájení řízení o výkon rozhodnutí je zcela v rukou oprávněného. To on podává návrh na nařízení výkonu rozhodnutí, oprávněný si určuje způsob, jakým bude výkon proveden. Může však nastat situace, kdy se oprávněný bude snažit vymocit pohledávku neoprávněně a pro takový případ musí mít povinný nějaký prostředek, kterým by se proti takovému výkonu mohl bránit. Tímto prostředkem je možnost, aby výkon rozhodnutí byl zastaven, pokud jeho provedení brání nějaká skutečnost. Tím, že dojde k zastavení řízení, řízení skončí, aniž by došlo k jeho naplnění, tj. pohledávka nebyla v rámci řízení uspokojena. Pokud byla pohledávka v rámci řízení plně uspokojena, řízení se nezastavuje, došlo k naplnění samotného řízení. Nutno ještě dodat, že navrhnout zastavení může i sám oprávněný (§ 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř.) např. z toho důvodu, že povinný po nařízení výkonu rozhodnutí pohledávku oprávněnému dobrovolně uhradil mimo výkon rozhodnutí. O zastavení výkonu rozhodnutí vydá soud usnesení, které se doručí všem účastníkům, v odůvodnění tohoto usnesení musí soud uvést, na základě čeho k zastavení došlo. Proti takovému usnesení je možné podat odvolání. Zastavit nařízený výkon rozhodnutí může soud na návrh, ale i bez něj (§ 269 odst. 1 o.s.ř.). Legitimaci k podání návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí má jak oprávněný, tak povinný. Pokud návrh podává oprávněný, soud se dále nezabývá důvodem, proč tak navrhuje, a ani nezjišťuje stanovisko povinného. Pokud ještě rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí nenabylo právní moci, může oprávněný vzít svůj návrh zpět a to v celém rozsahu nebo jen v jeho určité části podle § 96 o.s.ř. Ani v tomto případě se soud nezajímá o stanovisko povinného. Pokud však rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí pravomocné je, může oprávněný navrhnout pouze zastavení výkonu rozhodnutí. I toto právo oprávněného je důkazem toho, že v určitých fázích je řízení zcela ovládáno oprávněným.

Nutno také rozlišovat mezi zastavením výkonu rozhodnutí a zastavením řízení o výkon rozhodnutí. Zastavit řízení o výkon rozhodnutí lze jen do té doby, dokud nebylo rozhodnuto o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí. Pokud bylo již o jeho osudu rozhodnuto (došlo k nařízení výkonu rozhodnutí nebo byl návrh odmítnut), pak může

být již zastaven pouze výkon rozhodnutí. Oproti zastavení výkonu dochází v případě zastavení řízení o výkon k tomu, že úkony provedení výkonu, k nimž došlo před zastavením řízení, pozbývají svého právního podkladu (to je praktické u těch, k nimž dochází bez ohledu na právní moc usnesení o nařízení výkonu, jestliže řízení o výkon rozhodnutí zastavil k odvolání soud odvolací).²⁶

Co se týče samotného návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí, platí zde vše, co platí u jakéhokoliv jiného návrhu. Předně soud tento návrh posuzuje dle jeho obsahu (§ 41 odst. 2 o.s.ř.), kdy soud zváží, zda se např. povinný nedomáhá odkladu. Pokud je návrh neúplný nebo nesrozumitelný, postupuje soud dle § 43 odst. 1 o.s.ř.)

Výkon rozhodnutí může být zastaven i bez návrhu. Platí, že pokud byl podán návrh na zastavení, který ani přes výzvu soudu nebyl doplněn, bude sice takový návrh odmítnut, ale soud bude, co se týče rozhodování ohledně zastavení, postupovat ze své úřední povinnosti, pokud jsou k tomu dány důvody, které vymezuje § 268 o.s.ř.

Výkon rozhodnutí může být zastaven jak zcela, tak pouze v jeho části jak praví ustanovení § 268 odst. 4 o.s.ř. (výkon může být např. zastaven ohledně konkrétní sepsané movité věci, vůči které byla úspěšně uplatněna excindační žaloba).

Pokud dojde k zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí, rozhodne soud také o náhradě vzniklých nákladů řízení a to podle toho, z jakého důvodu k zastavení došlo. Může také zrušit dosud vydaná rozhodnutí o nákladech výkonu, popřípadě uložit oprávněnému povinnost, aby vrátil, co mu povinný na nákladech výkonu rozhodnutí již zaplatil (§ 271 o.s.ř.).

²⁶ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.354

Jednotlivé důvody zastavení výkonu:

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř.**

Podle § 268 odst. 1 písm. a) o.s.ř. bude výkon rozhodnutí zastaven, jestliže byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným. Výkon rozhodnutí bude zastaven podle tohoto ustanovení, pokud byl předložen exekuční titul, který ještě vykonatelnosti nenabyl nebo jí nabyl, ale dodatečně jí pozbyl, ale i v situaci, kdy titul vůbec způsobilým titulem nebyl. Co se týče situace, kdy titul pozbyl své vykonatelnosti, musí se tak stát před nařízením výkonu, kdyby ke ztrátě vykonatelnosti došlo až po nařízení, došlo by k zastavení podle § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř. Vykonatelnosti může soudní rozhodnutí pozbyt tehdy, pokud bylo vydáno opravné usnesení podle § 164 o.s.ř., nebo, kdy bylo původní rozhodnutí změněno a nahrazeno novým v rámci povolené obnovy řízení nebo za použití jiných mimořádných opravných prostředků (dovolání, žaloba pro zmatečnost, ústavní stížnost).

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.**

Z tohoto důvodu bude výkon zastaven, pokud došlo k pravomocnému zrušení exekučního titulu a to v době po nařízení výkonu rozhodnutí nebo pokud se titul stal neúčinným, přičemž nezáleží na tom, zda tak nastalo před nebo až po nařízení výkonu rozhodnutí. Neúčinným titulem je ten, který sice nebyl zrušen (ať již jiným rozhodnutím nebo ze zákona, výslovně nebo implicite), resp. nenastaly účinky, jež se tomu kladou na roveň, pročez jako takový existuje dále, který však pozbyl způsobilosti mít vliv na ty právní vztahy, k jejichž regulaci původně sloužil.²⁷

²⁷ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.368

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř.**

Zastavení výkonu podle § 268 odst. 1 písm. c) o.s.ř. je opět projevem dispoziční zásady, kdy je zcela na vůli oprávněného, že již v daném řízení nemá zájem dále pokračovat, přičemž není rozhodující, zda jeho pohledávka byla uhrazena či nebyla. Soud se nezajímá ani o stanovisko povinného. Navrhnout zastavení výkonu podle výše zmíněného znění, může oprávněný až po nařízení výkonu rozhodnutí a může tak navrhnout jak zcela, tak i jen v určité části. Takový návrh však musí být určitý a srozumitelný, aby bylo jasně dáno najevo, že oprávněný chce opravdu nařízený výkon zastavit, tj. oprávněný chce, aby soud ustal v jeho provádění. Jak bylo již jednou řečeno, soud se nezajímá o stanovisko povinného. Pokud však povinný podá odvolání, dříve než oprávněný navrhne zastavení výkonu, musí být prvotně rozhodnuto o odvolání povinného a až po té se soud bude zabývat navrženým zastavením.

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. d) o.s.ř.**

Tohoto ustanovení bude užito v případě, kdy do soupisu byly pojaty movité věci, které na základě ustanovení § 321 a § 322 o.s.ř. jsou z něho vyloučeny. Těmito vyloučenými věcmi jsou jednak věci, jejichž prodej je zakázán podle zvláštních předpisů nebo podle zvláštních přepisů výkonu rozhodnutí nepodléhají, a jednak jsou to věci, které mají pro povinného zvláštní osobní význam (např. snubní prsten), a jednak je potřebuje ke svému hmotnému zabezpečení nebo zabezpečení své rodiny, věci, které tvoří běžnou součást vybavení domácnosti, atd. Pokud bylo sepsáno v rámci výkonu rozhodnutí více movitých věcí, zastaví se výkon rozhodnutí jen v té části, která se týká věcí spadající pod ustanovení § 321 a § 322 o.s.ř. Pro ostatní sepsané věci, které sem nespádají, pokračuje výkon nadále. K zastavení podle tohoto ustanovení může dojít jak na návrh, tak ale i bez něj.

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř.**

Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů. Podle tohoto ustanovení bude výkon rozhodnutí zastaven na základě skutečností zjištěných v průběhu samotného výkonu. Vykonavatel provádějící soupis má za povinnost sepsat movité věci v takovém rozsahu, který bude postačovat k uspokojení jak pohledávky, tak vzniklých nákladů, proto v soupisu movitých věcí uvede, jakého výtěžku lze pravděpodobně dosáhnout, přičemž vychází ze svých zkušeností. Pak je na soudu, aby rozhodl, zda předpokládaný výtěžek je v poměru k pohledávce a vzniklých nákladů, téměř mizivý. A z toho důvodu se jako nejúčelnější řešení jeví výkon zastavit.

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. f) o.s.ř.**

Podle tohoto ustanovení bude výkon rozhodnutí zastaven tehdy, bylo-li vydáno pravomocné rozhodnutí ohledně sepsané movité věci, které stanoví, že k takovéto věci má někdo třetí právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267 o.s.ř.). Jde o situaci, kdy byla do soupisu movitých věcí pojata věc, která není ve vlastnictví povinného a vůči které, v rámci excindační žaloby, uplatňuje vlastnické právo někdo jiný, někdo, kdo nemá být výkonem rozhodnutí postižen, a proto se domáhá práva, aby tato věc byla ze soupisu movitých věcí vyloučena a aby vůči této věci byl výkon rozhodnutí zastaven. Ve většině případů dochází pouze k částečnému zastavení výkonu rozhodnutí. K úplnému zastavení by došlo, pokud byla sepsána movitá věc, vůči které byla úspěšně uplatněna excindační žaloba, pak by se výkon zastavil zcela, neboť by zde již nebylo další sepsané movité věci, pokud by se nepodařilo sepsat jinou movitou věc.

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř.**

Znění tohoto ustanovení říká, že soud výkon rozhodnutí zastaví, jestliže po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku. Důležité je, že zánik práva nastane až po vydání rozhodnutí. Typickým způsobem zániku práva je splnění dluhu. Ke splnění dluhu však musí dojít mimo rámec výkonu.

- **Zastavení podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.**

Soud zastaví podle tohoto ustanovení výkon tehdy, pokud je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat. Toto ustanovení tedy dává možnost zastavit výkon tehdy, pokud jsou dány podmínky pro zastavení, ale ty nelze aplikovat na žádném z předchozích ustanovení uvedených pod písmeny a) až g) a tyto okolnosti způsobují, že je výkon nepřípustný. Jako příklad lze uvést situaci, kdy je výkon nařízen podle exekučního titulu, který byl vydán nesprávným orgánem, tj. jde o titul nulitní a jako takový není adekvátním titulem a výkon nařízený dle něj, musí být zastaven. K zastavení výkonu na základě tohoto ustanovení dojde i tehdy, pokud je vymáháno právo, které již bylo prekludováno.

8.9. Náklady výkonu rozhodnutí

Posuzování otázky náhrady nákladů řízení je v exekučním řízení podstatně jednodušší než v řízení nalézacím. Oprávněný již tím, že v jeho prospěch svědčí exekuční titul, má v zásadě právo na náhradu nákladů exekučního řízení, pokud podle jeho prohlášení povinný dobrovolně nesplnil, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí. Pouze zcela výjimečně může nastat situace, kdy soud nemusí oprávněnému přiznat náhradu nákladů řízení, jsou-li k tomu dány důvody hodné zvláštního zřetele (§150, 270 odst. 3 o.s.ř.).²⁸

Podle § 270 odst. 1 o.s.ř. uloží soud spolu s nařízením výkonu rozhodnutí i povinnost k náhradě nákladů výkonu rozhodnutí, aniž stanoví lhůtu k jejich zaplacení. Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje i na tyto náklady. Z tohoto ustanovení plyne, že nařízený výkon rozhodnutí se vztahuje i na náklady, které teprve během řízení vzniknou a provedení výkonu se týká i takovýchto nákladů. A priori jdou tedy náklady na vrub povinného. Jsou ale i situace, kdy náklady přejdou na oprávněného, např. pokud je návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zamítnut. Pokud je povinen náklady uhradit oprávněný a ten tak neučiní dobrovolně, může být toto vymáháno v rámci jiného exekučního řízení.

Podle odstavce druhého zmíněného paragrafu má oprávněný nárok na náhradu všech účelných nákladů výkonu rozhodnutí. Náklady provedení výkonu rozhodnutí platí stát. Oprávněnému, u něhož nejsou dány podmínky pro osvobození od soudních poplatků, může soud uložit, aby složil zálohu na náklady provedení výkonu rozhodnutí, jinak soud výkon rozhodnutí zastaví (§ 270 odst. 3 o.s.ř.). Tato záloha se však týká takových nákladů, které přesahují běžný rámeček výkonu, tj. např. pokud je nutné zajistit úschovu sepsaných movitých věcí.

Podle speciálního ustanovení §270 odst. 4 o.s.ř. se pro náhradu nákladů výkonu rozhodnutí použije i ustanovení § 147 až 150 o.s.ř. a v návaznosti na § 254 odst. 1 o.s.ř.

²⁸ Macur,J.: Kurs občanského práva procesního – Exekuční právo. C.H.Beck, Praha 1998, str.

i další ustanovení týkající se nákladů předcházejících částí zákona, není-li v části šesté stanoveno jinak. Proto se v rámci výkonu rozhodnutí uplatní i obecné ustanovení § 137 o.s.ř., které zahrnuje hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, stejně tak i soudních poplatků, ušlý výdělek účastníků, jejich zástupců, odměna advokátovi za zastupování. Stejně tak se v rámci výkonu rozhodnutí použije i ustanovení § 138 o.s.ř., které vymezuje osvobození od soudního poplatku, od kterého může být účastník osvobozen zcela nebo zčásti, a to v případě odůvodňují-li to jeho poměry. Stejně tak se může aplikovat ustanovení § 139 o.s.ř. o svědečném a znalečném, ale i ustanovení § 142 o.s.ř., které se použije, pokud má být přiznána náhrada nákladů povinnému, jelikož část šestá tuto úpravu neobsahuje.

Pro rozhodování soudu ohledně nákladů řízení je důležitý institut zastavení. Výkon rozhodnutí může být zastaven z různých důvodů, kterých není zrovna pomálu, a tyto důvody mají zásadní vliv na rozhodnutí ohledně nákladů řízení. Pokud tedy soud vydává rozhodnutí, kterým se řízení zastavuje, musí být rozhodnuto i ohledně vzniklých nákladů. Soud při takovémto posuzování bere v úvahu především procesní zavinění oprávněného, tj. posuzuje, jaký vliv mělo jednání oprávněného na zastavení řízení. Typicky jde o situaci, kdy oprávněný navrhne nařízení výkonu rozhodnutí, ačkoliv povinný svoji povinnost řádně a včas splnil. Pokud se oprávněný svým jednáním nedopustil ničeho, co vedlo k zastavení řízení, pak mu nemůže být uložena povinnost vedoucí k náhradě nákladů.

- ***Soudní poplatky***

Úpravu soudních poplatků zakotvuje zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Poslední novela tohoto zákona, která přinesla nemálo změn právě i pro výkon rozhodnutí, je platná od 01.09.2011. Tento zákon platí všeobecně jak pro řízení nalézací, stejně tak i pro řízení vykonávací. Není zde žádné speciální úpravy pro řízení vykonávací, platí tu stejné podmínky. Zákon vymezuje poplatkovou povinnost, kdy vzniká, kdy je splatná, kdo je poplatníkem, jakým způsobem může být soudní poplatek zaplacen, jaké jsou následky, pokud nedojde k zaplacení soudního poplatku a upravuje i případy, kdy dochází k osvobození od

placení soudního poplatku. Přičemž platí, že § 11 odst. 1 tohoto zákona vyjmenovává taxativně, kdy je řízení osvobozeno zcela (tzv. věcné osvobození), a v odstavci druhém zmíněného ustanovení, potom taxativně vyjmenovává osoby, které jsou od poplatkové povinnosti osvobozeny (tzv. osobní osvobození). Důležitým rozdílem mezi těmito osvobozeními je, že v prvním případě je řízení osvobozeno zcela, poplatek neplatí žádný z účastníků, ve druhém případě na základě § 2 odst. 3 tohoto zákona přechází poplatková povinnost na povinného, pokud ani ten není od placení poplatku osvobozen. Typicky zcela je od poplatkové povinnosti osvobozeno řízení ve věcech výživného (§11 odst. 1 písm. c) zákona č. 549/1991 Sb.). Právě novela tohoto zákona účinná od 01.09.2011 přinesla v tomto ohledu výrazné změny, kterými zákonodárce záměrně sledoval větší přísun peněz do státní pokladny. Od soudního poplatku bylo tak do této doby zcela osvobozeno řízení, ve kterých byly vymáhány pohledávky ze soudních poplatků, z peněžitých trestů, pokut a nákladů řízení vymáhané státem. Od 01.09.2011 v těchto řízeních přechází poplatková povinnost na povinného. Stejně tak tomu je i u řízení ve věcech státní sociální podpory, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek. Zde nastává změna o něco později a to s účinností od 01.01.2012, ale i zde zcela osvobozené řízení od placení soudního poplatku přechází na povinného.

Pokud není soudní poplatek zaplacen před zahájením řízení oprávněným, který tak má dle zákona učinit, vyzve jej soud k zaplacení a to usnesením, ve kterém uvede jednak výši soudního poplatku a jednak lhůtu k zaplacení. Dále musí rozhodnutí obsahovat i poučení pro účastníka o následcích nezaplacení poplatku. Pokud není poplatek ani na výzvu soudu zaplacen, uplyne-li lhůta k jeho zaplacení a nebylo-li rozhodnuto o osvobození od placení soudního poplatku zcela, pak soud řízení zastaví. Pokud poplatková povinnost jde k tíži povinného, uvede se toto včetně výše soudního poplatku v nařizovacím usnesení, aniž by byla uvedena lhůta k jeho zaplacení. Soudní poplatek je po té vymáhán v rámci tohoto výkonu rozhodnutí. Pokud nedojde k jeho uspokojení např. z důvodu, že řízení bylo pro bezvýslednost zastaveno, pak může být soudní poplatek vymáhán v rámci jiného exekučního řízení, kdy jako exekuční titul slouží právě toto nařizovací usnesení.

K zákonu o soudních poplatcích je připojena příloha nazvaná Sazebník poplatků, který uvádí výši poplatků u jednotlivých řízení. Podle Sazebníku poplatků položka 21 se za návrh na nařízení výkonu rozhodnutí od 01.09.2011 platí, je-li vymáháno peněžité plnění do částky 25.000,00 Kč soudní poplatek ve výši 500,00 Kč. Je-li vymáháno peněžité plnění v částce vyšší než 25.000,00 Kč, platí se 2% z této částky, nejvýše však 75.000,00 Kč. Podle připojených poznámek k této položce platí, že za návrhy na druhé a další nařízení výkonu rozhodnutí na základě téhož vykonatelného rozhodnutí proti témuž účastníku se zaplatí polovina příslušných poplatků, ne však méně než 500,00 Kč. Za návrhy na zastavení výkonu rozhodnutí nebo za jeho odklad a za odvolání a dovolání ve věci výkonu rozhodnutí se poplatek nevybere.

Na základě § 254 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 138 o.s.ř. může i účastník v rámci výkonu rozhodnutí požádat o osvobození od placení soudního poplatku. O tomto návrhu rozhodne soud tak, že návrhu nevyhoví nebo vyhoví a to zcela nebo zčásti, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování, nebo bránění práva. Pokud není oprávněný od placení soudní poplatku osvobozen, pak mu poplatková povinnost vzniká podáním návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí.

9. Excindační a odporová žaloba

- *Excindační žaloba*

Smyslem (účelem) excindační (vylučovací) žaloby je poskytnout právní ochranu osobám, které mají k majetku (k věcem, právům nebo jiným majetkovým hodnotám), jenž byl postižen nařízením výkonu rozhodnutí, takové právo (právní vztah), které nepřipouští, aby nařízený výkon rozhodnutí byl proveden a aby tak postižený majetek byl zdrojem pro uspokojení oprávněného.²⁹ Pokud tedy došlo k sepsání movité věci, ke které uplatňuje vlastnické právo někdo třetí, musí tato třetí osoba podat vylučovací žalobu. O tomto musí být poučena v rámci vykonávacího řízení soudem. O vylučovací žalobě rozhodují v prvním stupni okresní soudy. Místně příslušným je okresní soud, u něhož je prováděn výkon rozhodnutí (§ 88 písm. o) o.s.ř.). V žalobě musí být, jako u každé jiné žaloby, označení žalobce a žalovaný, a v petitu musí být označena konkrétní věc, které se vylučovací žaloba týká.

Žalobu podává žalobce okamžitě poté, co se dozvěděl, že movitá věc podléhá výkonu rozhodnutí. Je to především z toho důvodu, že později, pokud by došlo k prodeji movité věci v rámci výkonu rozhodnutí, by se nedalo k takovéto žalobě již přihlížet a soud by musel takovou žalobu zamítnout. Žalobce je také povinen uvést všechny skutečnosti a předložit všechny důkazy, které prokazují, že věc je skutečně v jeho vlastnictví.

Excindační žalobu upravuje ustanovení § 267 o.s.ř. Podle § 267 odst. 1 o.s.ř. podává vylučovací žalobu třetí osoba proti oprávněnému, když chce dosáhnout, aby konkrétní sepsaná movitá věc nebyla výkonem postižena a to na základě práva, které vůči této věci třetí osoba má.

Právem, které nepřipouští výkon rozhodnutí, je v první řadě takové právo, které jeho nositele opravňuje požadovat od každého, aby do něho neoprávněně nezasahoval,

²⁹ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.822

jde především o vlastnické právo.³⁰ Excindační žalobu lze pak s úspěchem použít tehdy, pokud výkon rozhodnutí do vlastnického práva zasahuje tak, že je v jeho výkonu třetí osoba omezena.

Krom vlastnického práva to ale může být i právo držby. Držitelem je ten, kdo s věcí nakládá jako s vlastní nebo kdo vykonává právo pro sebe a to v dobré víře, že mu věc patří (§ 129 odst. 1 a § 130 odst. 1 obč.zák.).

Stejně tak právem nepřipouštějící výkon rozhodnutí může být i zadržovací právo. Kdy třetí osoba má k sepsané movité věci zadržovací právo, tj. může věc použít k zajištění své pohledávky a to až do doby, než bude pohledávka uhrazena nebo dokud zadržovací právo nezanikne jinak, a to takovým způsobem, že věc drží třetí osoba u sebe. Pokud se tedy věřitel nerozhodne dobrovolně vydat movitou věc, která patří povinnému a vůči níž uplatňuje zadržovací právo, pak taková věc nemůže být pojata do soupisu (§ 55 vyhlášky č. 37/1992 Sb.). Pokud ji věřitel dobrovolně vydá, pak ale nemůže vůči takové věci s úspěchem užít excindační žaloby. Již samo zadržovací právo zajišťuje věřiteli přednostní uspokojení jeho pohledávky. Dalším právem může být zástavní právo, které může bránit provedení výkonu rozhodnutí.

Právem, které nepřipouští výkon rozhodnutí, nejsou práva odpovídající věcnému břemenu, nájemní práva a jiná práva (věcné nebo obligační povahy), která umožňují užívání věci určité osobě výlučně nebo spolu s vlastníkem. Uvedená práva totiž nebrání prodeji věci v dražbě, neboť nepředstavují omezení pro vlastníka v nakládání s věcí, okolnost, zda budou působit proti vydražiteli nebo zda prodejem v dražbě zaniknou, je zde nerozhodná.³¹

Ustanovení § 267 o.s.ř. ve svém druhém odstavci pak upravuje specifickou situaci u excindační žaloby a to takovou, kdy je výkonem rozhodnutí poškozena movitá věc, která spadá do společného jmění manželů nebo se považuje za jeho součást ve smyslu § 262a odst. 1 o.s.ř., ale pohledávka, která je vymáhána výkonem rozhodnutí vznikla za trvání manželství jen jednomu z manželů za použití majetku, který na

³⁰ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.826

³¹ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.826

základě smlouvy o zúžení nebo podle smlouvy o vyhrazení vzniku společného jmění ke dni zániku manželství nepatřil do společného jmění manželů, a oprávněný byl o obsahu smlouvy v době vzniku vymáhané pohledávky srozuměn. Dále bude z výkonu rozhodnutí vyloučena i ta věc, kterou povinný nabyl před vznikem manželství, dědictvím, darem, věc, která je v jeho výlučném vlastnictví nebo, kterou získal na základě předpisů o restituci, nebo věc, která mu byla vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka, anebo ten, který slouží jeho vlastní potřebě.

Pokud tedy byla u soudu podána excindační žaloba, je žalobce toto povinen oznámit u soudu na oddělení, které má na starost výkony rozhodnutí a to bezodkladně, aby nedošlo k prodeji nebo zpeněžení takové věci. V praxi i sám soud lustrací zjišťuje před případnou dražbou, zda nebyla vylučovací žaloba podána. Jakmile je toto soudu sděleno, ten buď odročí dražební jednání, pokud je již nařízeno. Nemusí být odročeno celé, pokud je draženo více věcí, ale dražba se neuskuteční ohledně věci, na kterou byla podána u soudu excindační žaloba a to až do doby, než o ní bude pravomocně rozhodnuto. Toto musí být oznámeno na začátku dražebního jednání. Pokud dražba ještě nařízena nebyla, odloží soud provedení výkonu rozhodnutí. Pokud by však bylo zcela zřejmé, že vylučovací žalobu podala osoba, která k ní není aktivně legitimována, nebo pokud je tvrzen takový důvod, který nepovede k vyloučení věci, pak se dražební jednání neodročí a ani samotný výkon rozhodnutí se neodloží.

Pokud bude vydáno pravomocné rozhodnutí, které stanoví, že movitá věc nemůže být výkonem rozhodnutí postižena, pak dojde k vyloučení takové věci ze soupisu movitých věcí a výkon rozhodnutí bude zastaven. Pokud bylo sepsáno více věcí, bude zastaven jen v části týkající se vyloučené věci.

- ***Odporová žaloba***

Odporovou žalobu upravuje ustanovení § 267a o.s.ř. Během výkonu rozhodnutí může nastat situace, kdy v rámci více výkonů rozhodnutí jsou postiženy totožné movité věci, které mají sloužit k uspokojení pohledávek více oprávněných. Pokud sepsané movité věci nestačí k plnému uspokojení všech oprávněných, popř. dalších věřitelů, pak musí soud při rozvrhu rozhodnout, který z oprávněných (věřitelů) bude uspokojen a

v jaké výši. Odporová žaloba pak představuje možnost jak vyřešit případnou rozepři, co se týče pořadí při rozvrhu.

Odporovou žalobou se popírá pravost, výše, skupina nebo pořadí pohledávky, která má být uspokojena při rozvrhu rozdělované podstaty nebo která má být jinak uspokojena při provedení téhož výkonu rozhodnutí, neboť z těchto skutečností vyplývá, který z věřitelů povinného a v jakém rozsahu obdrží úhradu své pohledávky.³²

Spor může vzniknout jednak mezi oprávněnými a mezi věřiteli, ale může dojít také ke sporu mezi povinným a jeho věřiteli, jelikož i ten má zájem na tom, aby jeho věřitelé byli uspokojeni podle práva. Oprávnění, věřitelé, kteří přihlásili svou pohledávku do řízení a ti, jejichž pohledávky mají být uspokojeny z rozdělované podstaty, jsou těmi, kteří mají k odporové žalobě aktivní věcnou legitimaci. Povinný aktivní legitimaci postrádá. Pokud se chce bránit proti tomu, že ve výkonu rozhodnutí mají být uspokojeni věřitelé, kteří na to nemají právo, pak navrhne zastavení výkonu rozhodnutí.

Pokud někdo v odporové žalobě popírá pravost určité pohledávky, pak to znamená, že se snaží prokázat, že pohledávka buď vůbec nevznikla, nebo vznikla, ale je již promlčená nebo již zanikla (např. již byla splněna).

Pokud bude popírat výši pohledávky, pak tu sice pohledávka existuje, ale ne v takové výši, ve které ji oprávněný nebo jiné osoby uvádějí. Opět může být tvrzeno, že pohledávka v dané výši vůbec nevznikla nebo sice vznikla, ale byla již zčásti promlčena nebo již zčásti zanikla.

Oprávněný, popř. věřitelé nebo další osoby se mohou bránit také proti zařazení do určité skupiny nebo mohou podávat námitku proti pořadí, ve kterém mají být uspokojeni.

Pro odporovou žalobu platí stejné jako pro jiné žaloby, proto nestačí, pokud někdo bude pouze popírat pravost, výši, skupinu nebo pořadí pohledávky, ale musí také v tomto případě uvést, v jaké výši, skupině nebo pořadí má jeho pohledávka být.

³² Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.837

V žalobním petitu musí žalobce přesně označit, vůči které odporovou žalobu uplatňuje a čeho se chce domoci. Odporovou žalobu v prvním stupni projednávají okresní soudy a místně příslušný je soud, u kterého je prováděn výkon rozhodnutí. Odporovou žalobu je nutno podat dříve, než dojde k faktickému rozdělení výtěžku mezi oprávněné a věřitele. Tuto skutečnost musí také žalobce sdělit u soudu na příslušné oddělení, které vede výkon rozhodnutí. Soud pak s rozdělením podstaty počká až do doby, než bude odporová žaloba pravomocně skončena.

- ***Žaloba z lepšího práva***

Touto žalobou se může bánit třetí osoba, proti osobě, které byl vyplacen výnos, a to z důvodu lepšího práva (hmotného), než má osoba, které byl výnos vyplacen. Aktivní věcnou legitimaci má oprávněný nebo věřitel, který tvrdí, že byl neprávem vyloučen z uspokojování svého práva. Žalobu z lepšího práva však může podat až v době, kdy dojde k faktické výplatě získané částky.

Žaloba z lepšího práva je žalobou na plnění, projednávají ji okresní soudy, místní příslušnost je dána § 84 o.s.ř., popř. § 86 a § 87 o.s.ř. Žalobce v ní v podstatě tvrdí, že došlo k bezdůvodnému obohacení, že plnění přijal někdo, kdo na něj neměl právo.

10. Opravné prostředky

10.1. Odvolání

Odvolání v řízení o výkon rozhodnutí se bude na základě ustanovení § 254 odst. 1 o.s.ř. řídit úpravou obsaženou v hlavě první části čtvrté zákoníku, pokud část šestá zákoníku nestanoví odlišnou úpravu. Odlišnou úpravu můžeme nalézt hned v § 254 odst. 5 o.s.ř., kdy v odvolání lze uvádět nové skutečnosti i důkazy, a to proto, že odvolání je možností povinného se, až do doby nařízení výkonu rozhodnutí, k výkonu nějakým způsobem vůbec vyjádřit a vylíčit svůj skutkový stav.

Podle ustanovení § 201 o.s.ř. může účastník řízení napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevylučuje. V řízení o výkon rozhodnutí rozhodují na základě právní úpravy okresní soudy v prvním stupni, bude tedy případné odvolání účastníka řízení směřovat právě proti jeho rozhodnutí.

O možnosti odvolání musí být účastník řízení poučen. Toto poučení je pevnou náležitostí každého rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné. Odvolat se lze ve lhůtě 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí a to prostřednictvím soudu, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje (§ 204 odst. 1 o.s.ř.). Pokud bylo vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od právní moci opravného usnesení. Pokud nebyl účastník řádně a správně poučen ohledně podání odvolání, pak je 15-ti denní lhůta prolomena tak, že odvolání je podáno v takovémto případě včas i po uplynutí 15-ti denní lhůty a to ve lhůtě tří měsíců od doručení rozhodnutí. Podle § 254 odst. 2 o.s.ř. nelze v rámci vykonávacího řízení prominout zmeškání lhůty, to platí i pro odvolání v rámci vykonávacího řízení, na rozdíl od nalézacího řízení, kde toto prominutí možné je. Pokud soud prvního stupně rozhodne, že odvolání je opožděné, jako takové ho odmítne pro opožděnost.

Ustanovení § 202 o.s.ř. stanoví případy, kdy není odvolání přípustné. V rámci výkonu rozhodnutí to jsou typicky rozhodnutí upravující vedení řízení – rozhodnutí, kterým se stanoví, že se v odloženém výkonu rozhodnutí pokračuje.

Aktivně legitimován k odvolání je účastník řízení, o jehož práva jde. Kromě oprávněného a povinného to mohou být i další účastníci, jejichž účastenství vzniklo až v rámci řízení. Odvolat se však takovíto účastníci mohou jen v určitých fázích řízení a jen do určitých rozhodnutí. Proti nařizovacímu usnesení má právo odvolání i manžel povinného, pokud jsou výkonem postiženy movité věci spadající do společného jmění manželů, nebo pokud manžel povinného tvrdí, že výkonem takovýto majetek byl postižen.

Jak již bylo řečeno, odvolání se podává prostřednictvím soudu, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje a to ve lhůtě 15 dní od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Kromě obecných náležitostí uvedených v § 42 odst. 4 o.s.ř. musí být v odvolání uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se napadá, v čem je spatřována nesprávnost tohoto rozhodnutí nebo postupu soudu, tj. musí být uveden řádný odvolací důvod a musí být uvedeno, čeho se odvolatel domáhá, tj. odvolací návrh (§ 205 odst. 1 o.s.ř.). Odvolací návrh i odvolací důvody může odvolatel měnit i po uplynutí lhůty k odvolání (§ 205 odst. 3 o.s.ř.). Rozsah, v jakém se rozhodnutí napadá, může být odvolatelem měněno jen po dobu trvání lhůty k odvolání (§ 205 odst. 4 o.s.ř.).

I odvolání se posuzuje podle svého obsahu, tj. pokud není podání označeno jako odvolání, ale soud na základě § 41 odst. 2 o.s.ř. rozhodne, že dle svého obsahu jde o odvolání, bude jej tak posuzovat. V praxi nejčastěji dochází k tomu, že účastník řízení (často povinný) zašle soudu podání nazvané jako odvolání, ale po posouzení obsahové stránky podání, jde velmi často o návrh na zastavení výkonu rozhodnutí a jako s takovým s ním musí být dále nakládáno a o jako takovém musí být rozhodnuto. O zastavení rozhoduje soud prvního stupně.

Ustanovení § 205 odst. 2 o.s.ř. uvádí přípustné odvolací důvody. Jako odvolací důvod lze uvést, že nebyly splněny podmínky řízení (rozhodoval věcně nesprávný soud prvního stupně, rozhodoval vyloučený soudce, nebo soud prvního stupně byl nesprávně

obsazen, bylo rozhodováno na základě nevykonatelného exekučního titulu, chybí procesní způsobilost, aj.), soud prvního stupně nepřihlédl k odvolatelem tvrzeným skutečnostem nebo důkazům (tento odvolací důvod se v rámci vykonávacího řízení neuplatní vůbec), řízení je postiženo jinou vadou, která má za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci nebo došel k nesprávným skutkovým zjištěním, nebo rozhodnutí prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. V exekučním řízení se nejvíce prosazují odvolací důvody uvedené v § 205 odst. 2 o.s.ř. uvedené pod písmeny a, c a g. Ostatní odvolací důvody jsou v rámci vykonávacího řízení limitovány v tom, že se v něm neuplatňuje dokazování, resp. se uplatňuje v omezené míře.

Odvolací řízení je osvobozeno od placení soudního poplatku. Pokud tedy některý z účastníků řízení podá odvolání, pak se soud, který napadené rozhodnutí vydal, v prvé řadě zabývá otázkou, zda opravdu o odvolání jde. Po té zkoumá včasnost podání odvolání, zda jej podává osoba k tomu přípustná a nakonec se zabývá odvolacími důvody. Pokud, některá z náležitostí odvolání, ať ta obecná nebo specifická, chybí, vyzve soud odvolatele k jejímu doplnění, přičemž je povinen odvolatele poučit, v čem shledává nesprávnost podání a jakým způsobem má být opravena. Soud taktéž zašle odvolání oprávněnému, popř. povinnému a poskytne mu lhůtu k podání vyjádření (které je dobrovolné a dává možnost se k odvolání vyjádřit). Pak soud vyhotoví tzv. předkládací zprávu pro krajský soud a zašle odvolání spolu s celým spisem příslušnému krajskému soudu k rozhodnutí o odvolání. Krajský soud může odvolání odmítnout a potvrdit tak rozhodnutí soudu prvního stupně, nebo jej může změnit, popř. jej může vrátit zpět, s tím, aby soud prvního stupně věc znovu přezkoumal.

Po té co krajský soud o věci rozhodl, vrátí spis zpět soudu prvního stupně a ten rozešle rozhodnutí o odvolání všem účastníkům, kterých se odvolací rozhodnutí týká. Soud prvního stupně po té pokračuje ve výkonu rozhodnutí a to s ohledem na výsledek odvolání.

10.2. Žaloba na obnovu

Podle ustanovení § 254 odst. 2 o.s.ř. nelze podat žalobu na obnovu výkonu rozhodnutí. Toto ustanovení však zmiňuje obnovu výkonu rozhodnutí, nutno podotknout, že ustanovení § 228 o.s.ř. se zmiňuje o obnově řízení. Výkon rozhodnutí jako celek se skládá z mnoha řízení, ať jde o řízení o nařízení výkonu rozhodnutí, řízení o povolení odkladu výkonu rozhodnutí, řízení ohledně zastavení výkonu rozhodnutí, anebo řízení ohledně rozvrhu rozdělované podstaty. I přesto, že se výkon rozhodnutí sestává z několika „dílčích“ řízení, vztahuje se povolení obnovy řízení na výkon jako celek a jako takový není žaloba na obnovu přípustná.

Žaloba na obnovu řízení je především institutem, který slouží k nápravě kvalifikovaných vad skutkových, jež se v řízení o výkon rozhodnutí mohou projevit jen výjimečně, tam, kde mohou mít význam. Připustit žalobu na obnovu řízení v řízení exekčním (vůbec) by bylo ostatně i v rozporu s jeho účelem efektivně a bez průtahů zajistiti výkon titulem přiznaného práva.³³

Pokud byla žaloba na obnovu řízení podána, pak je věcně příslušným k jejímu rozhodnutí soud, který vydal napadené rozhodnutí v prvním stupni. Ten ji pro nepřípustnost zamítne (§ 235e odst. 1 o.s.ř.).

³³ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.775

10.3. Žaloba pro zmatečnost

Uplatnění žaloby pro zmatečnost je v rámci vykonávacího řízení poněkud omezené. Podle ustanovení § 254 odst. 2, věta druhá za středníkem o.s.ř. lze žalobu pro zmatečnost užít jen z důvodu uvedeného v § 229 odst. 4 o.s.ř. Tímto důvodem k užití žaloby pro zmatečnost je, že jí může být napadeno pravomocné usnesení odvolacího soudu, kterým bylo odmítnuto odvolání nebo kterým bylo zastaveno odvolací řízení. Za jiných podmínek žalobu pro zmatečnost ve vykonávacím řízení nelze užít, přičemž je jedno, proč odvolací soud došel k takovému závěru, že odvolání bylo odmítnuto nebo odvolací řízení bylo zastaveno. Žalobou pro zmatečnost se pak účastník snaží prokázat to, že došlo ke špatnému právnímu nebo i věcnému posouzení věci, které pak mělo za následek, že odvolání bylo odmítnuto nebo odvolací řízení zastaveno. Žalobou pro zmatečnost lze napadnout pak ta rozhodnutí odvolacího soudu, která jsou ve své podstatě rozhodnutími prvoinstančními, tj. soud prvního stupně se jimi doposud nezabýval. Jde např. o rozhodnutí, kterým odvolací soud odmítl odvolání z důvodu, že bylo podáno někým, kdo k tomu není oprávněn nebo odvolání směřovalo, proti rozhodnutí, proti kterému není odvolání přípustné, aj. Pokud by v těchto případech rozhodoval již soud prvního stupně, tedy pokud by např. o opožděnosti podání odvolání rozhodl prvoinstanční soud a z tohoto důvodu odvolání odmítl, pak, pokud by se takovýto případ dostal i před odvolací soud, nemůže být již podána proti rozhodnutí odvolacího soudu žaloba pro zmatečnost.

Další omezení podání žaloby pro zmatečnost přináší i § 230 odst. 1 písm. b) o.s.ř., dle kterého nelze podat žalobu pro zmatečnost proti výrokům rozhodnutí o nákladech řízení.

Co se týče náležitostí samotné žaloby pro zmatečnost, platí obecná ustanovení uvedená v hlavě druhé části čtvrté občanského soudního řádu. Krom toho žalobce musí předně uvést, proti kterému rozhodnutí žaloba směřuje, v jakém rozsahu jej napadá a v čem je spatřována zmatečnost rozhodnutí. Pokud toto není dostatečně uvedeno, bude soud postupovat nadále podle § 43 o.s.ř. Samotnou žalobu je nutno podat do tří měsíců od doručení napadeného rozhodnutí.

Věcně příslušným je soud, proti jehož rozhodnutí žaloba směřuje. Soud takovouto žalobu buď zamítne, nebo rozhodnutí odvolacího soudu zruší, a odvolací soud poté znovu rozhodne o odvolání.

10.4. Dovolání

Dovolání je mimořádným opravným prostředkem, kterým lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.). Jen proti důvodům rozhodnutí není dovolání přípustné (§ 236 odst. 2 o.s.ř.). V dovolání nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy ve věci samé (§ 241a odst. 4 o.s.ř.).

Smyslem dovolání je otevřít prostor k odklizení rozhodnutí (odvolacího soudu), jenž neobstojí především z hlediska správnosti právního posouzení věci a zákonnosti předcházejícího procesu.³⁴

Dovolání je přípustné podat proti rozhodnutí odvolacího soudu. Obecně je přípustnost odvolání upravena v ustanovení § 237 o.s.ř. až § 239 o.s.ř. K řízení o výkon rozhodnutí se pak předně vztahují ustanovení § 238a odst. 1, písm. c), d), e), f) a g) o.s.ř. lze aplikovat i ustanovení § 239 o.s.ř. V jiných případech dovolání v rámci řízení o výkon rozhodnutí podat nelze.

Aktivní legitimaci k podání dovolání v rámci řízení o výkon rozhodnutí má účastník odvolacího řízení nebo jeho právní nástupce. Dle ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. může tento účastník podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni. Dále dle tohoto ustanovení platí, že pokud bylo vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta od doručení opravného usnesení. Lhůta zůstává zachována, pokud je dovolání podáno u odvolacího nebo odvolacího soudu. Pokud dojde k jejímu zmeškání, nelze toto prominout (§ 240 odst. 2 o.s.ř.). Lhůta zůstane taky zachována, pokud se dovolatel řídil špatným poučením soudu ohledně dovolání. V takovém případě lze podat dovolání ve lhůtě 4 měsíců od doručení napadeného rozhodnutí (§ 240 odst. 3 o.s.ř.). Dle § 241 odst. 1 o.s.ř. musí mít dovolatel v tomto řízení kvalifikované zastoupení buď advokátem, nebo notářem (ten může zastupovat jen v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy). Toto neplatí pokud dovolatelem je fyzická osoba, která má právnické

³⁴ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.784

vzdělání, anebo pokud je jím právnická osoba, stát, obec nebo vyšší samosprávný celek, jedná-li za ně zákonem stanovená osoba, která má právnické vzdělání. Advokátem, popř. notářem musí být i samotné dovolání sepsáno. Pokud tedy nastane situace, že dovolatel si zvolil svého zmocněnce až po podání dovolání, musí tento zmocněnec (advokát, notář) doplnit původní dovolání vlastním, popř. sdělit soudu, že s dovoláním souhlasí v takové formě, v jaké bylo sepsáno. Pokud nemá dovolatel zmocněnce, jedná se o nedostatek podmínky řízení, který je odstranitelný. Soud musí vyzvat dovolatele k odstranění této vady a musí ho i poučit o následcích, které nastanou, pokud se tak nestane, tj. dovolatel musí být poučen o tom, že v takovém případě bude dovolací řízení zastaveno. Dovolateli může být zmocněnec taktéž stanoven soudem a to za podmínek stanovených v § 30 odst. 2 o.s.ř. Oproti dovolateli nemusí mít druhý účastník zastoupení.

Kromě obecných náležitostí musí v dovolání být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů se napadá, popř. by měly být navrženy důkazy, které by měly být provedeny k prokázání důvodů dovolání, a v neposlední řadě musí být uveden dovolací návrh (§ 241a odst. 1 o.s.ř.). Jak bylo řečeno, dovolání musí krom jiného obsahovat i dovolací důvod. Ten stanoví zákon ve svém § 241a odst. 2 o.s.ř. a dle tohoto ustanovení jím může být buď to, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, nebo druhým důvodem je, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěných skutkový stav nedopadá, nebo právní normu – sice správně určenou – nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.³⁵ Nutno také poznamenat, že dovolací soud je dovolacím důvodem vázán. Účastníci mohou po dobu trvání lhůty k dovolání měnit dovolací důvody a rozsah, ve kterém rozhodnutí odvolacího soudu napadají (§ 242 odst. 4, věta první o.s.ř.). Ke změně dovolacího návrhu není třeba souhlasu soudu (§ 242 odst. 4, věta druhá o.s.ř.). O dovolání může dovolací soud rozhodnout bez jednání, není-li ho třeba nařizovat (§ 243a odst. 1, věta první o.s.ř.).

³⁵ Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení – Linde Praha, a.s., 2004, str.812

11. Právní úprava exekučního řízení na Slovensku

Po rozdělení Československa zůstala z hlediska kontinuity práva na území Slovenska platná úprava o.s.ř. Právní úprava výkonu rozhodnutí tak byla shodná s naší právní úpravou. Výkon rozhodnutí upravoval o.s.p. ve své části šesté, kdy pak tato část rozdělená do šesti hlav jednak přinášela úpravu základních pojmů výkonu a jednak se pak věnovala jednotlivým způsobům výkonu. Dne 1.12. 1995 nabývá na Slovensku účinnosti zákon č. 233/1995 Z.z., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), který přinesl velkou novelu občanského soudního řádu, ale i dalších zákonů jako byl zákon o bankách, trestní zákon, aj. Přijetím tohoto zákona vznikla na Slovensku dvojkolejnost exekučního řízení, stejně tak jako se stalo o několik let později i u nás. Oprávněný měl možnost volby, zda se rozhodne vymáhat svůj nárok u soudu nebo u exekutora na základě exekučního řádu.

Odstranění duality exekučního řízení na Slovensku přinesl zákon č. 341/2005 Z.z., který byl přijat dne 24.06.2005. Tímto zákonem došlo k novelizaci slovenského občanského soudního řádu, když zrušil, až na dvě výjimky, dualitu exekučního řízení (o průběhu zrušení dvojkolejnosti exekučního řízení na Slovensku více viz kapitola 12).

- ***Soudní výkon rozhodnutí na Slovensku***

Přijetím zákona č. 341/2005 Z.z. došlo k tomu, že nucený výkon se značně přesunul na soudní exekutory a vymáhání splnění nároků u soudu je tak značně omezeno.

Stejně jako v našem právním řádu je na Slovensku v ustanovení § 251 o.s.p. stanoveno, že pokud povinný dobrovolně nesplní, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se splnění domáhat oprávněný cestou nuceného výkonu. Rozdílná úprava nastává však v tom, že oprávněný na Slovensku, tak může učinit cestou exekuce podle zvláštního zákona, kterým je exekuční řád. U soudu cestou výkonu rozhodnutí se může splnění povinnosti domáhat jen v omezených případech. Jednak pokud jde o rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, pak si oprávněný může vybrat, zda tak udělá

cestou exekuce nebo cestou výkonu rozhodnutí, kdy musí tedy podat adekvátní návrh na zahájení takového řízení. A jednak v případě poplatkové povinnosti, kdy mají být vymáhány soudní poplatky, náklady trestního řízení, pokuty, svědečné, znalečné a další náklady soudního řízení a dále peněžité tresty uložené v rámci trestního řízení, kdy je takovéto řízení zahájeno z úřední povinnosti.

Dle § 255 odst. 1 o.s.p. jsou, stejně jako tomu je u nás, účastníky řízení oprávněný a povinný. Pokud jsou výkonem rozhodnutí postiženy věci spadající do společného jmění manželů, stává se účastníkem řízení i manžel povinného (§ 255 odst. 2 o.s.p.). Proti někomu jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch někoho jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, je možné nařídit a provést výkon rozhodnutí, jen pokud prokáže, že na něj povinnost nebo právo z rozhodnutí přešlo (§ 256 odst. 1,2 o.s.p.).

Co se týče způsobů výkonu rozhodnutí, vyjmenovává je § 258 o.s.p., na základě kterého lze výkon uskutečnit srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí a nemovitostí. Jiný způsob dle o.s.p. není umožněn.

Co se týče důvodů k zastavení výkonu rozhodnutí a nákladů řízení, platí zde dosti podobná úpravu s naším právním řádem.

- ***Exekuce dle exekučního řádu na Slovensku***

Jak již bylo řečeno, přijetím zákona č. 341/2005 Z.z. došlo ke značnému omezení dvojkolejnosti exekučního řízení. Toto se promítlo i do o.s.p., který ve svém § 372m stanoví, že řízení o výkon rozhodnutí, které byly zahájené do 31.08.2005, musí oprávněný do 6 měsíců od účinnosti tohoto zákona podat návrh na exekuci dle exekučního řádu, toto oznámí příslušnému soudu, u nějž je exekuce vedena a ten soudní výkon zastaví. Pokud v této lhůtě oprávněný takovýto návrh neučiní, po uplynutí této lhůty soud výkon zastaví a oprávněnému nebude přiznáno případné právo na náhradu nákladů řízení.

Slovensko se tedy dalo cestou, kdy se snažilo ulehčit soudům od exekuční agendy, jejíž nápad se rok od roku zvyšoval, stejně jako tomu je u nás, a tuto svoji

pravomoc delegovalo na exekutory. Oprávněný tedy ve svém návrhu určí exekutora, který bude vést exekuci. Tohoto exekutora může kdykoliv během exekučního řízení změnit a to i bez udání důvodu (§ 44 odst. 7,8,9 ex.p.). Dle naší právní úpravy lze změnit exekutora, jen jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné (§44b ex.ř.). Do 15 dnů od přijetí návrhu na exekuci, požádá exekutor soud o pověření k provedení exekuce. Soud jej buď pověří, nebo usnesením návrh zamítne a po té i bez návrhu exekuční řízení zastaví. Proti pověření exekutora provedením exekuce není přípustné odvolání. Povinný se může bránit podáním důvodných námitek. V praxi to je tak, že soud pověří exekutora provedením exekuce, exekutor ve lhůtě 15 dnů od pověření musí informovat účastníky, jak oprávněného tak především povinného, o zahájení exekučního řízení, kdy ho jednak vyzve, že od této doby nesmí nakládat se svým majetkem a jednak ho poučí o možnosti podání námitek. Pokud povinný námitky podá, rozhodne o nich soud, který exekutora provedením exekuce pověřil. Až po té, co uplyne lhůta k podání námitek, nebo až po té, co je o nich rozhodnuto, pokud byly podány (soud má na rozhodnutí o námitkách 60 dní), může exekutor vydat exekuční příkaz a tak přistoupit k vlastnímu provedení exekuce. Moment, kdy dochází k faktickému omezení majetku povinného, tedy nastává o něco déle, než je tomu u nás. Na základě naší právní úpravy je v praxi exekuční příkaz doručován povinnému spolu s nařizovacím usnesením. Dochází tedy již v této době k postihu majetku (obestavení účtu, soupisu movitých věcí, deponování části mzdy) a až po té se povinný může bránit např. navržením zastavení exekuce nebo podáním odvolání. Než se však ve věci odvolání nebo návrhu na zastavení rozhodne, je majetek povinného již zcela fakticky postižen.

Dle Slovenské právní úpravy tento postih nastupuje, jak již bylo řečeno, o něco později. Povinný je sice poučen o tom, že nesmí se svým majetkem nijak nakládat, ale zároveň, než exekutor přistoupí k samotnému postihu, má povinný lhůtu 15 dní na to, aby podal důvodné námitky proti zahájené exekuci.

Co se týče způsobů provedení exekuce, jsou totožně s naší úpravou. Slovenská právní úpravu přináší v tomto ohledu jedinou výjimku a to možnosti zadržení řidičského průkazu. Exekutor vydá příkaz na zadržení řidičského průkazu proti tomu, kdo nesplní výživné stanovené rozhodnutím soudu. Exekuční příkaz doručí krom oprávněného a

povinného také policejnímu orgánu, který řidičský průkaz vydal. Jakmile pominou důvody k exekuci, vydá soudní exekutor příkaz k vrácení řidičského průkazu.

Co se týče samotné exekuce prodejem movitých věcí, je právní úprava víceméně shodná. Určité rozdíly se však najdou. Je tomu tak např. i v právní úpravě věcí, které nepodléhají výkonu, kdy slovenská právní úprava je doslovnější, kdy přímo zákon vyjmenovává, že výkonu nemohou podlehnout věci spadající do vybavení domácnosti, jako je postel povinného a všech členů jeho rodiny, stůl, židle podle počtu členů rodiny, lednička, sporák, vaříč, pračka, peřiny, rádio, aj. Dále nemohou být exekucí postižena ani domácí zvířata s výjimkou těch, která slouží k podnikání, literatura sloužící ke studiu, ani hračky.

Porovnáme-li tedy naší právní úpravu se slovenskou, můžeme poukázat na dvě významné odlišnosti. Jednak to je na Slovensku značně omezená možnost výkonu rozhodnutí u soudu. A v případě exekuce dle exekučního řádu, je to v rámci slovenské úpravy mírnější přístup k osobě povinného. Co se týče omezení soudních výkonů, jsou tyto tendence i u nás, o tom ale již více v následující kapitole.

12. Právní úprava de lege ferenda

12.1. Dvojkolejnost exekučního řízení

Pokud se oprávněný v současné době rozhodne vymáhat své pohledávky na základě exekučních titulů, může zvolit, že tak učiní buď výkonem rozhodnutí u soudu, nebo v rámci exekučního řízení u soudního exekutora na základě zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen exekuční řád).

Pokud zvolí soudního exekutora, pak si podá návrh na nařízení exekuce u tohoto exekutora a ten požádá příslušný soud o pověření k provedení exekuce. Exekuční řízení je zahájeno dnem, kdy návrh na nařízení exekuce došel exekutorovi (§ 35 odst. 2, věta první ex.ř.). V návrhu na nařízení exekuce musí být označen exekutor, který má být provedením exekuce pověřen, včetně uvedení sídla exekutora. Dále musí být z návrhu patrné, kdo ho činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsán a datován. Dále musí být řádně označeni účastníci řízení, musí být označen exekuční titul – případně i doložen (§ 38 odst. 2 ex.ř.), musí být uvedena povinnost, která má být exekucí vymožena, a údaj, zda, popř. v jaké výši povinný povinnost již splnil (§ 38 odst. 1 ex.ř.).

Soud, pokud jsou splněny všechny zákonem stanovené podmínky, žádosti do 15 dnů od jejího doručení vyhovějí a exekuci usnesením nařídí. V nařizovacím usnesení též uvede, kterého exekutora provedením exekuce pověřuje (§ 44 odst. 3 ex.ř.). Pokud nejsou splněny všechny zákonem dané podmínky, pak soud návrh zamítne. V nařizovacím usnesení soud neuvádí způsob, jakým má být exekuce provedena, toto je již zcela v moci rozhodnutí soudního exekutora. Samotnou exekuci již pak provádí přímo pověřený exekutor, který se na soud obrací pouze v některých zákonem

vymezených situacích. Úkony exekutora se považují za úkony exekučního soudu (§ 28, poslední věta ex.ř.)

Věcně příslušným exekučním soudem je okresní soud (§ 45 odst. 1 ex.ř.). Místně příslušným exekučním soudem je soud, v jehož obvodu má bydliště povinný, je-li fyzickou osobou, a nemá-li bydliště, soud, v jehož obvodu se zdržuje. Má-li povinný, který je fyzickou osobou, bydliště na více místech, jsou místně příslušnými všechny soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale. Místně příslušným soudem u povinného, který je právnickou osobou, je soud, v jehož obvodu má povinný sídlo.

Důležitým ustanovením je § 52 ex.ř., který ve svém odstavci prvním říká, že pokud nestanoví exekuční řád něco jiného, pak se pro exekuční řízení přiměřeně použije ustanovení občanského soudního řádu. V odstavci druhém pak upřesňuje, že pokud exekuční řád nestanoví něco jiného, je exekutor oprávněn vykonávat všechny úkony, který občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavateli nebo jinému zaměstnanci soudu.

Činnost soudů se tak v rámci exekučního řízení omezuje ve většině případů pouze na nařízení samotné exekuce. Jde tedy o činnost především formální a vzhledem k dnešnímu trendu, kdy se počet exekucí neustále zvyšuje, činnost, která soudy neúměrně zatěžuje. V praxi je nařízením exekuce pověřen nejčastěji vyšší soudní úředník, který z formálního hlediska zkontroluje zaslanoú žádost soudního exekutora, zkontroluje, zda návrh oprávněného na nařízení exekuce splňuje všechny zákonem stanovené náležitosti. Pokud tomu tak je exekuci bez dalšího nařídí. Toto by měl pověřený pracovník učinit ve lhůtě 15 dnů od doručení návrhu spolu se žádostí, která se podává ve formě elektronického formuláře. K nejčastějším opodstatněným průtahům ze strany soudu před nařízením exekuce dochází, pokud není návrh v pořádku nebo pokud není přiložen požadovaný exekuční titul. V takovém případě by se měl soud obrátit na soudního exekutora, aby postupoval dle § 39 odst. 1 ex.ř., kdy oprávněného vyzve k opravě nebo doplnění návrhu. Soud může v této věci postupovat i sám dle § 43 odst. 1 o.s.ř. K častému pozdržení dochází i v případě, kdy soud má pochybnosti o tom, zda je místně příslušný a provádí nutné kroky k tomu, aby o tomto mohl adekvátně rozhodnout. Dochází tak k odkládání nařízení exekuce, dokud nejsou zajištěny všechny

náležitosti, aby mohla být exekuce nařízena. Když dojde k nařízení exekuce, pokračuje v samotném řízení již exekutor sám, na základě soudního pověření.

Průtahy jsou v praxi zaznamenávány i v případě, kdy má být vyznačena právní moc, o což opět musí exekutor požádat soud. Exekutor předloží exekučnímu soud doručky od účastníků řízení a zároveň požádá soud o sdělení nabytí právní moci. I zde dochází k tomu, že exekuční soud prověřuje, zda bylo doručováno zákonným způsobem, nejčastěji tomu tak bývá v případech, kdy se doručuje na základě fikce, ale nejen tam, pokud má některý z účastníků z různých důvodů stanoveného opatrovníka, zda bylo doručováno i tomuto opatrovníkovi. Exekuční soud tedy prověřuje adresu, na kterou bylo doručováno a pokud zjistí, že nebylo doručeno zákonným způsobem, pak o tomto vyrozumí soudního exekutora a vyzve ho, aby doručil znovu a správně, neboť do té doby nemůže být právní moc vyznačena.

Není také nazbyt připomenout případ, kdy se některý z účastníků odvolává. Musí tak učinit prostřednictvím soudu, který exekuci nařídil. Tento soud vyzve soudního exekutora, aby předložil doručky od účastníků, aby mohlo být prověřeno, zda je odvolání podáno včas.

Všechny tyto zmíněné situace způsobují někdy i nemalé průtahy exekučního řízení, kdy si soud se soudním exekutorem „dopisuje“, vyzývá ho, aby provedl určité úkony. Nutno také podotknout, že i „laickou“ veřejnost dost často mate. A právě tato laická veřejnost dost často vystupuje na straně povinného. Samozřejmě, že i zde platí známý úzus, že neznalost zákona neomlouvá, ale soudu situaci určitě neulehčuje. Povinný se často na soud obrací v domnění, že právě soud je zde tím, kdo exekuci provádí. Zaměstnanci soudu pak musí neustále vysvětlovat, že exekuci po nařízení provádí exekutor a že se tedy povinný musí obracet na tohoto pověřeného exekutora. Nutno ale také podotknout, že není výjimkou, kdy se účastníci obrací na soud s tím, že exekutor na jejich snahy neodpovídá a pro povinného je někdy zvláště těžké se za exekutorem vydat osobně, když je např. úplně z jiného konce republiky.

Z důvodu zatíženosti soudů exekuční agendou, rozdvojenosti exekučního řízení a snad se dá říci i z důvodu nepřehlednosti a nejasnosti systému pro veřejnost, ale určitě i z důvodu hospodárnosti, kdy exekuční agenda zatěžuje nadbytečně i státní rozpočet, se

v poslední době objevují snahy, které by tento systém zcela změnily a nahradily systémem zcela novým. Dá se i říci, že tyto snahy nabírají čím dál větších tendencí. Existuje vládní návrh, který by přinesl průlomovou úpravu občanského soudního řádu, zejména jeho části šesté, týkající se výkonu rozhodnutí a dalších zákonů, především exekučního řádu. Než se na tyto připravované a navrhované změny blíže podíváme, zkusme se podívat, jak si s odstraněním dvojkolejnosti exekučního řízení poradili naši nejbližší sousedé na Slovensku, kde tato změna již proběhla a platí, zde již od roku 2005.

- ***Zrušení dvojkolejnosti exekučního řízení na Slovensku***

Odstranění duality exekučního řízení na Slovensku přinesl zákon č. 341/2005 Z.z., který byl přijat dne 24.06.2005. Tímto zákonem došlo k novelizaci slovenského občanského soudního řádu, když zrušil, až na dvě výjimky, dualitu exekučního řízení. Ani zde, na Slovensku, nebyla cesta přijetí tohoto zákona jednoduchá. Objevovaly se hlasy, které byly proti přijetí tohoto zákona. Dá se říci, že tato situace je i v naší zemi, kde ne všichni jsou za jedno, aby byla přijata novela zákona, která by i u nás zrušila dualitu exekučního řízení. I na Slovensku převládal názor, že výkon rozhodnutí neúměrně zatěžuje soudy a pokud by byl odstraněn a přešel by pouze nebo z velké části na soudní exekutory, stal by se tento systém pružnějším. A tak se stalo právě přijetím výše zmíněného zákona.

Novela občanského soudního řádu ve svém § 372m stanovila, jak má být postupováno v případech již zahájených výkonů rozhodnutí u soudů. Provedla to tak, že u výkonů rozhodnutí, které byly zahájeny u soudu do konce srpna roku 2005, musí oprávněný do šesti měsíců od účinnosti zmíněné novely podat návrh na exekuci podle exekučního řádu a v této lhůtě musí sdělit i soudu, u kterého výkon rozhodnutí běžel, že tak učinil. Na základě takového oznámení postoupil exekuční soud věc příslušnému exekutorovi, přičemž platilo, že stav řízení zůstává zachován, tj. pokud byly soudem již učiněny nějaké úkony, zůstávají v platnosti, tak jako kdyby je učinil exekutor. Pokud oprávněný ve stanovené lhůtě nepodal návrh na zahájení exekuce dle exekučního řádu,

pak soud výkon rozhodnutí po uplynutí této lhůty zastavil. Proti tomuto usnesení nebylo možné podat opravný prostředek a oprávněný neměl ani nárok na náhradu nákladů.

Jak bylo již zmíněno, zůstaly dvě výjimky, které mohou být vymáhány v rámci soudního výkonu rozhodnutí. První z těchto dvou výjimek je zabezpečení výchovy nezletilých dětí a druhou je vymáhání soudních pohledávek (vymáhání soudních poplatků, nákladů řízení, pokut, svědečného, znalečného a další soudní náklady). Orgánem pro vymáhání těchto pohledávek je Krajský soud v Bratislavě, kde bylo zřízeno speciální oddělení, tzv. Justičná pokladnica. Tento orgán je věcně i místně příslušným soudem pro vymáhání soudních pohledávek. Je zde ale jedno omezení a to ve způsobu jakým mohou být tyto soudní pohledávky vymáhány, buď srážkami ze mzdy nebo přikázáním pohledávky. Vymáháním soudních pohledávek však může být pověřen i soudní exekutor.

Podle JUDr. Stanislavy Kolesárové, členky Prezídia Slovenské exekutorské komory, jak uvedla v Komorních listech, časopis soudních exekutorů č.2/2011 na str. 5 přinesla novela ulehčení soudům, které mají nyní více času na další soudní agendu a přinesla i úsporu z hlediska finančního.

12.2. Připravované změny exekučního práva

Jak již bylo zmíněno, v současné době existuje v našem právním systému stav, kdy se oprávněný může obrátit s nuceným výkonem buď na soud, nebo na soudního exekutora. A bylo také již řečeno, že v případě exekučního řízení probíhajícího na základě exekučního řádu, dochází k velkému zatěžování soudů, jelikož nápad v exekuční agendě se rok od roku zvyšuje, přičemž práce soudních zaměstnanců při nařizování exekučního řízení je z velké části pouze mechanická a jelikož musí docházet ke spolupráci mezi soudy a exekutorskými úřady dochází k nemalým zdržením. Na základě toho v poslední době sílí snahy, které by tento nastavený systém zcela změnily. V současné době existuje vládní návrh zákona, kterým by se změnil občanský soudní řád a související zákony, který právě s odstraněním této duality počítá a navrhuje.

Dualita exekučního řízení by nebyla odstraněna zcela, ale byla by výrazně omezena. U soudů by i nadále probíhal soudní výkon rozhodnutí v agendě týkající se výchovy nezletilých dětí, vykázání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným, v případě podání návrhu na zřízení soudcovského zástavního práva a ve věcech orgánů Evropských společenství. V těchto případech by byl možný pouze soudní výkon rozhodnutí. Ve věcech výživného nezletilých dětí, pohledávek ze soudních poplatků, nákladů řízení, pořádkových pokut, pohledávek z peněžitého trestu, dále tak ve věcech, kde jako oprávněný vystupuje stát a pohledávky vznikly z jednání ministerstev, soudů, státních zastupitelství, Vězeňské služby, Rejstříků trestů, Justiční akademie, Institut pro kriminologii a sociální prevenci a Probační a mediační služby, může oprávněný zvolit, zda bude pohledávku vymáhat cestou soudního výkonu rozhodnutí nebo cestou exekučního řízení u soudního exekutora. Ve všech ostatních případech by mohl oprávněný vymáhat splnění povinnosti jen skrze soudního exekutora. Soudní výkon by již nebyl možný.

Pokud by soud v některých věcech přišel o svoji pravomoc, pak musí být vyřešena otázka, jak postupovat ve věcech, které jsou již v běhu. Na Slovensku zvolil zákonodárce variantu, kdy dal oprávněnému přechodnou lhůtu, ve které oprávněný podal návrh na nařízení exekuce u konkrétního exekutora a toto pak oznámil soudu, u kterého běžel výkon rozhodnutí. Soud následně na to postoupil spis exekutorovi, který

v exekuci pokračoval. U nás se Ministerstvo spravedlnosti, jak uvádí Mgr. Korbel, Ph.D. v článku Komorních listů, časopis soudních exekutorů č. 1/2011, str. 4, přiklání spíše k variantě postupného náběhu, při níž by započaté výkony rozhodnutí ve všech věcech dokončil soud.

Největší změnou a ulehčením pro soudy by bylo to, že by soud již exekuci nenařizoval a exekuce by byla zahájena prostým doručením exekučního příkazu povinnému. V praxi by to vypadalo pravděpodobně tak, že oprávněný by si podal návrh na zahájení exekučního řízení u soudního exekutora, ten by exekuci zaregistroval v elektronicky vedeném Rejstříku zahájených exekucí. Šlo by o neveřejný systém vedený Ministerstvem spravedlnosti, do kterého by měly přístup soudy, soudní exekutoři a Exekutorská komora. Rejstřík by byl členěn na oddíly podle jednotlivých okresních soudů a na centrální registr, v němž by se soustřeďovaly údaje z oddílů. Takovýto zápis by měl exekutor učinit do osmi dnů od podání návrhu oprávněným na zahájení exekuce. Do registru by se zapisoval exekuční soud, exekutor, u kterého bylo exekuční řízení zahájeno, exekuční titul včetně orgánu, který ho vydal, označení oprávněného, povinného, označení povinnosti, která má být vymožena, den zahájení exekučního řízení. Dále by se uváděl údaj o tom, že k návrhu bylo připojeno osvědčení o vykonatelnosti exekučního titulu a údaj o tom, že exekuce byla skončena. V současné době již zcela zdárně funguje Centrální evidence exekucí a nyní by měl být zřízen další registr pro exekuce. Bylo by vhodné posoudit, zda by nebylo účelnější i hospodárnější pouze tuto Centrální evidenci rozšířit, než aby fungovaly dva systémy vedle sebe.

Veškerá činnost soudního exekutora a jednotlivé úkony v rámci zahájeného exekučního řízení by mohly být prováděny až po provedení tohoto zápisu. Pokud by tedy návrh vykazoval nějaké chyby, vyzýval by exekutor k jejich odstranění, až po provedení zápisu do Rejstříku zahájených exekucí. Pokud by nedošlo k jejich odstranění, pak by exekutor návrh odmítl. Nejpozději do 15 dnů od doručení návrhu exekutorovi, popř. do 15 dnů od doby, kdy došlo k odstranění vad návrhu, doručí exekutor, na rozdíl od současné úpravy, kdy se doručovalo nařizovací usnesení příslušného soudu, oprávněnému vyrozumění o zahájení exekuce. Povinnému bude doručováno nejpozději spolu s exekučním příkazem, aby nedošlo ke zmaření účelu samotné exekuce. Exekutor taktéž připojí i samotný návrh oprávněného na nařízení

exekuce, kopii exekučního titulu a výzvu k dobrovolnému plnění. Vyrozumění není rozhodnutím a nelze se proti němu odvolat. Doručení vyrozumění o zahájení exekuce zakládá účinky generálního inhibitoria, jako tomu bylo doposud u doručení usnesení o nařízení exekuce.³⁶ Vyrozumění by mělo obsahovat označení exekučního soudu, exekutora, exekučního titulu i orgánu, který jej vydal, dále označení oprávněného a povinného, povinnosti, která má být exekucí vymožena, aj.

Co se týče zachování práva na spravedlivý proces a tak i zachování práva na odvolání, když nařizovací usnesení zcela vymizí, zákonodárce zajišťuje institutem odkladného účinku výzvy soudního exekutora k dobrovolné úhradě, kdy by měl povinný navrhnout zastavení exekuce, ať už z části nebo zcela.

Vládní návrh myslí i na situaci, kdy by mělo být exekuční řízení zahájeno na základě exekučního titulu, kterým by byl rozhodčí nález nebo notářský či exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti. Široká veřejnost by asi s despektem nahlížela na exekuci, kterou by zahájil exekutor na základě vlastního exekučního titulu. Proto by k takovému exekučnímu titulu muselo být připojeno osvědčení o jeho vykonatelnosti. Takovéto osvědčení by na základě žádosti oprávněného vydával soud, který by ve lhůtě 15 dnů od doručení žádosti vydal toto osvědčení, pokud by byly splněny všechny podmínky, jinak žádost usnesením odmítne. Nutno podotknout, zda by toto nebyl krok zpět v situaci, kdy se zákonodárce snaží odstranit průtahy exekučního řízení a v podstatě tímto zavádí novou soudní agendu, ve které by opět docházelo pouze k formálnímu přezkumu vykonatelnosti, zakončené vydáním osvědčení. A opět by zde byla situace, kdy by exekutor musel soud o něco žádat, tomu by byla poskytnuta 15-ti denní lhůta na vyřízení, i když třeba by se toto týkalo jen některých titulů. Žádost o získání osvědčení by měla být zpoplatněna soudním poplatkem ve výši 500,00 Kč. Pokud nebude poplatková povinnost splněna, bude muset soud vyzvat usnesením k jeho zaplacení, pokud nebude ve stanovené lhůtě zaplacen, pak se bude žádost odmítat pro nezaplacení soudního poplatku. Bylo by dobré zvážit, zda zavedení takového institutu, by opět nezatížilo jen soudy a zda se nejví spíše jako nadbytečný. Pokud chce zákonodárce svěřit exekuční řízení od jeho zahájení až do jeho skončení zcela do rukou

³⁶ Komorní listy, časopis soudních exekutorů, č. 1/2011, str. 5

exekutorů, měl by v ně mít takovou důvěru, že by ověřování vykonatelnosti ze strany soudů mělo být snad nadbytečným. Tímto krokem by měl spíše charakter v poměru k exekutorům spíše devalvující. Exekutor sám by snad měl být schopen přezkoumat vykonatelnost. Co se týče otázky ochrany povinného, ten má už i teď dostatečnou možnost obrany a to především v podobě navrnutí zastavení exekučního řízení pro nevykonatelnost exekučního titulu.

O způsobu provedení exekuce by i nadále exekutor rozhodoval vydáním exekučního příkazu, kde tento způsob určí. Exekuční příkaz by podle nové právní úpravy měl povahu nařízení výkonu rozhodnutí. Nebyla by však dána možnost podání opravného prostředku, tak jako tomu je podle platného práva u nařizovacího usnesení vydaného soudem. Jak jsem již však zmínila, byla by zde možnost odkladného účinku výzvy exekutora k dobrovolnému splnění dle současného ustanovení § 46 odst. 5 ex.ř.

Až čas ukáže, zda bude návrh přijat v takovémto znění v jakém je v současné době předkládán a zda zamýšlené odstranění dvojkolejnosti exekučního řízení naplní všechny očekávané požadavky. V současné době, je tato snaha mírně potlačena a přijetí zmíněných změn se neustále odkládá. Je to především z toho důvodu, že široká veřejnost na soudní exekutory nazírá spíše s despektem a nekládá v ně moc velkou důvěru. Je to především tím, že náklady exekutorů připadají lidem dosti přemrštěné a to především v situacích, kdy dojde k dobrovolné úhradě pohledávky a i přesto si exekutor nárokuje vysoké náklady. Na to reaguje zákonodárce tím, že v nejbližší době, by mělo dojít ke snížení těchto nákladů.

13. Závěr

Vykonávací řízení je řízením, v rámci kterého se uplatňují specifické zásady a instituty. Je mu věnována celá hlava šestá občanského soudního řádu, ale na základě § 254 odst. 1 o.s.ř. se, pokud zákon nestanoví jinak, použije i předchozích částí kodexu. Nelze tedy řízení o výkon rozhodnutí studovat, ale ani aplikovat izolovaně, ale je třeba postupovat se znalostí a užitím celého kodexu, upravující civilní řízení.

V rámci vykonávacího řízení se uplatňuje možnost státu zasahovat tam, kde je to nejen ku potřebě společnosti, ale hlavně tam, kde je to nutnost. Jde o nutný zásah státu tam, kde dochází k porušování a nedodržování práv a povinností.

Řízení o výkon rozhodnutí však není jedinou možností fungující na tom principu, že pokud někdo dobrovolně nesplnil svoji povinnost, kterou měl na základě vykonatelného rozhodnutí splnit, tak k jejímu splnění bude přinucen prostřednictvím různých institutů, jako jsou srážky ze mzdy, příkázáním pohledávky, prodejem movitých věcí, aj. Povinný může být nucen ke splnění své povinnosti i v rámci řízení správního, které má však dosti omezené možnosti, ale také v rámci řízení exekučního prostřednictvím soudních exekutorů na základě exekučního řádu.

Právě současná možnost volby oprávněného, u kterého z orgánů se bude svého práva domáhat, způsobuje nejeden problém. Veřejnost si nejvíce ztěžuje na nepřehlednost, na koho se vlastně povinný má obracet v rámci exekučního řízení. Na soud, který exekuci nařídil? Nebo na exekutora, který je provedením exekuce pověřen? Dalším a ne zrovna zanedbatelným problémem je časová prodleva. Soudy jsou v dnešní době exekuční agendou doslova zavaleni a 15-ti denní lhůta, která má být dodržena se někdy jen ztěžka v praxi dodržuje. Ale i tehdy, kdy je dodržena, dochází k prodlevám např. v situaci, kdy exekutor musí požádat exekuční soud o vyznačení právní moci. Než soud tento krok učiní, exekuce v podstatě stojí. A na stranu exekutorů ani nenahrává ten fakt, že veřejnost osobu exekutora nevnímá v dnešní době zrovna moc pozitivně, ba naopak. Určitě je tento fakt dán již samotnou funkcí exekutora, kdy používá proti určitému subjektu zákonem povolené instituty ke splnění povinnosti. Možná tomuto ne zrovna kladnému obrazu přispívá ne zrovna pozitivně laděná medializace kolem

exekučních věcí, které ve většině případů poukazují na přehnané zákroky ze strany exekutorů. Ale tak už to v dnešní společnosti je nastavené, že se poukazuje na to negativní, na to co přitáhne větší zájem širokého obecnstva a tomu pozitivnímu se moc pozornosti zrovna nevěnuje.

Co se týče samotného způsobu výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí, dá se říci, že je to způsob, po kterém oprávněný sahá jako po poslední možnosti. Je to dáno především tím, že hodnota movitých věcí neustále klesá, ale také bych i podotkla snadnou dostupností tržních věcí. Pryč jsou doby, kdy se dražeb účastnily desítky lidí, kteří byli rádi, že si mohou za výhodnou cenu pořídit nějakou movitou věc (nejčastěji televize, videorekordéry, počítačové sestavy, ale i nábytek, aj.). V dnešní době, kdy se trh neustále vyvíjí a to co mělo hodnotu řádově v desítkách tisíc korun, je během pár měsíců zcela bezcenné, jelikož se na trhu objevila další novinka. Byty stálých „neplatičů“ zejí prázdnotou nebo maximálně starými opotřebovanými v dražbě nepovšimnutými věcmi. Přesto se dá říci, že v praxi o tento způsob výkonu zájem neupadá, oprávněný ho buď opravdu volí jako poslední donucovací možnost nebo jej volí v případě uspokojení menších pohledávek. Z praxe se dá také vyzorovat, že po tomto způsobu výkonu sáhnou ti oprávnění, kteří jsou ze zákona osvobozeni od placení soudního poplatku za návrh na nařízení výkonu rozhodnutí.

Právní úpravu výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí zajišťuje krom obecných ustanovení hlavy šesté občanského soudního řádu ustanovení § 321 až 334a o.s.ř. Věnuje se samotnému provedení, soupisu, dražbě, rozvrhu, atd. Krom občanského soudního řádu nalezneme úpravu i ve vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, a podpůrně se dá použít i interní předpis, kterým je Instrukce ministerstva spravedlnosti pro soudní vykonavatele č. 1360/95 – OOD.

14. Seznam použitých zkratk

- obč.zák. - zák.č. 40 / 1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- o.s.ř. - zák.č. 99 / 1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- ex.ř. – zák.č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- o.s.p. – zák.č. 99/1963 Zb., občianský súdny poriadok, ve znění pozdějších přepisů
- ex.p. – 233/1995, Z.z., o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znění pozdějších předpisů

15. Seznam použité literatury

Literatura:

Kurka, V., Drápal, L.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení. Praha, Linde Praha a.s., 2004

Macur, J.: Kurs občanského práva procesního – Exekuční právo. 1. vydání. Praha, C.H.Beck, 1998

Macur, J.: Problémy vzájemného vztahu práva procesního a práva hmotného. Brno, MU Brno, 1993

Grossová, M.: Exekuce v současné právní praxi. 3. aktualizované a doplněné vydání: podle stavu k 1.1.2000, Praha, Linde Praha a.s., 2000

Grossová, M.: Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi. 5. vydání: podle stavu k 1.1.2007, Praha, Linde Praha a.s., 2007

Tripes, A.: Exekuce v soudní praxi, 3. vydání. Praha, C.H.Beck 2006

Bičovský, J., Fiala, J., Holub, M.: Občanský zákoník – Poznámkové vydání s judikaturou. 7. vydání. Praha, Linde Praha 2000

Švestka, J., Jehlička, O., Škárová, M. a kol.: Občanský zákoník – Komentář. 10. vydání. Praha, C. H. Beck 2006

Drápal, L., Bureš, J., a kolektiv: Občanský soudní řád. Komentář. 6. vydání. Praha, C.H.Beck 2003

Bičovský J., Holub, M., Pokorný, M.: Společné jmění manželů. 2. vydání. Praha, Linde Praha 2009

Fiala, J.: Spory vznikající z podnětu výkonu rozhodnutí. Praha, Univerzita Karlova, 1972

Hlavsa, P.: Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb. s poznámkami a prováděcími předpisy: podle stavu k 1.4.2008. 3. vydání. Praha, Linde 2008

Molnár, P., Mazák, J. a kolektiv: Základy občianskeho procesného práva. 3. vydání. Bratislava, Iura Edition 2007

Števček, M., Ficová, S. a kolektiv: Exekučný poriadok. Komentár. Praha, C.H.Beck 2011

Števček, M., Ficová, S. a kolektiv: Občiansky súdny poriadok - komentár I.+II. diel, 2.vydanie. Praha, C.H.Beck 2012

Štefček, M.: Civilné právo procesné. Žilina, Eurokódex, 2010

Ficová, S.: Občianske súdne konanie. Praha, C.H.Beck 2010

Články:

Korbel, F.: Další velké změny exekučního práva na obzoru. Komorní listy č. 1 / 2011

Kolesárová, S.: Zrušenie duality. Komorní listy 2 / 2011

Svoboda, K.: Kdy a jak přezkoumat notářský nebo exekutorský zápis. Ad Notam č. 5/2009

Bartoš, J.: Srovnání některých aspektů činnosti notářů a soudních exekutorů. Ad Notam č. 6/2009

Kasíková, M.: Exekuce u soudu prvního stupně. Právní rádce č. 6/2003

Kovářová, D.: Společné jmění manželů a exekuce. Právo a rodina č. 1/2007

Pejšek, V.: Exekuce – nástroj vymáhání pohledávek. Právní rádce č. 8/2003

Tripes, A.: Činnost soudního vykonavatele při výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí. Právní praxe 4/1995

Tripes, A.: Činnost soudního vykonavatele při výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí (2.). Právní praxe č. 6/1995

Hozman, D.: Účinky exekučního řízení a dispozitivní oprávnění dědice. Ad Notam č. 4/2011

Jindřich, M.: Úvaha o smluvních exekučních titulech s důrazem na dohody o splnění nároku se svolením k vykonatelnosti a na pravidla jejich pořizování. Ad Notam č. 4/2010

Judikatura:

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 468/11

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 2241/11

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 707/11

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. I. ÚS 528/11

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 3421/10

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. II. ÚS 2955/09

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. IV. ÚS 150/10

Nález Ústavního soudu ČR sp.zn. III. ÚS 10051/09

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 33 Odo 546/2005

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 21 Cdo 267/2000

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 3328/2007

Přílohy

16. Seznam příloh

Vzor č. 1: Usnesení k odstranění vad podání

Vzor č. 2: Usnesení, kterým se vyslovuje místní nepříslušnost

Vzor č. 3: Usnesení, kterým se odmítá podání navrhovatele dle §43 odst. 2 o.s.ř.

Vzor č.4: Usnesení, kterým se odkládá výkon rozhodnutí dle § 266 odst. 1 o.s.ř

Vzor č. 5: Usnesení, kterým se pokračuje ve výkonu rozhodnutí po odkladu

Vzor č. 6: Usnesení, kterým se zamítá návrh na povolení odkladu dle § 266 odst. 1 o.s.ř

Vzor č.7: Usnesení, kterým se vylučuje sepsaná movitá věc z výkonu rozhodnutí dle § 265 odst. 2 o.s.ř

Vzor č.8: Usnesení, kterým se vylučuje sepsaná movitá věc z výkonu rozhodnutí dle § 330 odst. 4 o.s.ř

Vzor č.9: Usnesení, kterým se rozvrhuje podstata získaná dražbou

Vzor č.10: Usnesení, kterým se zastavuje výkon rozhodnutí po provedené dražbě

Vzor č.11: Usnesení, kterým se ustanovuje nový procesní nástupce dle §107 odst. 2 o.s.ř.

Vzor č.12: Usnesení, kterým se zamítá návrh na nařízení výkonu rozhodnutí pro nedostatek pravomoci soudů ČR

Vzor č.13: Usnesení, kterým se nařizuje výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného

★ *Osoby účastníků řízení figurující ve vzorech jsou zcela náhodné.*

Vzor č. 1: Usnesení k odstranění vad podání

Jednací číslo: 12 E 964/2011-6

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí, oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160,** pro **10.000,00 Kč s přísl.,**

t a k t o :

- I. **Oprávněný se vyzývá k doplnění podání došlého na Okresní soud v Českém Krumlově dne 22.12.2011.**
- II. V podání je třeba uvést, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno (§ 42 odst.4 o.s.ř.).
- III. Dle analogie s § 79 odst.1 o.s.ř. musí návrh kromě obecných náležitostí obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popř. rodná čísla účastníků, musí z něj být patrné, čeho se navrhovatel domáhá.
- IV. Lhůta pro doplnění podání se stanovuje na 10 dnů ode dne doručení tohoto usnesení. Nebude-li podání ve stanovené lhůtě řádně doplněno a v řízení pro tento nedostatek nelze pokračovat, soud podání odmítne. Odmítnutím podání je řízení skončeno (§43 odst.2 o.s.ř.).

O d ů v o d n ě n í :

Dne 22.12.2011 bylo na Okresní soud v Českém Krumlově doručeno podání oprávněného nazvané jako návrh na výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí. Oprávněný u účastníků řízení neuvedl bydliště. Z toho důvodu je oprávněný vyzván tímto usnesením k doplnění svého podání o zákonné náležitosti, které jsou vyjmenované ve výroku II. a III. tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné (§202 odst.1. písm. d o.s.ř.). Nebude-li podání ve stanovené lhůtě řádně doplněno a v řízení pro tento nedostatek nelze pokračovat, soud podání odmítne. Odmítnutím podání je řízení skončeno (§43 odst.2 o.s.ř.).

V Českém Krumlově dne 02.01. 2012

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Upozornění: Má-li účastník řízení za to, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, může se u soudu domáhat, aby mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků a aby mu byl na náklady státu ustanoven zástupce. Vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka, může mu být ustanoven zástupce z řad advokátů.

Vzor č. 2: Usnesení, kterým se vyslovuje místní nepříslušnost

Jednací číslo: 12E 630/2011-7

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petřů, nar. 02.02. 1972, bytem Stožec 54, 384 44 Stožec,** pro pohledávku ve výši **2.000,00 Kč** s příslušenstvím,

t a k t o :

I. Okresní soud v Českém Krumlově vyslovuje místní nepříslušnost.

II. Po doručení tohoto usnesení oprávněnému bude spis postoupen Okresnímu soudu v Prachaticích jako soudu místně příslušnému.

O d ů v o d n ě n í :

Svým návrhem ze dne 17.08.2011 oprávněný navrhuje nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného k uspokojení své pohledávky ve výši 2.000,00 Kč s příslušenstvím.

Oprávněný ve svém návrhu uvádí adresu povinného Stožec 54. Dle centrální evidence obyvatel má povinný trvalý pobyt na adrese Stožec 54. Okresní soud v Českém Krumlově je tedy přesvědčen, že povinný se v okrese Český Krumlov nezdržuje, proto není ani místně příslušný.

Příslušným k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí je dle § 252 odst. 1 o.s.ř. obecný soud povinného. Obecným soudem fyzické osoby je soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje (§ 85 odst. 1 o.s.ř.). Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale.

Vzhledem k tomu, že povinný má trvalý pobyt na adrese Stožec 54, bylo proto rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku I. a II. usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 25.08.2011

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 3: Usnesení, kterým se odmítá podání navrhovatele dle § 43 odst. 2 o.s.ř.

Jednací číslo: 12E 650/2011-17

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petrů, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160, pro 60.200,00 Kč s přísl.,**

t a k t o :

Podání navrhovatele se o d m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

Povinný svým podáním došlým na Okresní soud v Českém Krumlově dne 03.11.2011 podával odvolání.

Podle § 43 odst. 1,2 vyzve předseda senátu usnesením účastníka, aby bylo opraveno nebo doplněno podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné nebo neurčité. K opravě nebo doplnění podání určí lhůtu a účastníka poučí, jak je třeba opravu nebo doplnění provést.

Není-li přes výzvu předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. K ostatním podáním soud nepřihlíží, dokud nebudou řádně opravena nebo doplněna. O těchto následcích musí být účastník poučen.

Povinný byl vyzván k upřesnění svého podání a to usnesením Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 15.11.2011, č.j. 12E 650/2011-13.

Povinný však nedostatky neopravil ve lhůtě, kterou soud k odstranění vad podání poskytl.

Soud proto na základě shora uvedených skutečností podání o d m í t l .

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím podepsaného soudu.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 02.01.2012

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č.4: Usnesení, kterým se odkládá výkon rozhodnutí dle § 266 odst. 1 o.s.ř.

Jednací číslo: 12 E 131/2010-60

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160,** pro **80.000,00 Kč s přísl.,**

t a k t o :

- I. Provedení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí nařízený usnesením Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 17.02.2010, č.j. 12 E 131/2010-7 se podle § 266 odst. 1 OSŘ

o d k l á d á do 31. 12. 2011

- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o odklad výkonu rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 13.07.2011 požádal povinný o odklad výkonu rozhodnutí. Usnesením Okresního soudu ze dne 08.09.2011, č.j. 12E 131/2010-53 byl povinný vyzván k doplnění svého podání ohledně odkladu. Tento byl doplněn podáním ze dne 18.09.2011, kdy povinný žádá o odklad do 20.12.2011 z důvodu úrazu ruky. Dále povinný uvádí, že mu byl sepsán osobní automobil, který používá k dojíždění do zaměstnání. Oprávněný na výzvu soudu s odkladem nesouhlasil.

Podepsaný soud přesto odklad povolil a to především na základě toho, že povinný provedl již několik úhrad vykonavateli ve výši 32.000,00 Kč a oprávněný sám již několikrát navrhl částečné zastavení výkonu rozhodnutí ve výši 9.000,00 Kč, které uhradil povinný mimo výkon rozhodnutí. Dál vzal podepsaný soud v potaz úraz povinného, kdy je omezen v rámci pracovního poměru a v neposlední řadě byl vzat v úvahu sepsaný osobní automobil, kdy, pokud by došlo k dražbě, značně by se ztížila možnost povinného dopravovat se do zaměstnání, které vykonává v zahraničí a je tak na automobilovou dopravu odkázán. Toto by mohlo dostat povinného do značně tíživé situace, kdy by byl omezen jeho příjem a nemohl by pak splácet své pohledávky. Soud je tedy přesvědčen, že možnost odkladu je v tomto případě vhodným řešením.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím podepsaného soudu.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 14.10.2011

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 5: Usnesení, kterým se pokračuje ve výkonu rozhodnutí po odkladu

Jednací číslo: 12 E 526/2010- 19

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněné: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní**, proti povinnému: **Jana Petřů, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160, prodejem movitých věcí, pro 48.308,00 Kč s přísl.,**

t a k t o :

V provedení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinné nařízeného usnesením Okresního soudu v Českém Krumlově č.j. 12 E 526/2010-8 ze dne 02.07.2010 **se pokračuje.**

O d ů v o d n ě n í:

Usnesením zdejšího soudu citovaném ve výroku tohoto usnesení byl nařízen výkon rozhodnutí prodeje movitých věcí povinného k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 48.308,00 Kč.

Usnesením zdejšího soudu č.j. 12 E 526/2010-15 ze dne 05.01.2011 bylo provedení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného odloženo do 30.04.2011.

Vzhledem k tomu, že již uplynula doba, na kterou bylo provedení výkonu rozhodnutí odloženo, soud rozhodl o pokračování v provedení výkonu rozhodnutí, když tomuto již nebrání žádné další skutečnosti. Povinný během odkladu ničeho neuhradil a tak zbývá k vymáhání celá pohledávka.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení není přípustné odvolání. (§ 202 odst. 1, písm. a o.s.ř.)

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 04.05.2011

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 6: Usnesení, kterým se zamítá návrh na povolení odkladu dle § 266 odst. 1 o.s.ř.

Jednací číslo: 12 E 276/2011-24

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlíštěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlíštěm Kájov 160,** prodejem movitých věcí pro **20.713,00 Kč** s přísl.,

takto:

- I.** Návrh povinného na odklad výkonu rozhodnutí **s e z a m í t á .**
- II.** Oprávněný nemá právo na náhradu nákladů řízení na jeho odklad.

Odůvodnění:

Usnesením zdejšího soudu č.j. 12E 276/2011-6 z 11.04.2011 byl nařízen výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného pro částku 20.713,00 Kč.

Povinný se svým návrhem doručeným zdejšímu soudu dne 25.05.2011 domáhal toho, aby tento výkon rozhodnutí byl odložen. Zdůvodňuje to tím, že nemůže celou pohledávku uhradit najednou, jelikož má vysoký nájem a bydlí se 3 dětmi a přítelkyní. Nijak však svůj příjem ani výdaje nedokládá. Ze spisu bylo zjištěno, že povinný svoji pohledávku po částech splácí a dle sdělení soudní vykonavatelky pohledávku v srpnu 2011 doplatí.

Podle § 266 odst. 1 o.s.ř. na návrh může soud odložit provedení výkonu rozhodnutí, jestliže se povinný bez své viny ocitl přechodně v takovém postavení, že by neprodlený výkon rozhodnutí mohl mít pro něho nebo pro příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky a oprávněný by nebyl odkladem výkonu rozhodnutí vážně poškozen.

Aby mohlo dojít k povolení odkladu na návrh povinného, musela by být důvodem pro odklad výkonu rozhodnutí tíživá životní situace povinného, to však povinný neuvádí a nijak nedokládá. Dále by musela být tato situace dočasného rázu a odkladem by nedošlo k vážnému poškození oprávněného. Proto je rozhodnuto, tak jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení.

Pokud jde o náklady řízení, neměl by na náhradu povinný právo ani v případě, že by jeho návrhu bylo vyhověno, a pokud jde o oprávněného, tomu v řízení o odkladu výkonu rozhodnutí žádné náklady nevznikly, a proto nebylo ani povinnému uloženo tyto oprávněnému hradit, když soud rozhodl dle ustanovení § 270 o.s.ř.

Poučení: Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení v písemném podání ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, prostřednictvím soudu podepsaného.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 28. 07. 2011

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 7: Usnesení, kterým se vylučuje sepsaná movitá věc z výkonu rozhodnutí dle § 265 odst. 2 o.s.ř.

Jednací číslo: 12E 181/2010-24

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní**, proti povinnému: **Jana Petřů, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160, pro pohledávku ve výši 23.533,00 Kč s přísl.,**

t a k t o :

Ze soupisu movitých věcí ze dne 02.06.2010 se v y l u č u j e rohová sedací souprava s taburetem (uvedená pod položkou č.2).

O d ů v o d n ě n í :

Ve věci výkonu rozhodnutí byl dne 02.06.2010 soudním vykonavatelem proveden soupis movitých věcí povinného na adrese Kájov 160. Pro uplatněnou pohledávku sepsal vykonavatel také rohovou sedací soupravu s taburetem uvedenou v soupisu pod položkou číslo 2.

Dodatečně předložila slečna Kunešová objednávku na koupi této sedačky s taburetem, za kterou zaplatila 17.870,00 Kč.

Vzhledem k tomu, že z výše uvedených důvodů není možné postihnout předmětné věci výkonem rozhodnutí, soud v rámci postupu dle § 265 odst. 2 o.s.ř. ve výroku uvedené movité věci ze soupisu vyloučil.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím podepsaného soudu

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 15.09.2009

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 8: Usnesení, kterým se vylučuje sepsaná movitá věc z výkonu rozhodnutí dle § 330 odst. 4 o.s.ř.

Jednací číslo: 12E 72/2011-29

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160, pro pohledávku ve výši 3.740,00 Kč**

t a k t o :

Ze soupisu movitých věcí ze dne 28.01.2011 se v y l u č u j e mikrovlnná trouba Samsung a automatická pračka Haier HG 800.

O d ů v o d n ě n í :

Ve věci výkonu rozhodnutí byl dne 28.01.2011 soudním vykonavatelem proveden soupis movitých věcí povinného na adrese Kájov 160.

V dražbě nařízené na den 18.05.2011 a v opakované dražbě dne 12.07.2011 se nepodařilo vydražit výše uvedené movité věci.

Věci, pro které se nenajde kupec ani při opětovné dražbě, může oprávněný převzít do 15 dnů po vyrozumění o bezvýslednosti dražby za jednu třetinu odhadní nebo úředně stanovené ceny. Mezi několika oprávněnými, ochotnými jinak k převzetí, rozhoduje pořadí (§ 332 odst. 1 o.s.ř.). Prodej uskutečněný převzetím má tytéž účinky jako prodej v dražbě. Odmítne-li oprávněný tyto věci převzít, vyloučí je soud ze soupisu (§ 330 odst. 4 o.s.ř.).

Soud vyzval oprávněného k odběru nevydražených movitých věcí povinného. Oprávněný se nevyjádřil, soud proto usoudil, že o nevydražené movité věci nemá zájem.

Soud proto vyloučil sepsanou mikrovlnnou troubu a automatickou pračku z výkonu rozhodnutí. Po právní moci tohoto usnesení budou nevydražené věci vráceny povinnému (§330 odst.5 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 02.01.2012

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 9: Usnesení, kterým se rozvrhuje podstata získaná dražbou

12E 398/2010-37

13E 724/2010-20

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněných:

- a) – **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní 12E 398/2010**
- b) - **Jaroslav Březina, nar. 03.03. 1982, bytem Javorová 32, Český Krumlov 13E 724/2010**

proti povinnému:

Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160

pro pohledávky: **24.000,00 Kč – pohl. a)**

32.000,00 Kč – pohl. b)

t a k t o :

I. Rozdělovaná podstata, získaná dražbou movitých věcí dne 27.09.2011 ve výši 25.000,00 Kč se r o z v r h u j e tak, že se z ní uspokojují pohledávky v tomto pořadí a výši:

- a) – Pohledávka oprávněného uvedeného pod písmenem a) **na celkovou úhradu** vymáhaného nároku ve výši **24.000,00 Kč**.
- b) - Pohledávka oprávněného uvedeného pod písmenem b) **na částečnou úhradu** vymáhaného nároku ve výši **1.000,00 K**

O d ů v o d n ě n í :

Pod výše uvedenými spisovými značkami byly proti povinnému nařízeny výkony rozhodnutí prodejem movitých věcí. Pro oprávněné byly do soupisu pojaty stejné movité věci, jejichž prodejem v dražbě, konané dne 27.09.2011 byla získána částka ve výši 25.000,00 Kč. Tato částka tvoří rozdělovanou podstatu z dražby zabavených movitých věcí povinného.

Podle § 332 odst. 1 o.s.ř. pořadí, v jakém soud provádí výplatu jednotlivých pohledávek se řídí dnem, kdy došel soudu návrh na nařízení výkonu rozhodnutí pro jednotlivé pohledávky.

Podle § 331 odst. 2 o.s.ř. byl-li výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí nařízen třeba postupně pro několik pohledávek, vyplatí soud po srážce nákladů prodeje každému z oprávněných výtěžek z těch věcí, které byly sepsány ve prospěch jeho pohledávky. Výtěžek z věcí, které byly sepsány ve prospěch více pohledávek, se vyplatí podle pořadí.

Podle § 332 odst. 3 o.s.ř. má-li několik pohledávek stejné pořadí a výtěžek prodeje nestačí k jejich úplnému uspokojení, uspokojí se tyto pohledávky poměrně. Bez ohledu na pořadí se uspokojí přednostně pohledávky, u nichž to stanoví zvláštní předpis.

V daném případě došlo k celkovému uspokojení výkonu rozhodnutí oprávněného uvedeného pod písmenem a), jelikož byl u soudu uplatněn jako první. U výkonu rozhodnutí oprávněného uvedeného pod písmenem b) došlo k částečnému uspokojení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 14.10.2011

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 10: Usnesení, kterým se zastavuje výkon rozhodnutí po provedené dražbě

Jednací číslo: 12 E 101/2010-37

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní**, proti povinnému: **Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160**, pro **35.118,00 Kč** s příslušenstvím

t a k t o :

I. Výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí nařízený usnesením Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 08.02.2010, č.j. 12E 101/2010-6 a částečně zastavený usnesením Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 14.09.2010, č.j. 12E 101/2010-14 a ze dne 11.05.2011, č.j. 12E 101/2010-24, se z a s t a v u j e v části, týkající se zbytku pohledávky ve výši 25.937,00 Kč.

II. Oprávněný n e m á právo na náhradu nákladů vzniklých prováděním výkonu rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Ve výroku byl citovaným usnesením Okresního soudu v Českém Krumlově nařízen výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného k uspokojení pohledávky oprávněného.

Dne 18.08.2010 byl soudním vykonavatelem Okresního soudu v Českém Krumlově proveden soupis movitých věcí. V dražbě, která se uskutečnila dne 27.09.2011 se podařilo prodat sepsané věci. Částka získaná dražbami ve výši 4.650,00 Kč byla složena na účet oprávněného. Oprávněný navrhl částečné zastavení výkonu v celkové výši 4.531,00 Kč, které povinný uhradil mimo výkon rozhodnutí.

Jiné postižitelné věci již sepsány nebyly, protože nebyly nalezeny. Nebyly nalezeny rovněž vkladní knížky, směnky, šeky nebo jiné listiny, jejichž předložení je třeba k uplatnění práva, jakož ani finanční hotovost, drahé kovy či valuty.

Podle § 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř. bude výkon rozhodnutí zastaven, jestliže průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů. V dané fázi řízení, jež nejsou k dispozici žádné další věci, které by mohly být postiženy výkonem rozhodnutí. V části, v níž pohledávka oprávněného nebyla uspokojena, proto soud v souladu s uvedeným ustanovením rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení.

Podle § 271 o.s.ř., dojde-li k zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí, rozhodne soud o náhradě nákladů, které účastníkům prováděním výkonu rozhodnutí vznikly podle toho, z jakého důvodu k zastavení výkonu rozhodnutí došlo. V předložené věci došlo k zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí z toho důvodu, že další soupis nebyl vykonán, neboť nebyly

nalezeny postižitelné movité věci. Návrh na nařízení výkonu rozhodnutí byl tedy oprávněným podán důvodně, soud však nezjistil, že by tomuto prováděním výkonu rozhodnutí vznikly nějaké náklady a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 21.12.2011

Mgr. Martina Erbová
vyšší soudní úřednice

Vzor č. 11: Usnesení, kterým se ustanovuje nový procesní nástupce dle §107 odst. 2 o.s.ř.

Jednací číslo: 12E 1933/2010-33

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petřů, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160,** pro pohledávku ve výši **184.160,00 Kč s přísl.,**

t a k t o :

I. Soud p ř i p o u š t í změnu osoby oprávněného tak, že namísto dosavadního oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, naposledy bytem Tovární 105, Větrní, zemřelý dne 01.11.2011,** v s t u p u j e jako nabyvatel práva oprávněný: **Eva Strnadová, nar. 15.03.1966, bytem Budyšínská 2535, Česká Lípa.**

II. Výkon rozhodnutí s e m ě n í tak, že příjemcem plnění získaného výkonem rozhodnutí se stává **Eva Strnadová, nar. 15.03.1966, bytem Budyšínská 2535, Česká Lípa.**

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Českém Krumlově vede výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného ve prospěch oprávněného pro pohledávku ve výši 184.160,00 Kč.

Oprávněný Pavel Novák, nar. 01.01.1950, naposledy bytem Tovární 105, Větrní, dne 01.11.2011 zemřel. Dědické řízení po zemřelém je vedeno u Okresního soudu v Českém Krumlově pod sp. zn. 16D 1044/2008. Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl notářkou Mgr. Janou Truhlářovou usnesením ze dne 13.10.2011, č.j. 16D 1044/2011-32, o dědicích a jejich dědických podílech. Soud proto bude po právní moci tohoto usnesení pokračovat v řízení s novým nástupcem oprávněného, který se stal novým nabyvatelem práva, a to: **Evou Strnadovou, nar. 15.03.1966, bytem Budyšínská 2535, Česká Lípa.**

Podle § 107 odst. 1 o.s.ř. jestliže účastník ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, posoudí soud podle povahy věci, zda v řízení může pokračovat. Není-li možně v řízení ihned pokračovat, soud řízení přeruší. O tom, s kým bude v řízení pokračováno, soud rozhodne usnesením.

Podle § 107 odst. 2 o.s.ř. ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení fyzická osoba a umožňuje-li to povaha věci pokračovat v řízení, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, její dědici, popřípadě ti z nich, kteří podle výsledku dědického řízení převzali právo nebo povinnost, o něž v řízení jde.

Podle § 107 odst. 4 o.s.ř. ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního účastníka řízení, musí přijmout stav řízení, jaký je v době jeho nástupu do řízení.

V souladu s citovanými právními předpisy a shora uvedeným stavem soud rozhodl tak, jak uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 13.01.2011

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 12: Usnesení, kterým se zamítá návrh na nařízení výkonu rozhodnutí pro nedostatek pravomoci soudů ČR

Jednací číslo: 12 E 191/2011-6

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větrní,** proti povinnému: **Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160, t.č. K Lúčkám 15, Žilina, Slovenská republika, pro 46.218,00 Kč s příslušenstvím**

takto:

Návrh oprávněného na nařízení výkonu rozhodnutí **s e z a m í t á.**

Odůvodnění:

Oprávněná se svým návrhem došlým na Okresní soudu v Českém Krumlově dne 11.03.2011 domáhala nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného pro 46.218,00 Kč s příslušenstvím. Ve svém návrhu oprávněná uvedla, že povinný bydlí na adrese K Lúčkám 15, Žilina, Slovenská republika.

Podle kapitoly II., oddílu 6, článku 22, bodu 5 nařízení Rady ES č. 44/2001, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, mají bez ohledu na bydliště výlučnou příslušnost pro řízení, jejichž předmětem je výkon rozhodnutí, soudy členského státu, na jehož území výkon rozhodnutí byl nebo má být proveden.

Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech (č. 209/1993 Sb.) ve svém čl. 24 odst. 1 stanoví, že návrh na uznání a výkon rozhodnutí se podává přímo příslušnému soudu smluvní strany, na jejímž území se má rozhodnutí uznat a vykonat. Dle čl. 24, odst.2 zmíněné smlouvy se výkon rozhodnutí, včetně náležitostí návrhu na výkon rozhodnutí a dokladů, které je potřebné k návrhu připojit, jakož i možnosti povinného podat proti výkonu rozhodnutí námitky, se řídí právním řádem smluvní strany, na jejímž území se má rozhodnutí vykonat.

Z toho důvodu bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Návrh se zamítá pro nedostatek pravomoci soudů ČR a oprávněná bude muset postupovat tak, že svůj návrh bude směřovat na příslušný soud na území Slovenské republiky.

Poučení: Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení v písemném podání ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, prostřednictvím soudu podepsaného.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne 31. 03. 2011

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

Vzor č. 13: Usnesení, kterým se nařizuje výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí

Jednací číslo: **12 E 130/2012-11**

U S N E S E N Í

Okresní soud v Českém Krumlově rozhodl vyšší soudní úřednicí Mgr. Martinou Erbovou ve věci výkonu rozhodnutí oprávněného: **Pavel Novák, nar. 01.01.1950, bydlištěm Tovární 105, Větřní**, proti povinnému: **Jana Petru, nar. 02.02. 1972, bydlištěm Kájov 160, t.č. K Lúčkám 15, Žilina, Slovenská republika**, pro **25.000,00 Kč** s příslušenstvím

t a k t o :

I. Soud nařizuje podle pravomocného a vykonatelného rozhodnutí Městského úřadu Český Krumlov č.j. S-MUCK 40870/2010/ODSH/Po z 04.10.2010

k uspokojení pohledávky oprávněného (oprávněné) ve výši **25.000,00 Kč**

a pro náklady předcházejícího řízení ve výši **1.000,00 Kč**

výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí povinného.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Povinný(á) je povinen (povinna) zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Českém Krumlově soudní poplatek za návrh na výkon rozhodnutí ve výši **500,00 Kč**.

IV. Nařízení výkonu rozhodnutí se vztahuje na vymožení pohledávky a nákladů předcházejícího řízení (bod I.), náhrady nákladů výkonu rozhodnutí (bod II.) a soudního poplatku (bod III.), jakož i dalších nákladů, které budou oprávněnému (oprávněné) v průběhu tohoto výkonu rozhodnutí proti povinnému (povinné) přiznány.

V. Povinnému (povinné) se zakazuje, aby nakládal(a) s věcmi, které vykonavatel při provedení výkonu rozhodnutí podle tohoto usnesení sepsíše. Sepsané věci budou prodány (zpeněženy) po právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím podepsaného soudu. Usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí je vykonatelné doručením. Nebudou-li v odvolání uvedeny žádné skutečnosti rozhodné pro nařízení výkonu rozhodnutí, odvolací soud odvolání odmítne.

Okresní soud v Českém Krumlově

dne **27.02.2012**

Mgr. Martina Erbová

vyšší soudní úřednice

(O.s.ř. č. 240 - usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí)

Court's executions by sale of movables

17. Resumé

I work at District court in Český Krumlov as a court official where I engage also in court's execution by sale of movables as a part of the whole agenda of executions. I chose this topic for my thesis because I have close association with it and I encounter with this topic on daily basis.

More and more people get in touch currently with executions. Either on side of person who tries to get paid a debt or ether on side of person who voluntarily haven't paid a debt and therefore debt is claimed through execution. Growing number of loans is the current trend and it is connected with inability to fulfil obligations properly and on time. Debtor gets into vicious circle where one loan covers another and problems raises. Payability of loans gets worse. The general public has often only vague notion of execution and specific ways of execution eludes them. Execution can be represented by account freeze, deduction from salary, sales of movables or property. All ways execution can be done in parallel in case when execution is done by court's executor and affected person can get into considerable issues.

I address court's execution at the beginning of my thesis – on what principles is based, how it is connected with prior proceeding and what legal sources concern it. In later chapters I analyze in detail court's activities that are before court's execution itself. Enforcement order is addressed in another chapter.

Detailed analysis of court's proceedings itself follows after this introductory part. I assess a motion to court's execution. I cover legal conditions of proceeding and specific participants together with their process successorship later on. According to current legal framework I also analyse each stage of proceeding, e.g. order, execution itself, suspension, cease. I also cover proceeding's costs and court's fees. I cover at the end legal remedies and legal actions that are closely related with execution's proceeding.

In the very end I outline possible future evolution of legal provisions of execution's proceeding if the current two-way character of court's execution would be

eliminated which could be currently done on the basis of Code of Civil Procedure or could be done by executor on the basis of Code of execution.

The thesis should bring the comprehensive overview of legal provisions in execution proceeding by sale of movables enriched by practical observation but also outline possible future provisions that lawmaker tries to enact by law. Effort leading to new legal provisions when reduction of execution proceedings by court would be reached, I confront with legal provisions of this topic in Slovakia when it operates since year 2005.

18. Klíčová slova

- Exekuční řízení
- Movité věci
- Prodej

Key words:

- Executory proceedings
- Movable property
- Execution sale